

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
Socialist Republic of Vietnam

บทที่ 1

เวียดนาม ประเทศและประชาชน

สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam) หรือ ที่นิยมเรียกกันสั้นๆ ว่า ประเทศ “เวียดนาม” ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ 331,033 ตารางกิโลเมตร เรียงเป็นรูปตัว S ตามแนวฝั่งตะวันตกของทะเลจีนใต้จากเส้นละติจูด $23^{\circ} 22'$ เหนือ ถึง $8^{\circ} 30'$ เหนือ และลองจิจูด $109^{\circ} 29'$ ตะวันออก ถึง $102^{\circ} 10'$ ตะวันออก มีอาณาเขตทิศเหนือติดกับประเทศจีน ทิศใต้และทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับอ่าวไทย ทิศตะวันออกติดกับทะเลจีนใต้ และ ทิศตะวันตกติดกับ สปป.ลาว และประเทศกัมพูชา พื้นที่ประมาณ 3 ใน 4 ของเวียดนาม ประกอบด้วย ภูเขาและป่าไม้ บริเวณแผ่นดินทั้งหมดของเวียดนามมีพื้นที่ราว 328,000 ตารางกิโลเมตร นอกจากนั้นเป็นไหล่เขาและหมู่เกาะต่างๆ อีกนับพันเกาะเรียงรายตั้งแต่อ่าวตังเกี๋ยไปจนถึงอ่าวไทย

ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

เนื่องจากแผ่นดินของเวียดนามมีลักษณะแคบแต่มีความยาวมาก ทำให้ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศแตกต่างกันค่อนข้างมาก โดยอาจแบ่งได้เป็น 3 ส่วนคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

1. ภาคเหนือ

ภูมิประเทศประกอบด้วยภูเขาสูงมากมาย โดยเฉพาะเทือกเขาฟานซีปัน (Fansipan) สูงถึง 3,143 เมตร ซึ่งสูงที่สุดในอินโดจีน มีแม่น้ำสำคัญคือ แม่น้ำงุง (Cung) ซึ่งไหลไปบรรจบกับแม่น้ำแดงเป็นดินดอนสามเหลี่ยมที่อุดมสมบูรณ์ (Red River Delta) เหมาะแก่การเพาะปลูกและยังเป็นที่ตั้งของเมืองฮานอย (Ha Noi) อันเป็นเมืองหลวง นอกจากนี้ ยังมีที่ราบลุ่ม Cao Bang Lang Son และ Vinh Yen รวมถึงอ่าว Halong Bay อันมีชื่อเสียงด้านธรรมชาติที่งดงาม เวียดนามมีชนกลุ่มน้อยหลากหลาย และเนื่องจากพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตอากาศหนาวซึ่งได้รับอิทธิพลกระแสอากาศจากขั้วโลกที่พัดผ่านไซบีเรีย และจีน เข้ามายังเวียดนาม ทำให้มีสภาพภูมิอากาศหนาวเย็น

ภูมิอากาศในเขตภาคเหนือแบ่งออกได้เป็น 4 ฤดู คือ

▶ ฤดูใบไม้ผลิ (มีนาคม-เมษายน) มีฝนตกเล็กน้อยและความชื้นสูง อุณหภูมิประมาณ $17^{\circ}\text{C} - 23^{\circ}\text{C}$

▶ ฤดูร้อน (พฤษภาคม-สิงหาคม) อากาศร้อนและมีฝน อุณหภูมิประมาณ $30^{\circ}\text{C} - 39^{\circ}\text{C}$ เดือนที่ร้อนที่สุดคือ มิถุนายน

▶ ฤดูใบไม้ร่วง (กันยายน-พฤศจิกายน) อุณหภูมิ $23^{\circ}\text{C} - 28^{\circ}\text{C}$

▶ ฤดูหนาว (ธันวาคม-กุมภาพันธ์) อากาศจะหนาวเย็นที่สุดในรอบปี คือ ประมาณ $7^{\circ}\text{C} - 20^{\circ}\text{C}$ แต่ในบางครั้งอุณหภูมิอาจลดลงถึง 0°C เดือนที่หนาวเย็นที่สุดคือ มกราคม

เมืองสำคัญทางภาคเหนือ ได้แก่

▶ ฮานอย (Ha Noi) เป็นเมืองหลวง มีพื้นที่ประมาณ 921 ตารางกิโลเมตร ประชากร 2.2 ล้านคน ตั้งอยู่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง โดยมีแม่น้ำมากรมายไหลผ่าน ได้แก่ The Duong, The Cau, The Ca Lo, The Day, The Nhue, The Tich, The To Lich และ The Kim Nguu นอกจากนี้ ฮานอยยังเป็นศูนย์กลางการบริหารประเทศและเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าทางภาคเหนือ มีสนามบินนานาชาติที่สำคัญคือ Noi Bai International Airport

▶ ไฮฟอง (Hai Phong) มีพื้นที่ 1,503 ตารางกิโลเมตร ประชากรราว 1.7 ล้านคน เป็นเมืองท่าสำคัญในภาคเหนือและเป็นเขตอุตสาหกรรมหนัก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเคมี ต่อเรือ และวัสดุก่อสร้าง มีท่าเรือสำคัญคือ Hai Phong Port และสนามบิน Cat Bi Airport

▶ กวางนินห์ (Quang Ninh) มีพื้นที่ 5,899 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 1 ล้านคน กวางนินห์เป็นเมืองท่าทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเวียดนาม มีท่าเรือสำคัญได้แก่ Hon Gai Port นอกจากนี้ ยังเป็นจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรมากมาย อาทิ ป่าไม้ และเป็นแหล่ง ถ่านหินใหญ่ที่สุดในประเทศ รวมทั้งมีสถานที่ท่องเที่ยวสวยงามมีชื่อเสียงระดับโลก คือ อ่าวฮาลอง (Ha Long Bay)

▶ ซินลา (Son La) มีพื้นที่ 14,055 ตารางกิโลเมตร ประชากร 9 แสนคน โดยพื้นที่กว่าร้อยละ 80 เป็นไร่หลวง ซึ่งเหมาะแก่การทำฟาร์มโคนม มีสินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ ชาดำ

▶ ลายเจิว (Lai Chau) มีพื้นที่ 7,365 ตารางกิโลเมตร ประชากร 2 แสนคน มีสนามบินคือ Dien Bien Phu Airport

▶ เตวียนกวาง (Tuyen Quang) มีพื้นที่ 5,868 ตารางกิโลเมตร ประชากร 7 แสนคน เป็นจังหวัดที่อุดมไปด้วยป่าไม้ และไม้มีค่าต่างๆ รวมถึงพืชสมุนไพรกว่า 1,000 ชนิด

▶ หลาวกาย (Lao Cai) มีพื้นที่ 8,057 ตารางกิโลเมตร ประชากร 6 แสนคน มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์และไม้หายากหลายชนิด อาทิ Po Mu (Fukiena), Lat Hoa (Chukrasia Tabularia Cho Chi) รวมถึงพืชสมุนไพรและสัตว์หายากอื่นๆ เช่น กวาง หมูป่า เสือ เป็นต้น เมืองท่องเที่ยวสำคัญคือ เมืองซาปา (Sa Pa) ซึ่งอยู่บนภูเขาสูงและมีภูมิอากาศคล้ายยุโรป

2. ภาคกลาง

ภาคกลางของเวียดนามยังมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่มากมาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงซึ่งเต็มไปด้วยหินภูเขาไฟ หาดทราย เนินทราย และทะเลสาบ เป็นเขตพื้นที่ป่าไม้สำคัญที่สุดของเวียดนาม สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อนตลอดปี และมีเพียง 2 ฤดูคือ

▶ ฤดูฝน (พฤษภาคม-ตุลาคม) เดือนที่อากาศร้อนที่สุดคือ มิถุนายน-กรกฎาคม อุณหภูมิเกือบ 40°C

▶ ฤดูแล้ง (ตุลาคม-เมษายน) เดือนที่อากาศเย็นที่สุดคือ มกราคม อุณหภูมิเกือบ 20°C

เมืองสำคัญทางภาคกลาง ได้แก่

▶ ถัวเทียน - เว้ (Thua Tien - Hue) มีพื้นที่ 5,009 ตารางกิโลเมตร ประชากร 1 ล้านคน เป็นอดีตเมืองหลวงของเวียดนาม ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ

▶ ดานัง (Da Nang) มีพื้นที่ 1,256 ตารางกิโลเมตร ประชากร 7 แสนคนเป็นศูนย์กลางธุรกิจ การท่องเที่ยว และเป็นเมืองท่าสำคัญ โดยมีสนามบินคือ Da Nang Airport และท่าเรือ Tien Sa Seaport

3. ภาคใต้

แม้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นที่ราบสูง แต่ก็มีที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong River Delta หรือที่รู้จักกันในชื่อ กู๋ลองยาง - Cuu Long Giang) อันอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งเพาะปลูกที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของนครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) หรืออดีตไซ่ง่อน (Saigon)

ภูมิอากาศของภาคใต้อ่อนสบายตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27°C มี 2 ฤดูเช่นเดียวกับภาคกลาง คือ

▶ ฤดูฝนช่วงเดือนพฤษภาคม-พฤศจิกายน เดือนที่อากาศร้อนที่สุดคือเมษายน อุณหภูมิประมาณ 39°C

▶ ฤดูแล้งช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน เดือนที่อากาศเย็นที่สุดคือ มกราคม อุณหภูมิประมาณ 26°C

ภาคใต้มีเมืองสำคัญ ได้แก่

▶ โฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) มีพื้นที่ 2,095 ตารางกิโลเมตร ประชากร 5.4 ล้านคน เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้า การนำเข้าส่งออก และเป็นเมืองท่าสำคัญ โดยมีสนามบินนานาชาติ Tan Son Nhat Airport และมีท่าเรือ Saigon Port โฮจิมินห์ ได้รับฉายาว่า "ไข่มุกแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้"

▶ เกิ่นเซอ (Can Tho) มีพื้นที่ 1,390 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 1.1 ล้านคน เป็นเมืองอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารที่สำคัญ และเป็นแหล่งปลูกข้าวใหญ่ที่สุดของเวียดนาม

▶ เตียนยาง (Tien Giang) มีพื้นที่ 2,367 ตารางกิโลเมตร ประชากร 1.6 ล้านคน เนื่องจากเตียนยางตั้งอยู่ในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งมีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชเขตร้อน จึงเป็นแหล่งผลิตข้าวและผลไม้ต่างๆ อาทิ ทูเรียน มะม่วง รวมถึงผลไม้เมืองร้อนชนิดอื่นๆ

▶ บาเรีย - หุงเต่า (Ba Ria - Vung Tau) มีพื้นที่ 1,975 ตารางกิโลเมตร ประชากร 8 แสนคน เป็นเมืองที่มีการผลิตน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ โดยเวียดนามสามารถผลิตน้ำมันได้มากที่สุดในคาบสมุทรอินโดจีน แหล่งผลิตสำคัญอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของเมือง เรียกว่า "Bac Ho" หรือ "White Tiger"

แผนที่ 1 จังหวัดต่างๆ ในเวียดนาม

ที่มา : <http://www.exportimportvietnam.com/country.php>

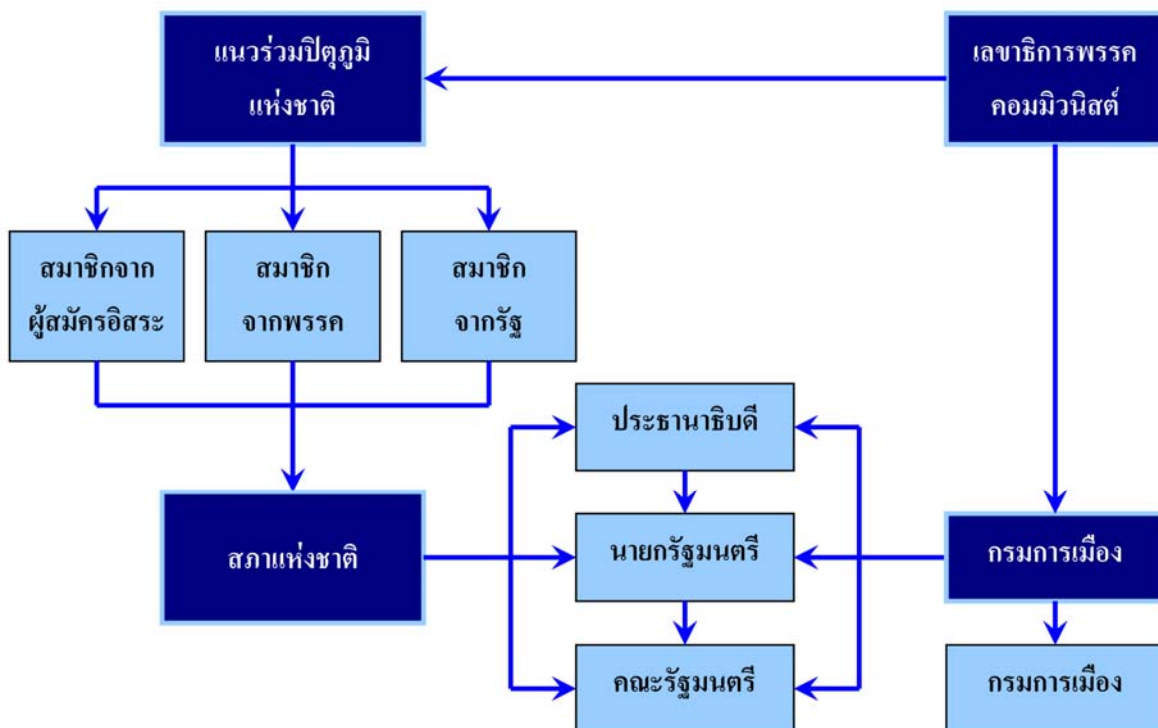
เวียดนามเป็นประเทศที่มีรูปร่างลักษณะเป็นแนวยาว ดังแสดงในแผนที่ 1 และมีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชันระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ทางตอนเหนือและใต้ แม้ในปัจจุบันเวียดนามมีภูเขาที่มีป่าหนาที่ร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามเวียดนามก็เป็นหนึ่งในสิบหกประเทศทั่วโลกที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงสุด อีกทั้งมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่หลากหลาย จึงทำให้เวียดนามมีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย มีแม่น้ำไหลผ่านหุบเขาและที่ราบมากกว่า 2,800 สาย โดยเป็นแม่น้ำที่มีความยาวมากกว่า 10 กิโลเมตรกว่า 2,300 สาย มีพื้นที่ป่าเขตร้อนมากถึงร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ รวมถึงป่าชายเลนที่มีพื้นที่ประมาณ 2 แสนเฮกตาร์ (1.25 ล้านไร่) โดยมีพันธุ์ไม้ 13,000 ชนิด มีรุกชชาติมากกว่า 7,000 ชนิด แบ่งเป็น 239 สายพันธุ์ เป็นแหล่งกำเนิดน้ำมัน ยาง ไม้และพืชสมุนไพรมากมาย ที่ราบสูง

เหมาะแก่การปลูกพืชเขตหนาว เช่น กาแฟ ใบชา ปอ และในบริเวณที่ราบลุ่มเหมาะแก่การปลูกพริกไทย ยางพารา ข้าว นอกจากนี้ ยังมีสัตว์ป่ามากมาย 15,000 ชนิด¹ เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมากกว่า 270 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 180 ชนิด นก 1,000 ชนิด และปลา 1,000 ชนิด โดยเป็นสายพันธุ์เดียวกับสัตว์ในอ่าวเบงกอล และคาบสมุทรมลายู

นอกจากนี้ เวียดนามยังมีสินแร่ที่ค้นพบแล้วมากกว่า 2,000 ชนิด โดยหลายชนิดมีความสำคัญต่อ เศรษฐกิจและมีปริมาณมากพอสำหรับการขุดเจาะในเชิงพาณิชย์ เช่น เหล็ก พบมากในจังหวัดท้ายเหวียน (Thai Nguyen) และในบริเวณลุ่มแม่น้ำแดง ถ่านหิน โดยเฉพาะถ่านหินแอนทราไซต์ที่มีคุณภาพดีให้ความร้อนสูง ใช้ในอุตสาหกรรมถลุงเหล็ก พบมากในจังหวัด กว่างนินห์ (Quang Ninh) และบริเวณที่ราบสูงเตเหวียนใน แถบตอนกลางของประเทศ ทองแดง พบในจังหวัดเซินลา (Son La) ทองพบที่จังหวัดกว๋างนัม (Quang Nam) และหลั่งเซิน (Lang Son) รวมถึงก๊าซธรรมชาติและน้ำมันที่พบมากบริเวณชายฝั่งบาเรีย-หุงเต่า (Baria - Vung Tau)

อย่างไรก็ตาม จากการพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการทำลายป่าไม้ สัตว์ป่า และมีการขุด เจาะแร่ธาตุต่างๆ เพื่อใช้ในเชิงเศรษฐกิจจำนวนมาก ทำให้ปริมาณทรัพยากรที่มีอยู่ลดลงอย่างรวดเร็ว

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างการปกครองของเวียดนาม

ที่มา : ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

¹ [ระบบออนไลน์] เวียดนามกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ที่มา: http://kyotoreview.cseas.kyoto-u.ac.jp/issue/issue1/article_203.html. 4 มีนาคม 2552.

โครงสร้างการปกครองของเวียดนาม แบ่งเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ

สภาแห่งชาติ (Quoc Hoi หรือ National Assembly) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกรวม 493 คน มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายทั้งภายในและต่างประเทศ มีหน้าที่บัญญัติและแก้ไขกฎหมาย แต่งตั้งประธานาธิบดีตามที่พรรคคอมมิวนิสต์เสนอ ให้การรับรองหรือถอดถอนนายกรัฐมนตรีตามที่ประธานาธิบดีเสนอ รวมทั้งแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ อันเป็นระบบการบริหารแบบผู้นำร่วมสมาชิกสภาแห่งชาติมาจากการเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ แต่กฎหมายเวียดนามก่อกำหนดให้ผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกของพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งได้เช่นกัน โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติ อันเป็นองค์กรส่วนหนึ่งของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำหน้าที่ดูแลรักษาอุดมการณ์สังคมนิยม

2. ฝ่ายบริหาร

ประกอบด้วย ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รวมไปถึงตำแหน่งสำคัญในพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น สมัชชาของพรรคคอมมิวนิสต์ มีวาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี มีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรบริหารระดับสูง เลขานุการพรรคคอมมิวนิสต์ เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของพรรค คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กรมการเมือง (Politburo) เป็นองค์กรบริหารสูงสุด เป็นศูนย์กลางอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานให้ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

รายชื่อผู้นำสำคัญทางการเมือง

เลขานุการพรรค	Nong Duc Manh
ประธานสภาแห่งชาติ	Nguyen Phu Trong
ประธานาธิบดี	Nguyen Minh Triet
รองประธานาธิบดี	Nguyen Tan Dung
นายกรัฐมนตรี	Nguyen Tan Dung
รองนายกรัฐมนตรี 5 คน	Nguyen Sinh Hung Truong Vinh Trong Pham Gia Khiem Hoang Trung Hai Nguyen Thien Nhan

ตารางที่ 1 รายชื่อกระทรวงหรือองค์กรเทียบเท่า ปี 2550

กระทรวงหรือองค์กรที่เทียบเท่า	รัฐมนตรีว่าการ
1. กระทรวงการวางแผนและการลงทุน (Ministry of Planning and Investment)	Vo Hong Phuc
2. กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า(Ministry of Industry and Trade)	Vu Huy Hoang
3. กระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบท (Ministry of Agriculture and Rural Development)	Cao Duc Phat
4. กระทรวงก่อสร้าง (Ministry of Construction)	Nguyen Hong Quan
5. กระทรวงขนส่ง (Ministry of Transport)	Ho Nghia Dung
6. กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs)	Pham Gia Khiem
7. กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance)	Vu Van Ninh
8. กระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice)	Ha Hung Cuong
9. กระทรวงแรงงาน ทหารผ่านศึก และสวัสดิการสังคม (Ministry of Labour, War Invalids and Social Affairs)	Nguyen Thi Kim Ngan
10. กระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และท่องเที่ยว (Ministry of Culture, Sports and Tourism)	Hoang Tuan Anh
11. กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม (Ministry of Education and Training)	Nguyen Thaien Nhan
12. กระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health)	Nguyen Quoc Trieu
13. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Ministry of Science and Technology)	Hoang Van Phong
14. กระทรวงกลาโหม (Ministry of National Defence)	Phung Quang Thanh
15. กระทรวงความมั่นคงสาธารณะ (Ministry of Public Security)	Le Hong Anh
16. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Ministry of Natural Resources and Environment)	Pham Khoi Nguyen
17. กระทรวงข้อมูลและการสื่อสาร (Ministry of Information and Communications)	Le Doan Hop
18. กระทรวงกิจการภายใน (Ministry of Home Affairs)	Tran Van Tuan
19. สำนักงานรัฐบาล (The Government Office)	Nguyen Xuan Phuc
20. คณะกรรมการระหว่างชนชาติ (Committee on Ethnic Minority Affairs)	Giang Seo Phu
21. ผู้ตรวจการรัฐ (Government Inspectorate)	Tran Van Truyen
22. ธนาคารชาติเวียดนาม (The State Bank of Vietnam)	Nguyen Van Giau

ที่มา : <http://www.vietnam.gov.vn>

สภาแห่งชาติ (National Assembly) ของเวียดนาม ปัจจุบันเป็นชุดที่ 12 ได้รับเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤษภาคม 2550 ซึ่งในครั้งนี้มี การลงมติรับรองการปรับคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ โดยปรับลดจำนวนกระทรวงและรัฐมนตรีเหลือเพียง 22 ตำแหน่ง จากเดิม 26 ตำแหน่ง โดยรวมและยกเลิกกระทรวงต่างๆ ที่มีลักษณะงานใกล้เคียงหรือสามารถบริหารร่วมกันได้ อาทิเช่น กระทรวงการประมงรวมกับกระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบท กระทรวงการค้าเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า คณะกรรมการพลศึกษาและการกีฬา รวมทั้งองค์กรด้านการท่องเที่ยว เปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และท่องเที่ยว กระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคม รวมกับกระทรวงวัฒนธรรมและข่าวสาร เปลี่ยนเป็นกระทรวงข้อมูลและการสื่อสาร และยกเลิกคณะกรรมการด้านประชากร ครอบครัวและเด็ก เป็นต้น นโยบายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลที่ต้องการลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อนในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ

สำหรับรายชื่อคณะกรรมการการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งในที่ประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามครั้งที่ 10 เมื่อ 18-25 เมษายน 2549 มีดังนี้

1. Nong Duc Manh
2. Nguyen Minh Triet
3. Nguyen Tan Dung
4. Nguyen Phu Trong
5. Le Hong Anh
6. Troung Tan Sang
7. Truong Vinh Trong
8. Pham Gia Khiem
9. Phung Quang Thanh
10. Le Thanh Hai
11. Nguyen Sinh Hung
12. Nguyen Van Chi
13. Ho Duc Viet
14. Pham Quang Nghi

รายชื่อคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม

1. Nong Duc Manh
2. Nguyen Van Chi
3. Pham Quang Nghi
4. Le Van Dung
5. Tong Thi Phong
6. To Huy Rua
7. Troung Tan Sang
8. Truong Vinh Trong

3. การปกครองท้องถิ่น

แต่ละจังหวัดจะมีคณะกรรมการประชาชน (Provincial People's Committee) ทำหน้าที่บริหารงานภายในท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ นโยบายและกฎระเบียบต่างๆ ที่บัญญัติโดยองค์กรของรัฐที่อยู่ในระดับสูงกว่า ระบบการบริหารราชการท้องถิ่นของเวียดนามแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัดและเทียบเท่า มี 59 จังหวัด กับอีก 5 นคร คือ ฮานอย โฮจิมินห์ ไฮฟอง ดานัง และเกิ่นเซอ ซึ่งจะได้รับงบประมาณจากส่วนกลางโดยตรง รวมทั้งข้าราชการจะได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากส่วนกลาง จึงมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน สำหรับระดับเมืองและเทศบาลมีประมาณ 600 หน่วย และระดับตำบลมีประมาณ 10,000 ตำบล

อนึ่ง 30 กันยายน 2548 รัฐบาลเวียดนามมีมติยกระดับเมืองวินห์ (Vinh) ขึ้นเป็นนครอันดับ 1 เช่นเดียวกับเกิ่นเซอ ดานัง และไฮฟอง ในปี 2555

ลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม

แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเป็นสังคมนิยม โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เป็นองค์กรทางการเมืองสูงสุด แต่เวียดนามนับเป็นประเทศหนึ่งในคาบสมุทรอินโดจีนที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมเก่าแก่ที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลานาน และยังคงสืบทอดมาจวบจนปัจจุบัน

วิถีชีวิตของชาวเวียดนาม

เวียดนามมีความสัมพันธ์กับจีนมาก่อนการปฏิวัติระบบการปกครอง จึงทำให้มีความเชื่อ ศิลปะ วิถีการดำรงชีวิต ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ที่ใกล้เคียงกับจีน ลัทธิความเชื่อต่างๆ ของจีนได้แพร่ขยายมายังเวียดนามด้วย ทั้งลัทธิขงจื้อที่ให้ความสำคัญต่อการนับถือบรรพบุรุษ ลัทธิเต๋า ที่สอนเรื่องความสมดุลของธรรมชาติ รวมไปถึงศาสนาพุทธนิกายมหายานที่สอนเรื่องกรรมดีและกรรมชั่ว แม้ว่ารัฐบาลคอมมิวนิสต์ของเวียดนามจะทำลายความเชื่อและศาสนาส่วนหนึ่งไปในช่วงปฏิวัติระบบการปกครอง แต่ปัจจุบันมีการผ่อนปรนมากขึ้น โดยอนุญาตให้มีนักบวชในศาสนาพุทธและศาสนาอื่นๆ ได้ อีกทั้งพลเมืองส่วนหนึ่งยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมสืบทอดมาจน ถึงปัจจุบัน

ชาวเวียดนามยังมีความนับถือสวรรค์หรือที่เรียกว่า "องเตร๋ย (Ong Troi)" และเชื่อว่าทุกหนทุกแห่งมีเทพเจ้าสถิตย์อยู่ ไม่ว่าจะเป็นเทพเจ้าดิน เทพเจ้าน้ำ หรือเทพเจ้าอื่นๆ ดังนั้น นอกจากวัดในศาสนาพุทธ (จิว - Chua) ศาลาประชาคม (ดินห์ - Dinh) หรือแท่นบูชาจักรพรรดิในอดีต (เดน - Den) แล้ว ยังมีการตั้งแท่นบูชาเทพเจ้า (เหมียว - Mieu) กระจายอยู่โดยทั่วไป ประชาชนนิยมนำดอกไม้ รูปเทียน และผลไม้มาสักการะบูชาในวันที่ 1 และ 15 ค่ำ นอกจากนี้ คำสอนของขงจื้อก็ยังคงอิทธิพลอยู่ในเวียดนาม ทำให้ชาวเวียดนามให้ความสำคัญกับการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ

กิจกรรมสำคัญทางศาสนา

เทศกาลทางศาสนาสำคัญที่สุด คือ "เต็ตเหวียนดาน (Tet Nguyen Dan)" แปลว่า "เทศกาลแห่งรุ่งอรุณแรกของปี" ที่ชาวบ้านนิยมเรียกกันสั้นๆ ว่า "เทศกาลเต็ต (Tet)" ซึ่งเริ่มต้นขึ้น 1 สัปดาห์ก่อนจะถึงวันขึ้นปีใหม่ตามจันทรคติคือ อยู่ระหว่างปลายเดือนมกราคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ในวันขึ้น 15 ค่ำ ของวันที่ดวงอาทิตย์อยู่ไกลเส้นศูนย์สูตรมากที่สุด ในฤดูหนาวกับวันที่กลางวันยาวเท่ากับกลางคืน (วิษุวัต) ในฤดูใบไม้ผลิ เทศกาลนี้เป็นการเฉลิมฉลองในภาพรวมทั้งหมดของความเชื่อในเทพเจ้า ลัทธิเต๋า และขงจื้อ ศาสนาพุทธ รวมถึงการเคารพบรรพบุรุษ

ชาวเวียดนามจะทำเสาไม้ไผ่สูงเรียกว่า "ไกเนว (Cayneu)" แปลว่า "ต้นไม้สัญญาณ" แขนงด้วยป้ายดินเหนียว "แคงห์ (Khnhah)" มีผ้าเหลืองติดอยู่บนยอดเสา มีเสียงดังกังวานติดไว้หน้าบ้านเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธเจ้า เพื่อป้องกันพวกปีศาจหรือวิญญาณชั่วร้ายที่จะมารบกวน อาหารประจำเทศกาลคือ "บ้านจุง (Banh Chung)" ที่ทำจากข้าวเหนียวสอดไส้หมู ถั่ว และหัวหอมแห้ง นอกจากนี้ ยังต้องจุดประทัดเพื่อขับไล่ปีศาจ "มากุย (Ma Qui)" กับภรรยาผู้ชั่วร้าย จนในปี 2538 รัฐบาลห้ามการจุดประทัด แต่ชาวบ้านก็หาวิธีเลี่ยงโดยการเปิดเทปของเสียงประทัดแทนการจุด

อีกเทศกาลที่สำคัญของชาวเวียดนาม คือ "เทศกาลกลางฤดูใบไม้ร่วง" โดยนับตามจันทรคติตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 8 ของทุกปี ชาวบ้านจัดประกวด "ขนมบันตรังทุ" หรือขนมเป็ยยะ โถ่ถวน ที่มีรูปร่างกลม มีไส้ถั่วและไส้ผลไม้ พร้อมทั้งจัดขบวนแห่เซดมั่งกรขึ้น เพื่อแสดงความเคารพต่อพระจันทร์ ในบางหมู่บ้านอาจประดับโคมไฟ พร้อมทั้งจัดงานขับร้องเพลงพื้นบ้าน

วันหยุดสำคัญของเวียดนาม

เวลาของเวียดนามตรงกับเวลาของไทยคือ เร็วกว่าเมืองกรีนิชประมาณ 7 ชั่วโมงสำหรับเวลาทำการของหน่วยงานราชการ สำนักงาน และองค์กรให้บริการสาธารณสุข คือ 8.00-16.30 น. ซึ่งจะเปิดให้บริการตั้งแต่วันจันทร์-ศุกร์ แต่หากเป็นพิพิธภัณฑ์จะเปิดให้บริการในวันเสาร์อีกครั้งวันด้วย ร้านค้าเอกชนทั่วไปเปิดให้บริการระหว่าง 6.00-18.30 น. ธนาคารพาณิชย์จะให้บริการวันจันทร์-ศุกร์ ระหว่างเวลา 8.00-16.00 น. (หยุดพักเวลา 12.00-13.00 น.) และสำนักงานไปรษณีย์โทรเลขจะให้บริการตั้งแต่ 7.00-20.00 น. โรงงานอุตสาหกรรมทำงานวันจันทร์-ศุกร์ และวันเสาร์อีกครั้งวัน

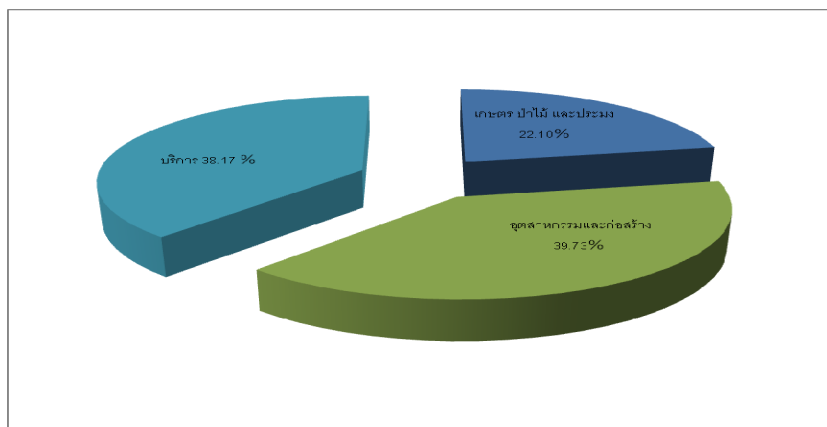
ปี 2551 มีวันหยุดประจำปีของเวียดนาม ประมาณ 8 วัน ดังนี้

วันขึ้นปีใหม่	1 มกราคม
เทศกาลตรุษ	4 วัน เป็นวันขึ้นปีใหม่ตามจันทรคติ หรือ “เต็ดเหวียนดาน” ซึ่งตรงกับวันตรุษจีน
วันปลดแอกกรุงไซ่ง่อน	30 เมษายน
วันแรงงานแห่งชาติ	1 พฤษภาคม
วันชาติ	2 กันยายน

นอกจากนี้ ยังมีวันสำคัญทางศาสนาที่แตกต่างกันออกไป สำหรับศาสนาพุทธ ทุกวันที่ 8 และ 15 ค่ำ เป็นวันพระ และวันสำคัญอื่นๆ ได้แก่ วันมาฆบูชา วิสาขบูชา อาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา

หากพิจารณาจากดัชนีการผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) พบว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ประกอบด้วย ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ป่าไม้ และประมง และ ภาคบริการ ร้อยละ 39.73 , 38.17 และ 22.10 ตามลำดับ (ปี 2552) ซึ่งเป็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจหลักของประเทศเวียดนาม ดังแสดงในแผนภาพที่ 3 และตารางที่ 3 ภาคเกษตรกรรม มีผลผลิตได้แก่ ข้าวเจ้า ยางพารา ชา กาแฟ ยาสูบ มะม่วงหิมพานต์ ผลผลิตจากป่าไม้ และพริกไทย ผลผลิตดังกล่าวนอกจากใช้บริโภคภายในประเทศแล้วยังมีส่วนหนึ่งส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ในปี 2008 พบว่ามีการส่งออกผลผลิตภาคเกษตรกรรมกว่า 326,505 ตัน โดยมีพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ คือ บริเวณที่ราบลุ่มสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง (Red River Delta) อยู่ทางตอนเหนือของประเทศ และบริเวณที่ราบลุ่มสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong Delta) อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ส่วนทางตอนกลางของประเทศ ภูมิประเทศเป็นภูเขาและที่ราบสูง โดยลักษณะทั่วไปมักประสบอุทกภัย หรือ ภัยแล้งทุกปีจึงไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก สำหรับการประมง โดยเฉพาะประมงทะเลน้ำลึก เวียดนามมีศักยภาพในการจับปลาได้เป็นอันดับ 4 ของสินค้าส่งออก เช่น ปลาหมึก กุ้ง ตลาดที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และสิงคโปร์²

แผนภาพที่ 3 สัดส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามปี 2552

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam

² [ระบบออนไลน์] Results of the 2006 Rural, Agricultural and Fishery census ที่มา http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=491

ตารางที่ 2 สัดส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเวียดนาม

ปี	ผลผลิตรวม	ประเภท		
		เกษตร ป่าไม้ และประมง	อุตสาหกรรมและการก่อสร้าง	การบริการ
หน่วย: พันล้านเวียดนามด่ง				
1990	41,955	16,252	9,513	16,190
1991	76,707	31,058	18,252	27,397
1992	110,532	37,513	30,135	42,884
1993	140,258	41,895	40,535	57,828
1994	178,534	48,968	51,540	78,026
1995	228,892	62,219	65,820	100,853
1996	272,036	75,514	80,876	115,646
1997	313,623	80,826	100,595	132,202
1998	361,017	93,073	117,299	150,645
1999	399,942	101,723	137,959	160,260
2000	441,646	108,356	162,220	171,070
2001	481,295	111,858	183,515	185,922
2002	535,762	123,383	206,197	206,182
2003	613,443	138,285	242,126	233,032
2004	715,307	155,992	287,616	271,699
2005	839,211	175,984	344,224	319,003
2006	974,266	198,798	404,697	370,771
2007	1,143,715	232,586	474,423	436,706
2008	1,477,717	326,505	587,157	564,055
สัดส่วนของโครงสร้าง(%)				
1990	100.00	38.74	22.67	38.59
1991	100.00	40.49	23.79	35.72
1992	100.00	33.94	27.26	38.80
1993	100.00	29.87	28.90	41.23
1994	100.00	27.43	28.87	43.70
1995	100.00	27.18	28.76	44.06
1996	100.00	27.76	29.73	42.51
1997	100.00	25.77	32.08	42.15
1998	100.00	25.78	32.49	41.73
1999	100.00	25.43	34.50	40.07
2000	100.00	24.53	36.73	38.74
2001	100.00	23.24	38.13	38.63
2002	100.00	23.03	38.49	38.48
2003	100.00	22.54	39.47	37.99
2004	100.00	21.81	40.21	37.98
2005	100.00	20.97	41.02	38.01
2006	100.00	20.40	41.54	38.06
2007	100.00	20.34	41.48	38.18
2008	100.00	22.10	39.73	38.17

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam

ภาคอุตสาหกรรม มีอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมทอผ้า มีศูนย์กลางอยู่ที่ไฮจิมีนห์ซิดีและ
มินิคมอุตสาหกรรม อมตะซิดีเปียน หวา ด้านการทำเหมืองแร่ มีทรัพยากรทางธรรมชาติสำหรับ
อุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่สำคัญ คือ ถ่านหิน น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ

เวียดนามเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมันดิบรายใหญ่เป็นอันดับ 3 ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ถัดจากอินโดนีเซียกับมาเลเซีย อุตสาหกรรมของเวียดนาม มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้จากการ
ขยายตัวทางเศรษฐกิจนี้เองทำให้ประเทศเวียดนามได้ประสบกับภาวะการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า จึงได้มี
การซื้อพลังงานไฟฟ้าจากมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ตั้งแต่กันยายนปี 2004³ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

ประชากรของเวียดนามตามรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติเวียดนาม พบว่า ในปี ค.ศ. 2006
(พ.ศ. 2549) มีประมาณ 86.6 ล้านคน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 253 คน: ตารางกิโลเมตร มีอัตราการเพิ่มของ
ประชากรประมาณ ร้อยละ 1.3 สัดส่วนประชากรประกอบด้วย เชื้อสายเวียดนามร้อยละ 85-90 ซึ่งอาศัยอยู่
บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงทางตอนใต้ของประเทศ ส่วนประชากรที่เหลือเป็น เชื้อสายเขมร ตาย ไท
เหมื่อง ฮัว นุง และ มั่ง ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 70 นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน ส่วนประชากรส่วน
ที่เหลือนับถือศาสนาอิสลาม คริสต์ และ ความเชื่อต่างๆ ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ

ภาษาราชการ คือ ภาษาเวียดนาม และมีภาษาอื่นๆ คือ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน เขมร และภาษาของ
ชาวเผ่าต่าง ๆ

³[ระบบออนไลน์] เวียดนามเจาะก๊าซพม่า สัญญามุ่งเล็กอาเซียน ที่มา:

<http://www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID=950000096151>

แผนที่ 4 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศเวียดนาม

ที่มา : <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/thumb/a/a9/VietnamOMC.png/400px-VietnamOMC.png>

เส้นทางการคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งของเวียดนาม แบ่งออกเป็น 4 การคมนาคมหลัก ประกอบด้วย การคมนาคมทางบก ทางรถไฟ ทางน้ำ และทางอากาศ ดังนี้

แผนภาพที่ 5 เส้นทางการคมนาคมขนส่งทางบกของเวียดนาม

ที่มา : <http://www.mapsofworld.com/vietnam/vietnam-road-network-map.html>

ทางบก : เวียดนามมีระบบเครือข่ายทางถนนยาว 2.1 แสนกิโลเมตร ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดินยาวประมาณ 14,935 กิโลเมตร ปัจจุบัน เวียดนามกำลังก่อสร้างทางด่วนพิเศษหลายแห่ง และมีโครงการปรับปรุงถนนหลวงให้มีมาตรฐาน โดยมีเป้าหมายว่าภายในปี 2553 ถนนทุกสายในจังหวัดต้องลาดยางหรือเป็นคอนกรีต โดยรัฐบาลจะเปิดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนพัฒนา ปัจจุบันประกอบไปด้วยทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ ๆ กล่าวคือ

เส้นทางหมายเลข 1: Ha Noi--->Da Nang-- > Ho Chi Minh City ถึงจังหวัด Minh Hai ทางใต้สุดของเวียดนาม ระยะทาง 2,289 กิโลเมตร ปัจจุบันรัฐบาลเวียดนามอนุมัติสร้างทางหลวงหมายเลข 1B เป็นทางคู่ขนาน

เส้นทางหมายเลข 2: Ha Noi-- > Ha Giang ถึงชายแดนมณฑลยูนนานของจีน ระยะทาง 319 กิโลเมตร

เส้นทางหมายเลข 3: Ha Noi-- > Cao Bang ถึงชายแดนมณฑลยูนนานของจีน ระยะทาง 218 กิโลเมตร

เส้นทางหมายเลข 5: Ha Noi-- > Hai Phong ระยะทาง 105 กิโลเมตร

เส้นทางหมายเลข 8: Ha Tinh-- > Vinh ถึงชายแดนแขวงบอลิคำไซของ สปป. ลาว ระยะทาง 90 กิโลเมตร

เส้นทางหมายเลข 9: Da Nang-- > Hue-- > Quang Tri ถึงชายแดนแขวงสะหวันนะเขต ของ สปป. ลาว ระยะทาง 25 กิโลเมตร

เส้นทางหมายเลข 51: Ho Chi Minh City-- > Vung Tau ระยะทาง 75 กิโลเมตร

แผนภาพที่ 6 เส้นทางคมนาคมขนส่งทางรถไฟของเวียดนาม

ที่มา : <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:VietnamRailwayMap.png>

ทางรถไฟ: เครือข่ายระบบขนส่งทางรถไฟของเวียดนาม มีความยาวประมาณ 2,600 กิโลเมตร โดยเป็นเส้นทางรางเดี่ยวทั้งหมด และมีจำนวนขบวนรถ 260 แห่ง เส้นทางที่ยาวที่สุดและมีความสำคัญมากคือ Hanai – Ho Chi Minh City มีความยาวประมาณ 1,730 กิโลเมตร ซึ่งเส้นทางนี้ให้บริการด้วยรถไฟความเร็วพิเศษ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 ชั่วโมง และยังเชื่อมต่อระหว่างเวียดนามถึงจีน สำหรับเส้นทางรถไฟทั่วประเทศมี 6 สายประกอบไปด้วย

สายที่ 1: Ha Noi-- > Ho Chi Minh City	ระยะทาง 1,726 กิโลเมตร
สายที่ 2: Ha Noi-- > Hai Phong	ระยะทาง 102 กิโลเมตร
สายที่ 3: Ha Noi-- > Lao Cai	ระยะทาง 296 กิโลเมตร
สายที่ 4: Ha Noi-- > Lang Son	ระยะทาง 148 กิโลเมตร
สายที่ 5: Ha Noi-- > Thai Nguyen	ระยะทาง 75 กิโลเมตร
สายที่ 6: Thai Nguyen-- > Bai Chay	ระยะทาง 166 กิโลเมตร

ทางน้ำ: เวียดนามมีท่าเรือพาณิชย์ทั้งหมด 17 ท่า รองรับสินค้าได้ประมาณ 15 ล้านตันต่อวัน และสามารถรองรับเรือระวางบรรทุกสูงสุด 1 หมื่นตันได้ ท่าเรือสำคัญ ได้แก่ ท่าเรือไซ่ง่อน ดานัง ไฮฟอง คามรานห์ ฮาลอง นาจราง วินห์ หุงเต่า เป็นต้น นอกจากนี้ ยังทดลองสร้างท่าเรือนอกชายฝั่งของจำวินห์เพื่อรองรับเรือสินค้าขนาด 2 หมื่นตัน รวมทั้งสร้างท่าเรืออีก 4 แห่ง ในจำวินห์ สกจาง เบนแจ้ และเกียนยาง เพื่อกระจายปริมาณการขนส่งสินค้าจากท่าเรือไซ่ง่อน **ท่าเรือที่สำคัญ** ได้แก่

-ท่าเรือไซ่ง่อน

เป็นท่าเรือใหญ่ที่สุดของประเทศอยู่ในโฮจิมินห์ซิตี้ มีท่าเทียบเรือโดยสารเดินทะเล 1 ท่า ท่าเทียบเรือขนส่งสินค้า 31 ท่า พื้นที่โกดัง 5 แสนตารางเมตร เกรนขนาด 25-100 ตัน 16 ตัว มีการขนส่งสินค้ากว่า 10 ล้านตันต่อปี

-ท่าเรือดานัง

ดานังมีท่าเรือน้ำลึก Tien Sa Seaport นับเป็นท่าเรือสำคัญของเวียดนามในภาคกลาง รัฐบาลกำลังพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้สามารถขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ได้เพิ่มขึ้นเป็น 20 ตู้ต่อชั่วโมง ขนถ่ายสินค้าได้ 7,000 ตันต่อวัน มีการก่อสร้าง Break Water จาก 250 เมตร ในปัจจุบัน เป็น 450 เมตรในอนาคต เป็นต้น นอกจากนี้ยังเตรียมความพร้อมในการอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคอุตสาหกรรมการผลิต รวมทั้งมีนโยบายการรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการพัฒนาท่าเรืออีกด้วย รัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้ท่าเรือแห่งนี้เป็นท่าเรือใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก และคาดว่าปี 2553 สามารถรองรับปริมาณสินค้าได้ 8 ล้านตันต่อปี

นอกจากนี้ ดานังยังมีท่าเรือแม่น้ำอีกแห่งคือ Han River Port สามารถรองรับเรือขนาดไม่เกิน 5 พันตัน ปริมาณขนส่งสินค้า 1 ล้านตันต่อปี

-ท่าเรือไฮฟอง

ตั้งอยู่ในเมืองไฮฟอง เป็นท่าเรือที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศ แต่ใหญ่ที่สุดในเขตภาคเหนือ มีปริมาณสินค้าผ่านท่าเรือนี้ประมาณ 7-10 ล้านตันต่อปี สามารถรองรับเรือระวางบรรทุก 7,000-10,000 ตัน ระยะทางจากท่าเรือไฮฟองถึงโฮจิมินห์เมื่อวัดทางทะเลประมาณ 1,480 กิโลเมตร ทางบก 1,800 กิโลเมตร และทางรถไฟ 1,926 กิโลเมตร ไฮฟองเป็นศูนย์กลางการส่งออกสินค้าของจังหวัดต่างๆในเขตภาคเหนือของเวียดนาม ระยะทางจากท่าเรือไฮฟองออกสู่ทะเลประมาณ 40 กิโลเมตร ท่าเรือไฮฟองเป็นกลุ่มท่าเรือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 เขตดังนี้

เขตที่ 1 MainPort เป็นท่าเรือแม่น้ำ ร่องน้ำลึกเพียง 9 เมตร สามารถรองรับเรือที่มีระวางขนถ่ายไม่เกิน 1.5 หมื่นตัน เรือใหญ่ต้องขนถ่ายที่ท่าเรือด้านนอกก่อน

▶เขตที่ 2 Chua Ve Port เป็นท่าเรือขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ (Container Terminal) ได้รับเงินสนับสนุนจาก ODA (Official Development Assistance) ของญี่ปุ่น ทั้งในด้านการก่อสร้างเครน และระบบซอฟต์แวร์ในการควบคุมท่าเรือ มีระดับน้ำลึก 7.5 เมตร ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการขุดร่องน้ำเพิ่มเติมผ่านหมู่เกาะก๊าทไห่ (Cat Hai Islands) เพื่อให้รับเรือขนาดใหญ่ได้มากขึ้นจากปัจจุบันที่รับได้เฉพาะเรือที่มีระวางขนน้ำหนักไม่เกิน 1.5 หมื่นตัน

▶เขตที่ 3 Dinh Vu Port อยู่ในแหลมดิงหัว เริ่มก่อสร้างเมื่อปี 2547 กำหนดแล้วเสร็จในปี 2553 มี 7 เครน สร้างเสร็จแล้ว 4 เครน และจะเสร็จอีก 2 เครน ในปี 2551 สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่ขึ้นแต่ไม่เกิน 2 หมื่นตัน นอกจากนี้ ยังมีการสร้างเขตขนถ่ายสินค้าจากเรือใหญ่ไปสู่เรือ ขนาดเล็กเพื่อเข้าสู่พื้นที่ด้านในด้วย สำหรับในอนาคต คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้บริษัทท่าเรือไฮฟองก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกแห่งใหม่ ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในปี 2551 เมื่อแล้วเสร็จจะสามารถรองรับเรือที่มีขนาด 5-6 หมื่นตัน รวมถึงการสร้างสะพานเชื่อมแหลมดิงหัวกับเกาะก๊าทไห่ และรถไฟเพื่อรองรับสินค้าที่ขนส่งมาจากท่าเรือที่ก๊าทไห่ นอกจากนี้ ยังมีการขุดร่องน้ำให้ลึกกว่าเดิมเป็น 14-16 เมตร เพื่อให้สามารถรองรับเรือที่มีขนาดใหญ่ขึ้นได้

- ท่าเรือคามรานห์
- ท่าเรือฮาลอง
- ท่าเรือนา-จรวง
- ท่าเรือวินห์

นอกจากนี้ ยังมีท่าเรืออีก 4 แห่งในเมืองจำวินห์ ชกจาง เบิน-แจ้ และเกี๋ยนยาง เพื่อรองรับความคับคั่งของสินค้าจากท่าเรือไซ่ง่อน

แผนที่ที่ 7 เส้นทางคมนาคมขนส่งทางอากาศของเวียดนาม

ที่มา : <http://www.mapsofworld.com/international-airports/asia/vietnam.html>

ทางอากาศ: เวียดนามมีสนามบิน นานาชาติ 3 แห่ง คือ

- Noi Bai International Airport ตั้งอยู่ทางตอนเหนือห่างจากกรุงฮานอย ประมาณ 30 กิโลเมตร ให้บริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า มีเที่ยวบินไปฮ่องกง กัวลาลัมเปอร์ ไทเป ดูไบ ปารีส เบอร์ลิน มอสโก มะนิลา และกรุงเทพฯ

- Da nang International Airport ตั้งอยู่ทางภาคกลาง ห่างจากใจกลางนครดานังไปทางตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 2.5 กิโลเมตร เนื้อที่รวม 150 เฮกตาร์ เคยเป็นฐานทัพของสหรัฐฯ ในสมัยสงครามกลางเมือง ปัจจุบันให้บริการการบินภายในประเทศและระหว่างประเทศ รองรับผู้โดยสารประมาณ 0.8-1.0 ล้านคนต่อปี และกำลังอยู่ระหว่างปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้สามารถรองรับผู้โดยสารและขนส่งสินค้าได้ มากขึ้น

- Tan Son Nhat International Airport เป็นสนามบินที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ตั้งอยู่ห่างจากนครโฮจิมินห์ ประมาณ 7 กิโลเมตร มีเที่ยวบินไปเบอร์ลิน แฟรงก์เฟิร์ต อัมสเตอร์ดัม ปารีส โซล โอซากา กวางเจา ไทเป ฮ่องกง กรุงเทพฯ สิงคโปร์ กัวลาลัมเปอร์ จาการ์ตา ชิดนี มอสโก มะนิลา สนามบินแห่งนี้มีโครงการจะย้ายห่างออกไปอีก 40 กิโลเมตร เพื่อก่อสร้างสนามบินให้มีขนาดใหญ่ขึ้น และสามารถรองรับผู้โดยสารได้เพิ่มขึ้นเป็น 100 ล้านคนต่อปี

นอกจากสนามบินนานาชาติ แล้ว เวียดนาม ยังมีสนามบิน ขนาดใหญ่อีก 2 แห่ง ประกอบไปด้วย สนามบินลองถ่าน สนามบินจูลาย และสนามบินเล็ก ๆ ตามจังหวัดต่าง ๆ อีก 18 แห่ง เพื่อรองรับการขนส่งภายในประเทศ ทั้งนี้สนามบินในจังหวัดต่าง ๆ มีหลายแห่งที่กำลังอยู่ระหว่างการยกฐานะให้เป็นสนามบินนานาชาติ นอกจากนี้แล้วยังมีสนามบินที่กำลังก่อสร้างบนสองเกาะใหญ่ ๆ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วย คือ สนามบินบนเกาะกอน ต่าว และ เกาะฟู

ปัจจุบัน เวียดนามมีสายการบินแห่งชาติ 2 แห่ง คือ Vietnam Airline ให้บริการทั้งภายในและต่างประเทศ และ Pacific Airline ที่เน้นการให้บริการเฉพาะภายในประเทศ

บทที่ 2

เศรษฐกิจของประเทศเวียดนาม

สภาพเศรษฐกิจโดยรวม

เวียดนามมีรูปแบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมการผูกขาดและรวมศูนย์ที่รัฐบาลกลาง นับตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา และรัฐบาลเริ่มใช้นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ “โด่ยเหมย” (Doi Moi) เพื่อลด การผูกขาด รวมทั้งความพยายามในการเปิดประเทศ โดยการเข้าเป็นสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (APEC) และองค์การ การค้าโลก (WTO) ประกอบกับความพยายามในการปฏิรูประบบเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้เศรษฐกิจของเวียดนามมีความเจริญก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2543 – 2552) มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.0 ต่อปี และในปี พ.ศ. 2552 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 5

ในปี พ.ศ. 2550 มีรายได้ต่อหัว 547.7 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549 ถึงร้อยละ 36.9 ที่จากเดิมในปี 2549 ที่มีรายได้ต่อหัว 400 ดอลลาร์สหรัฐฯ ถึงแม้ว่ารายได้ต่อหัวของเวียดนามจะอยู่ในระดับต่ำ แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

ทั้งนี้เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเวียดนามในปี พ.ศ. 2552 พบว่า ในรอบ 3 ไตรมาสที่ผ่านมาของปี เวียดนามมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในอัตราร้อยละ 5 ทั้งนี้ อัตราการเติบโตเป็นอัตราการ ปรับใหม่ของรัฐบาลตามระบบเศรษฐกิจโลกที่กำลังประสบกับภาวะวิกฤติ และในรอบเวลาเดียวกันนี้ เวียดนามมีอัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 22.5 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเวียดนามปี พ.ศ. 2552

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	เป้าหมายปี 2552
GDP (%)	8.5	6.23	5% ปรับจาก 9%, 7% ,6.5%
GDP Per Capital (US\$)	818	960	1,200
Export (Billion US\$)	48.6	62.91	60.00 ปรับจาก 74.60
Import (Billion US\$)	62.7	80.42	84.40 ปรับจาก 96.30
FDI (Billion US\$)	20.3	60.27	65
Inflation (%)	12	22.50	12-13

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam

เวียดนามมีปริมาณการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งเป็นผลมาจากปริมาณการนำเข้าและส่งออกอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2551 เวียดนามมีปริมาณการค้า 143,398.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ประกอบด้วยมูลค่าการส่งออก 62,685.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีมูลค่าการนำเข้า 80,713.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคิดเป็นตัวเลขขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ 18,028.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 มูลค่าการค้าและดุลการค้าต่างประเทศของเวียดนาม พ.ศ. 2547-2551

ปี	รวม	มูลค่าการค้า		ดุลการค้า
		มูลค่าการส่งออก	มูลค่าการนำเข้า	
หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ				
1990	5,156.4	2,404.0	2,752.4	-348.4
1991	4,425.2	2,087.1	2,338.1	-251.0
1992	5,121.5	2,580.7	2,540.8	39.9
1993	6,909.1	2,985.2	3,923.9	-938.7
1994	9,880.1	4,054.3	5,825.8	-1771.5
1995	13,604.3	5,448.9	8,155.4	-2706.5
1996	18,399.4	7,255.8	11,143.6	-3887.8
1997	20,777.3	9,185.0	11,592.3	-2407.3
1998	20,859.9	9,360.3	11,499.6	-2139.3
1999	23,283.5	11,541.4	11,742.1	-200.7
2000	30,119.2	14,482.7	15,636.5	-1153.8
2001	31,247.1	15,029.2	16,217.9	-1188.7
2002	36,451.7	16,706.1	19,745.6	-3039.5
2003	45,405.1	20,149.3	25,255.8	-5106.5
2004	58,453.8	26,485.0	31,968.8	-5483.8
2005	69,208.2	32,447.1	36,761.1	-4314.0
2006	84,717.3	39,826.2	44,891.1	-5064.9
2007	111,326.1	48,561.4	62,764.7	-14203.3
2008	143,398.9	62,685.1	80,713.8	-18028.7

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam

หากจะพิจารณาปริมาณการส่งออกสินค้าทั้งที่เป็นสินค้าขั้นปฐม และสินค้าในระดับอุตสาหกรรมแล้วพบว่า ประเทศเวียดนามมีอัตราการเพิ่มขึ้นของสินค้านี้ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากปริมาณรวมในปี 2551 ประเทศเวียดนามมีการส่งออกสินค้านี้รวม 62,764.7 ดอลลาร์สหรัฐฯ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 มูลค่าสินค้าส่งออกของประเทศเวียดนามจำแนกตามระดับการผลิตสินค้า

มูลค่า: พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ

ปี	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ปริมาณรวม	16217.9	19745.6	25255.8	31968.8	36761.1	44891.1	62764.7
Primary products	3686.1	4200.6	5282.7	7317.5	9308.2	11481.3	15420.8
Food, foodstuff and live animal	834.2	939.2	1262.2	1495.2	1955.2	2299.3	3279.6
Beverages and tobacco	108.4	149.3	152.7	162.6	175.8	145.0	183.3
Crude materials, inedible, except fuels	690.1	816.1	1001.0	1454.3	1623.2	2084.3	2740.8
Mineral fuels, lubricants and related materials	1970.3	2165.4	2714.4	3981.8	5365.7	6699.0	8744.2
Animal and vegetable oils, fats and wax	83.1	130.6	152.4	223.6	188.3	253.7	472.9
Manufactured products	12531.8	15531.8	19791.9	24084.3	26633.1	31531.0	46027.8
Chemical and related products, n.e.s	2490.0	2932.6	3622.9	4693.5	5309.9	6317.4	8368.7
Manufactured goods classified chiefly by materials	3729.4	5414.8	6672.1	8859.1	10172.2	12164.0	17062.3
Machinery and transport equipment	4865.1	5757.6	7921.5	8736.6	9252.3	10805.7	17859.8
Miscellaneous manufactured articles	1447.3	1426.8	1575.4	1795.1	1898.7	2243.9	2737.0
Commodities not classified elsewhere in SITC	n/a	13.2	181.2	567.0	819.8	1878.8	1316.1

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam

หากพิจารณาประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม พบว่าสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน และออสเตรเลีย เป็นประเทศที่เวียดนามส่งสินค้าออกไป 4 ลำดับแรก โดยสหรัฐอเมริกาเป็นคู่ค้าที่สำคัญ ในปี พ.ศ. 2551 เวียดนามส่งสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีมูลค่า 11,868.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึงร้อยละ 17.64 ส่วนญี่ปุ่นเป็นคู่ค้าที่สำคัญรองลงมา โดยในปี พ.ศ. 2551 เวียดนามส่งสินค้าไปยังประเทศ ญี่ปุ่น มีมูลค่าถึง 8,537.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึงร้อยละ 40.66 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 มูลค่าตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศเวียดนามปี 2550-2552 (2 เดือนแรก)

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	ปี 2550		ปี 2551		2 เดือนแรกปี 2552	
	มูลค่า	%เพิ่มขึ้น	มูลค่า	%เพิ่มขึ้น	มูลค่า	%เพิ่มขึ้น
1. สหรัฐอเมริกา	10,089.12	28.87	11,868.51	17.64	1,460.28	-9.34
2. สวิตเซอร์แลนด์	236.89	21.86	516.88	118.2	1,306.63	3206.25
3. ญี่ปุ่น	6,069.76	16.01	8,537.94	40.66	845.58	-37.58
4. จีน	3,356.68	10.78	4,535.67	35.12	532.05	-5.89
5. สิงคโปร์	2,202.01	35.04	2,659.73	20.79	339.29	23.41
6. เยอรมนี	1,855.06	28.35	2,073.42	11.77	311.13	-10.07
7. ออสเตรเลีย	3,556.92	-2.59	4,225.19	18.79	302.25	-42.27
8. มาเลเซีย	1,389.95	46.42	1,955.27	40.67	297.51	38.65
9. ฟิลิปปินส์	965.14	23.29	1,824.67	89.06	276.61	47.16
10. เกาหลีใต้	1,252.75	48.63	1,784.44	42.44	216.2	5.98
11. ฮอลแลนด์	1,182.14	37.97	1,534.62	29.83	213.34	2.59
12. อังกฤษ	1,431.43	21.34	1,581.05	10.45	186.49	-22.81
13. เบลเยียม	849.03	8.3	1,019.17	20.04	172.44	14.62
14. สเปน	759.63	18.25	962.24	26.68	156.07	19.37
15. อิตาลี	816.85	16.84	1,002.76	22.76	146.85	-4

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam

กลุ่มสินค้าส่งออกหลักของเวียดนามไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน และออสเตรเลีย ประกอบด้วย น้ำมันดิบ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รองเท้า และ อาหารทะเล โดยในปี พ.ศ. 2551 เวียดนามส่งน้ำมันดิบไปยังตลาดดังกล่าวมีมูลค่า 10,356.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 22.02 สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีมูลค่า 9,120.42 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 17.69 รองเท้ามีมูลค่า 4,767.83 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 19.37 และ อาหารทะเลมีมูลค่า 4,510.12 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 19.84 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ประเภทสินค้าที่ส่งไปยังตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศเวียดนามปี 2549-2551

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้า	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551	
	มูลค่า	%เพิ่มขึ้น	มูลค่า	%เพิ่มขึ้น	มูลค่า	%เพิ่มขึ้น
1. น้ำมันดิบ	8,264.69	29.63	8,487.60	2.7	10,356.85	22.02
2. สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	5,834.39	34.5	7,749.70	32.83	9,120.42	17.69
3. รองเท้า	3,591.56	24.48	3,994.29	11.21	4,767.83	19.37
4. อาหารทะเล	3,357.96	3.81	3,763.40	12.07	4,510.12	19.84
5. ข้าว	1306.79	22.53	1,489.97	14.02	2,894.40	94.26
6. ผลิตภัณฑ์ไม้	1,932.76	84.52	2,404.09	24.39	2,829.28	17.69
7. ศิลปหัตถกรรม	1,583.80	13.45	1,459.38	-7.86	2,196.10	50.48
8. คอมพิวเตอร์ ชิ้นส่วน	1,264.56	41.63	1,669.65	32.03	2,638.38	22.46
9. กาแฟ	1,217.17	34.75	1,911.46	57.04	2,111.19	10.45
10. ถ่านหิน	914.63	47.13	999.76	9.31	1,388.02	38.84
11. ยางพารา	1,286.36	115.83	1,392.84	8.28	1,603.60	15.13
12. สายไฟฟ้า	704.78	33.75	883.02	25.29	1,001.30	13.39
13. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	479.98	31.36	710.66	48.06	921.2	29.63
14. เม็ดมะม่วงหิมพานต์	503.78	-4.15	653.86	29.79	911.02	39.33
15. ผักและผลไม้	259.08	10.03	305.64	17.97	407.04	33.18

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam

1. สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ

เกษตรกรรม

เวียดนามมีพื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูก มีทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์รัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนภาคเกษตรอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้เวียดนามสามารถพัฒนาจากประเทศที่ต้องนำเข้าอาหารจากต่างประเทศมาเป็นผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลกภายใน 10 ปี รัฐบาลปฏิรูปภาคเกษตรกรรม โดยอนุญาตให้เอกชนถือครองที่ดินเพิ่มขึ้น มีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต ส่งเสริมเอกชนให้เข้ามาร่วมลงทุนโดยรัฐให้มาตรการจูงใจต่าง ๆ เช่น การลดหย่อนภาษี การขยายเวลาเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร การขยายพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลมีเป้าหมายให้ภาคเกษตรของเวียดนามมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4 – 5 ต่อปี สินค้าเกษตรที่สำคัญของเวียดนามมีดังนี้

ข้าว ผลผลิตปีละประมาณ 35 ล้านตัน สูงที่สุดเป็นอันดับที่ 5 ของโลก แต่สามารถส่งออกได้มากเป็นอันดับสองของโลก รองจากไทย เวียดนามถือเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถสูงในการปลูกข้าว เนื่องจากผลผลิตต่อไร่สูง และผลจากการยกเลิกการกำหนดโควตาการส่งออกข้าว ได้โดยเสรี ปัจจุบันเวียดนามให้ความร่วมมือกับสมาชิกสภาความร่วมมือด้านข้าว ซึ่งประกอบด้วยประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย จีน เวียดนาม อินเดีย และปากีสถาน

กาแฟ ผลิตปีละประมาณ 7 แสนตัน มากเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากอินเดีย⁴ กาแฟที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เหลือสำหรับบริโภคภายในประเทศเพียงร้อยละ 5 เวียดนามมีความได้เปรียบทั้งการตลาดและการผลิต เนื่องจากมีลักษณะภูมิประเทศ และอากาศที่เอื้ออำนวย รวมถึงมีแหล่งเพาะปลูกอยู่ใกล้ท่าเรือ รัฐบาลมีโครงการสนับสนุนให้จังหวัด Dak Lak เป็นแหล่งเพาะปลูกกาแฟคุณภาพดี โดยมีเป้าหมายผลผลิตปีละ 134,000 ตัน รวมทั้งมีโครงการลงทุนผลิตกาแฟ รวม 5 โครงการในอำเภอ Krong Pach, Krong Ana, Krong Buc และ Buon Ma Thuot City เพื่อผลิตกาแฟ 7,000 – 10,000 ตัน

ปัจจุบันพื้นที่กว่าร้อยละ 95 เป็นการปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้า และให้ผลผลิตถึงร้อยละ 99 ของผลผลิตรวม ผลจากการที่ราคากาแฟตกต่ำอย่างหนักในช่วง 2-3 ปีก่อน ทำให้รัฐบาลหันมาสนับสนุนการปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้าที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าแทน โดยเฉพาะพื้นที่ทางตอนเหนือที่เหมาะสมในการปลูกกาแฟพันธุ์นี้อยู่แล้ว

เวียดนามส่งออกเมล็ดกาแฟดิบในรูปแบบง่าย ๆ เหมือนสินค้าโภคภัณฑ์ทั่วไป โดยไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน ทำให้ราคาผันผวนตามตลาดโลกและเกษตรกรไม่มีแรงจูงใจในการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูป แต่ในช่วงที่ราคากาแฟตกต่ำระหว่างปี 2543-45 ทำให้รัฐบาลหันมาปรับปรุงประสิทธิภาพการ

⁴ General Statistics Office of Vietnam

ผลิตกาแฟ โดยนอกจากจะเน้นพันธุ์ใหม่ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าแล้ว ยังกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค เช่น ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2544 กำหนดมาตรฐานกาแฟออกเป็น 5 ระดับ โดยเฉพาะมาตรฐาน TCVN 4193 : 2001 นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของวงการกาแฟเวียดนาม

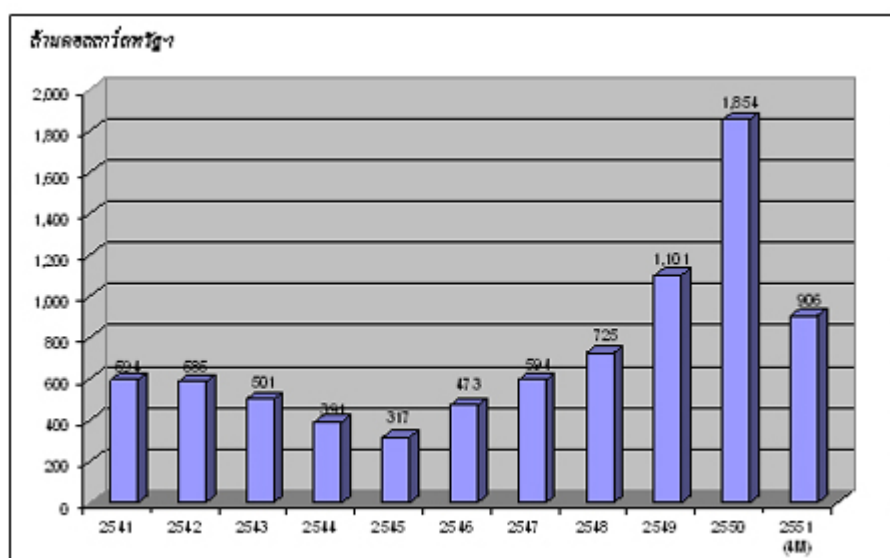
ปี 2550 เวียดนามส่งออกกาแฟประมาณ 1.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 68.4 เนื่องจากราคากาแฟในตลาดโลกมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดในรอบ 10 ปี ตลาดสำคัญของเวียดนามคือ ประเทศในยุโรป ได้แก่ เบลเยียม เยอรมนี อิตาลี ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์ ส่วน 4 เดือนแรกของปี 2551 มีมูลค่า 0.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.9 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากช่วงปลายปี 2550 และต้นปี 2551 เวียดนามมีภูมิอากาศหนาวเย็นที่สุดในรอบ 40 ปี จนทำให้เกิดหิมะตกในเขตยอดเขาภาคเหนือและเกิดน้ำแข็งในเขตหุบเขา ได้แผ่ความหนาวเย็นลงสู่ภาคกลางตอนบนและที่ราบสูงในภาคกลางของประเทศ ทำให้เมล็ดกาแฟที่ยังไม่สุกได้รับความเสียหายหนัก

ตารางที่ 8 มูลค่าส่งออกกาแฟของเวียดนาม ปี 2541-51 (4 เดือน)

	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551(4M)
ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	594	585	501	391	317	473	594	725	1,101	1,854	906
+, - % (ร้อยละ)	19.3	-1.5	-14.4	-22.0	-18.9	49.2	25.6	22.1	51.9	68.4	-5.9

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam

แผนภาพที่ 8 มูลค่าส่งออกกาแฟของเวียดนาม ปี 2541-51 (4 เดือน)

ที่มา : <http://www.agroviet.gov.vn/en/>

พริกไทย ผลิตได้ปีละ 73,600 ตัน ส่งออกมากเป็นอันดับ 1 ของโลก เวียดนามมีโครงการที่จะร่วมมือกับ International Pepper Community เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งในตลาดโดยเชื่อมั่นว่าจะเป็นผู้ส่งออกพริกไทยรายใหญ่ที่สุดในโลกในอนาคต

ยางพารา เวียดนามปลูกยางพาราเป็นเวลากว่า 100 ปี ในตอนกลางของประเทศ จากการนำเข้ามาของฝรั่งเศสในช่วงที่เวียดนามเป็นอาณานิคม ผลจากการมีสงครามเป็นเวลานาน ทำให้อุตสาหกรรมยางพาราของเวียดนามไม่พัฒนาเท่าที่ควร แต่หลังจากสงคราม เวียดนามกลับมาปลูกยางพาราใหม่อีกครั้ง และได้พัฒนาการผลิตยางพาราโดยตลอด โดยเฉพาะยางแท่ง SVR 3L SVR 20 และน้ำยางข้น

ปัจจุบัน เวียดนามสามารถผลิตยางพาราได้ประมาณ 4 แสนตันต่อปี โดยผลิตยางแท่งและน้ำยางข้นเป็นหลัก ที่สำคัญยางมีคุณภาพดีเหมาะกับการผลิตผลิตภัณฑ์ยางที่มีคุณภาพสูง เช่น ท่อยาง หรือยางที่เป็นส่วนประกอบในรถยนต์ จึงเป็นที่ต้องการของตลาดค่อนข้างมากจนผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการ อีกทั้งยังได้เปรียบด้านค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ และมีชายแดนติดต่อกับประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลกอย่างจีน นอกจากนี้ การผลิตยางพารายังมีความได้เปรียบเพราะมีโรงงานอยู่ใกล้กับสวนยาง ทำให้สามารถนำน้ำยางดิบมาผลิตเป็นยางแท่งได้ทันที ยางจึงมีคุณภาพดี และราคาถูก

ปี 2550 เวียดนามส่งออกยางพาราทั้งสิ้น 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 10 และช่วง 4 เดือนแรกปี 2551 ประมาณ 0.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ตลาดส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม คือ จีน ส่วนใหญ่เป็นการค้าผ่านชายแดนซึ่งเสียภาษีนำเข้าน้อย นอกนั้นส่งไปสหภาพยุโรป และมาเลเซีย

เวียดนามได้ตั้งสถาบันวิจัยยางพารา นำเทคโนโลยีการผลิตยางแท่งของมาเลเซียมาใช้ ข้อจำกัดของเวียดนาม คือ ยังผลิตยางเพื่อการส่งออกได้ไม่มากเท่าที่ควร เพราะส่วนหนึ่งนำมาใช้ในประเทศ แต่เวียดนามน่าจะสามารถขยายการผลิตได้ในอนาคต เพราะมีพื้นที่เหมาะสม สามารถปลูกยางได้หลายพันธุ์

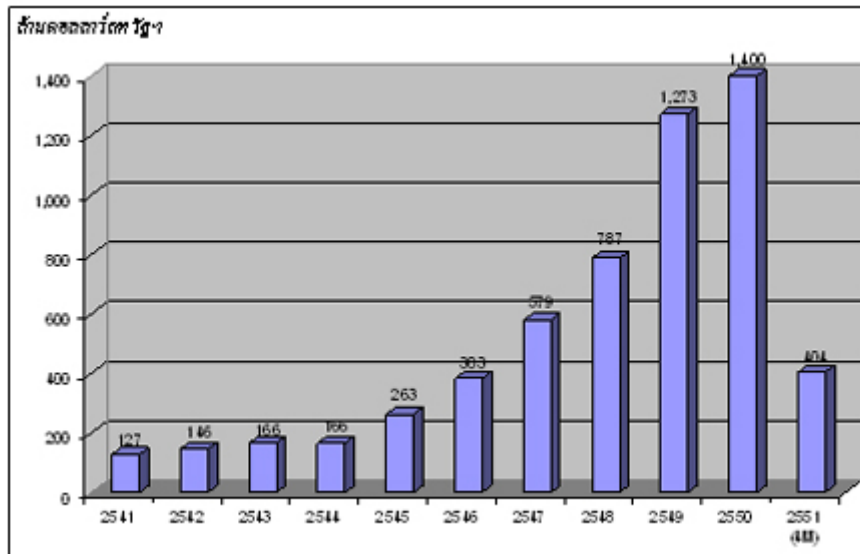
เวียดนามส่งออกยางพาราเป็น อันดับ 4 ของโลก รองจากไทยและอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ปัจจุบันไทยได้สนับสนุนเวียดนามภายใต้ความร่วมมือด้านยางพารา 3 ฝ่าย (ไทย – มาเลเซีย – อินโดนีเซีย)

ตารางที่ 9 มูลค่าส่งออกยางพาราของเวียดนาม ปี 2541-51 (4 เดือน)

	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551(4M)
ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	127	146	166	166	263	383	579	787	1,273	1,400	404
+, - % (ร้อยละ)	-33.9	15.0	13.7	0.0	58.4	45.6	51.2	35.9	61.8	10.0	24.5

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam

แผนภาพที่ 9 มูลค่าส่งออกยางพารา ปี 2541-51 (4 เดือน)

อุตสาหกรรม

เวียดนามให้ความสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นอย่างยิ่ง โดยมุ่งหวังให้เป็นปัจจัยหลักในการที่จะผลักดันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ระยะแรกของการพัฒนาประเทศ เวียดนามมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าโดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคทำให้สามารถให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ ต่อมาจึงเริ่มลงทุนและร่วมลงทุนกับต่างประเทศในโครงการขนาดใหญ่ เช่น โครงการสำรวจและขุดเจาะน้ำมัน สร้างโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ และเหมืองแร่ถ่านหิน เป็นต้น

ผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของเวียดนาม ได้แก่ องค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทต่างประเทศที่นำเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาดในการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น สำหรับการผลิตที่ขยายตัวเร็วมากคือ การผลิตถ่านหิน รถจักรยานยนต์ ปุ๋ย ผลิตภัณฑ์อาหารทะเล เสื้อผ้าสำเร็จรูป น้ำมันดิบ และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

อุตสาหกรรมที่น่าสนใจ

พลังงานน้ำมัน

เวียดนามเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันดิบรายสำคัญของภูมิภาคในปี 2550 ปริมาณการผลิตน้ำมันดิบอยู่ที่ 15,522 พันตัน โดยส่งออกเกือบทั้งหมด เพราะเวียดนามไม่มีโรงกลั่นน้ำมันในประเทศและนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่นๆ จากต่างประเทศ บริเวณที่มีน้ำมันอยู่มาก คือ สามเหลี่ยมแม่น้ำโขง อ่าว Con Son และอ่าวตังเกี๋ยทางตอนเหนือ แหล่งขุดเจาะน้ำมันส่วนใหญ่มาจาก Bac Ho (White Tiger) และ Ruby and Dai Hung (Big Bear) ที่เหลือมาจากแหล่ง Rong (Dragon) , Hong Hgoc (Ruby) และ Rang Dong (Dawn)

ด้านการส่งออก ในปี 2550 เวียดนามส่งออกน้ำมันดิบ 15,081 พันตัน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 8.1 คิดเป็นมูลค่า 8.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 เนื่องจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น และเป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับหนึ่งของเวียดนามคิดเป็นร้อยละ 17.5 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด ตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ สิงคโปร์ และจีน ขณะที่เวียดนามนำเข้าผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปจำนวน 12,554 พันตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 คิดเป็นมูลค่า 7.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.3 การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นเพราะเวียดนามใช้รถยนต์และจักรยานยนต์สูงขึ้น รวมทั้งใช้เครื่องจักรในอุตสาหกรรมต่างๆ ประมาณครึ่งหนึ่งของมูลค่านำเข้ามาจากสิงคโปร์ ที่เหลือจากจีน รัสเซีย และไทย เป็นต้น

สำหรับ 4 เดือนแรกของปี 2551 เวียดนามส่งออกน้ำมันดิบ 4,580 พันตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 9.6 คิดเป็นมูลค่า 3.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 46.2 ขณะที่การนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปเพื่อใช้ในประเศมีจำนวน 4,680 พันตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 คิดเป็นมูลค่า 3.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 77 เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 10 ปริมาณผลิตน้ำมันดิบของเวียดนาม ปี 2543-51 (4 เดือน)

	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551 (4M)
พันตัน	16,352	16,745	16,701	17,690	20,051	18,498	17,000	15,552	5,020
+, - % (ร้อยละ)	-	2.4	0.3	5.9	13.3	-7.7	-8.1	-8.7	-4.2

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam

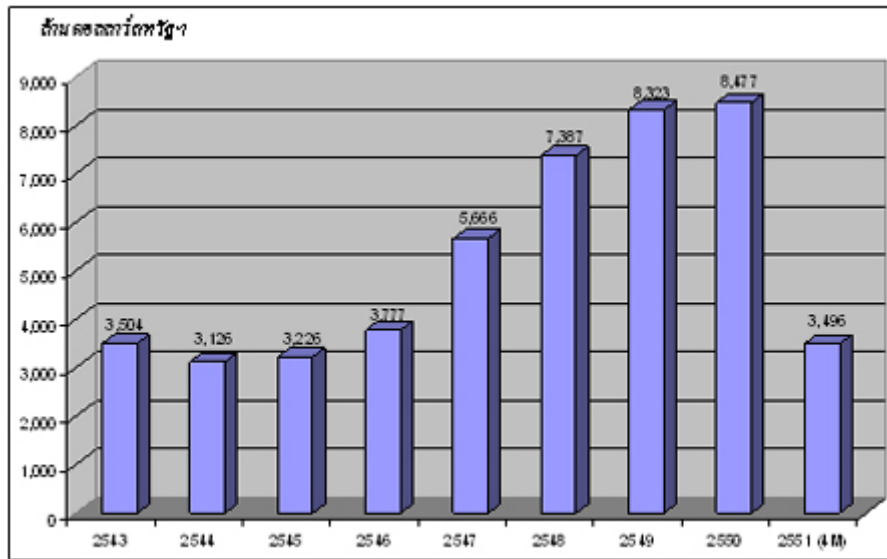
ตารางที่ 11 มูลค่าส่งออกและนำเข้าผลิตภัณฑ์น้ำมันของเวียดนาม ปี 2543-51 (4 เดือน)

	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551 (4M)
มูลค่าส่งออกน้ำมันดิบ	3,504	3,126	3,226	3,777	5,666	7,387	8,323	8,477	3,496
+, - % (ร้อยละ)	-	-10.8	3.2	17.1	50.0	30.4	12.7	1.9	46.2
มูลค่านำเข้าผลิตภัณฑ์น้ำมัน	2,070	1,834	2,017	2,410	3,571	4,969	5,848	7,501	3,756
+, - % (ร้อยละ)	-	-11.4	10.0	19.5	48.2	39.1	17.7	28.3	77.0

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam

แผนภาพที่ 10 มูลค่าส่งออกน้ำมันดิบของเวียดนาม ปี 2543-51 (4 เดือน)

อนึ่ง เวียดนามได้ค้นพบแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในประเทศใหม่ถึง 7 แห่ง ได้แก่ Su Tu Nau, Te Giac Giang, Rung 20, Thien Ung, Phuong, Rong Tre และ Dong Quan D นอกจากนี้ PetroVietnam ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานของเวียดนามยังมีแผนลงทุนร่วมกับนักลงทุนชาวมาเลเซีย อินโดนีเซีย และมองโกเลีย เพื่อสำรวจแหล่งน้ำมันแห่งใหม่ ซึ่งจะช่วยให้ปริมาณการผลิตน้ำมันดิบของเวียดนามเพิ่มขึ้น

ปัจจุบันน้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่ใช้ในเวียดนามต้องนำเข้าเกือบทั้งหมด ข้อจำกัดเหล่านี้อาจเป็นผลต่อความมั่นคงด้านพลังงานและเสถียรภาพด้านเศรษฐกิจของประเทศได้ รัฐบาลเวียดนามจึงมอบหมายให้ PetroVietnam ก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันใหม่ 2 แห่ง และวางแผนสร้างอีก 1 แห่ง ได้แก่

▶Dung Quat Refinery อยู่บริเวณ Dung Quat Bay จังหวัด Quang Ngai ทางตอนกลางของประเทศ ห่างจากนครดานังไปทางใต้ประมาณ 125 กิโลเมตร และห่างจากฮานอยถึงประมาณ 850 กิโลเมตร โรงกลั่นแห่งนี้ได้รับการโต้แย้งว่าไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ เพราะอยู่ตอนกลางของประเทศ ห่างไกลจากฮานอยและโฮจิมินห์ ซึ่งเป็นบริเวณที่ความต้องการใช้สูง แต่รัฐบาลต้องการให้อยู่ในภาคกลางเพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาช่วยพัฒนาภาคนี้ โรงกลั่นแห่งนี้มีกำลังการผลิต 130,000 บาร์เรล/วัน หรือ 6.5 ล้านตันต่อปี คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณปี 2551-52

▶Nghi Son Refinery อยู่ในจังหวัด Thanh Hoa ทางตอนเหนือของเวียดนาม โรงกลั่นแห่งนี้เป็นความร่วมมือระหว่าง PetroVietnam และ Japanese Mitsubishi Corporation กำลังการผลิต 7 ล้านตันต่อปี และกลั่นน้ำมันคุณภาพสูง เช่น LPG, mogas 90-92-95, Gasoline, Jet Fuel, Diesel, Polypropylene, Polyester และ Benzene เป็นต้น

สำหรับโรงกลั่นแห่งที่ 3 PetroVietnam วางแผนจะก่อสร้างบริเวณ Long Son จังหวัด Baria-Vung Tau อยู่ห่างจากโฮจิมินห์ไปทางตะวันออกเฉียงประมาณ 120 กิโลเมตร โดยโรงกลั่นแห่งนี้หากก่อสร้างแล้วเสร็จจะมีความได้เปรียบโรงกลั่นน้ำมันแห่งอื่น เพราะมีระบบสาธารณูปโภคที่ดี อยู่ใกล้โฮจิมินห์ซึ่งเป็นตลาดผู้ใช้น้ำมันใหญ่ที่สุดของเวียดนาม โรงกลั่นแห่งนี้คาดว่าจะมีกำลังการผลิต 6.5 ล้านตันต่อปี

รัฐบาลตั้งเป้าหมายว่าในปี 2553 เวียดนามจะสามารถผลิตน้ำมันดิบได้ 20 ล้านตัน และก๊าซธรรมชาติ 12 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยจะเชิญชวนต่างชาติเข้ามาลงทุนในลักษณะ BCC หรือ JV ใช้เงินลงทุนประมาณ 2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ

เวียดนามมีถ่านหินอยู่จำนวนมากทางตอนกลางของประเทศ และเมืองกว๋างนินห์ ทางตอนเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งถ่านหินใหญ่ที่สุดของเวียดนาม นอกจากนี้ ยังมีก๊าซธรรมชาติจำนวนมากอีกด้วย ปี 2550 เวียดนามสามารถผลิตถ่านหินได้ราว 41 ล้านตัน และก๊าซธรรมชาติ 7 พันล้านลูกบาศก์เมตร และ 4 เดือนแรกของปี 2551 มีการผลิตถ่านหิน 14.3 ล้านตัน ก๊าซธรรมชาติ 2.5 พันล้านลูกบาศก์เมตร เหมืองถ่านหินที่สำคัญคือ กวางเซิน และหว่างแจ็ง

ด้านการส่งออก ในปี 2550 เวียดนามส่งออกถ่านหินมูลค่ากว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ช่วง 4 เดือนแรกของปี 2551 เวียดนามส่งออกถ่านหิน 0.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 28.8 ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังญี่ปุ่น และจีน ส่วนก๊าซธรรมชาติทั้งหมดจำหน่ายให้โรงไฟฟ้าในประเทศ

เวียดนามมีการลงทุนในโครงการผลิตถ่านหินกว่า 6 โครงการ มูลค่า 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รวมถึงการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำธุรกิจเหมืองถ่านหิน อีกทั้งยังให้ความสำคัญด้านการตลาด โดยริเริ่มให้บริษัทรับประกันคุณภาพถ่านหินที่ผลิตได้ รวมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดเพื่อรักษาสมดุลระหว่างการผลิตและความต้องการใช้ และขยายการส่งออกด้วยการทำสัญญาซื้อขายถ่านหินระยะยาวกับลูกค้าในญี่ปุ่น จีน ไทย และฮังการี

ตารางที่ 12 มูลค่าส่งออกถ่านหิน ปี 2542-51 (4 เดือน)

	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551 (4M)
ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	96	94	113	149	180	319	658	927	1,018	421
+, - % (ร้อยละ)	-	-2.1	20.2	31.9	20.8	77.2	106.3	40.9	9.8	28.8

สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ปัจจุบันสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับ 2 ของเวียดนาม รองจากน้ำมันดิบ มูลค่าส่งออกในปี 2550 จำนวน 7.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 34.2 และรัฐบาลเวียดนามได้ตั้งเป้าเพิ่มมูลค่าส่งออกสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ สูงถึง 1 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2553 โดยมีสหรัฐฯ เป็นตลาดสำคัญอันดับ 1 สัดส่วนกว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรวมของเวียดนาม รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป ร้อยละ 18 และญี่ปุ่น ร้อยละ 13

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและธุรกิจที่เกี่ยวข้องในเวียดนาม มีจำนวนกว่า 2,000 บริษัท เป็นรัฐวิสาหกิจประมาณ 50 แห่ง บริษัทต่างชาติ 450 แห่ง ที่เหลือกว่า 1,500 แห่ง เป็นบริษัทเอกชนในท้องถิ่น ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงงานทั้งหมดอยู่ในภาคใต้ โดยเฉพาะ นครโฮจิมินห์ ดองไน ลองอัน และบิन्हเซียง อีกประมาณร้อยละ 40 อยู่ทางภาคเหนือ เช่น ฮานอย และนัมดินห์ ที่เหลืออีกร้อยละ 10 กระจายอยู่แถบชนบททางตอนกลางของประเทศ โดยมี Vietnam National Textile and Garment Corporation (VINATEX) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของเวียดนาม ทำหน้าที่กำกับดูแล วางแผน และพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั้งระบบของเวียดนาม

บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม กว่าร้อยละ 60 มาจากไต้หวัน และเกาหลีใต้ ที่สำคัญได้แก่

- ▶ Choong Nam Pangrim
- ▶ Formosa
- ▶ Hualon
- ▶ Tainan
- ▶ Chung Shing
- ▶ Shingviet
- ▶ Hansoll Vina

▶ WL Ross & Co. LLC ของสหรัฐฯ นับเป็นกลุ่มล่าสุดที่เข้าร่วมทุนกับ Phong Phu Corp. ของเวียดนาม สร้างโรงงานใหม่มูลค่า 80 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ที่นครดานัง ผลิตผลิตภัณฑ์จากฝ้ายจำนวน 60 ล้านหลา และเสื้อผ้าสำเร็จรูป 20 ล้านชิ้น คาดว่าจะสามารถเปิดดำเนินการได้ภายในปี 2551

ด้วยเหตุที่โรงงานท้องถิ่นยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ส่งผลให้โรงงานที่ผลิตสินค้าคุณภาพสูงต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นเส้นใย ฝ้ายผืน สารเคมี หรือเครื่องจักร โดยนำเข้าจากไต้หวัน เกาหลีใต้ และฮ่องกง อย่างไรก็ตาม การเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศทำให้บริษัทท้องถิ่นหลายแห่งมีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเทคโนโลยี และกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มคุณภาพสินค้า รวมถึงการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สวัสดิการแรงงาน และการสร้างตราสินค้าของตนเองบ้างแล้ว เช่น Viet Thang, Viet Tien, Nha Be และ May 10 เป็นต้น

แม้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะสร้างรายได้ให้กับเวียดนามจำนวนมาก แต่ก็ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้นทั้งสินค้าราคาถูกจากจีนและสินค้าที่มีคุณภาพสูง นอกจากนี้ ยังขาดอุตสาหกรรมสนับสนุน ส่งผลให้การผลิตเครื่องนุ่งห่มของเวียดนามต้องนำเข้าสิ่งทอจากต่างประเทศถึงร้อยละ 70

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าหลังจากที่เวียดนามและสหรัฐฯ ได้ลงนามในข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างกัน เมื่อ 17 กรกฎาคม 2546 การส่งออกสิ่งทอของเวียดนามไปสหรัฐฯ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จาก 2,793.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2548 เพิ่มขึ้นเป็น 4,465.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2550 และ 843.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วง 2 เดือนแรกของปี 2551 โดยสหรัฐฯ นำเข้าจากเวียดนามสูงเป็นอันดับ 4 รองจาก จีน อินเดีย และเม็กซิโก

ตารางที่ 13 มูลค่าส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของเวียดนามปี 2541-51 (4 เดือน)

	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551 (4M)
พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	1.45	1.75	1.89	1.98	2.71	3.63	4.32	4.81	5.80	7.78	2.61
+, - % (ร้อยละ)	-3.5	20.4	8.4	4.4	37.2	33.9	19.0	11.3	20.7	34.2	23.8

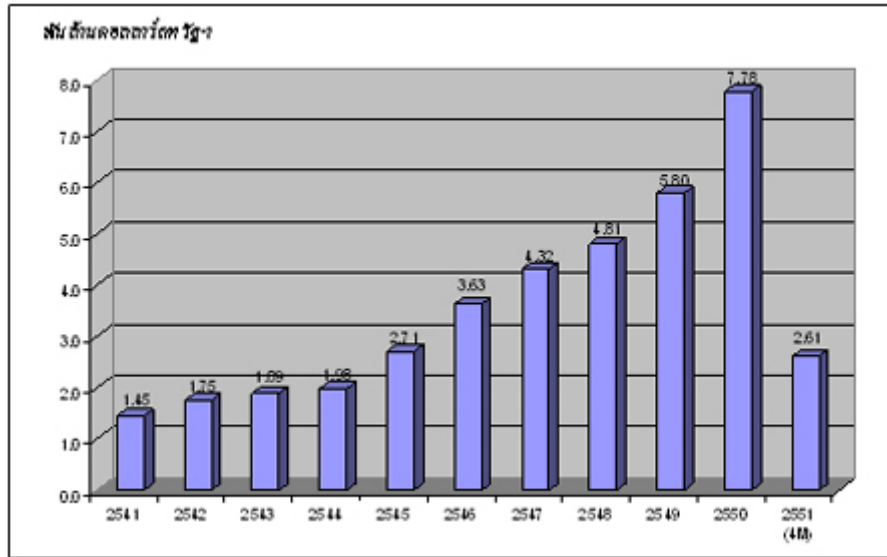
ที่มา : Vietnam Textile and Apparel Association

ตารางที่ 14 มูลค่านำเข้าสิ่งทอและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐฯ ปี 2548-51 (2 เดือน)

	2548		2549		2550		2551 (2M)	
	ล้าน US\$	สัดส่วน (%)	ล้าน US\$	สัดส่วน (%)	ล้าน US\$	สัดส่วน (%)	ล้าน US\$	สัดส่วน (%)
1. จีน	26,017.5	27.2	30,119.1	30.4	34,931.7	34.3	5,395.2	33.7
+, - %	-	-	15.8	-	16.0	-	-8.4	-
2. อินเดีย	5,131.1	5.4	5,532.5	5.6	5,564.8	5.5	1,040.8	6.5
+, - %	-	-	7.8	-	0.6	-	1.0	-
3. เม็กซิโก	7,627.1	8.0	6,846.2	6.9	6,101.1	6.0	839.7	5.3
+, - %	-	-	-10.2	-	-10.9	-	14.6	-
4. เวียดนาม	2,793.2	2.9	3,308.3	3.3	4,465.2	4.4	843.6	5.3
+, - %	-	-	18.4	-	35.0	-	2.7	-
5. อินโดนีเซีย	3,069.5	3.2	3,882.7	3.9	4,191.6	4.1	719.8	4.5
+, - %	-	-	26.5	-	8.0	-	-3.8	-
12. ไทย	2,151.3	2.3	2,150.7	2.2	2,079.6	2.0	350.0	2.2
+, - %	-	-	-	-	-3.3	-	-0.9	-
รวมทุกประเทศ	95,571.6	100.0	99,196.8	100.0	101,959.8	100.0	15,993.6	100.0
+, - %	-	-	3.8	-	2.8	-	-2.5	-

ที่มา : U.S. Department of Commerce, Census Bureau, Foreign Trade Division

แผนภาพที่ 11 มูลค่าส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของเวียดนาม ปี 2541-51 (4 เดือน)

รถยนต์

รัฐบาลเวียดนามเริ่มอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมรถยนต์เมื่อปี 2537 โดยมีบริษัทที่ได้รับอนุมัติในระยะแรก รวม 4 บริษัท ได้แก่ โตโยต้า อีซูซุ ฟอर्ड และไคร้สเลอร์ และจนถึงปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกของ Vietnam Automobile Manufacturers' Association (VAMA) รวม 16 ราย กำลังผลิตรวมประมาณ 9.5 หมื่นคันต่อปี อัตราการใช้กำลังการผลิตอยู่ที่ประมาณร้อยละ 51.4 การประกอบรถยนต์ในประเทศส่วนใหญ่ยังเป็นการนำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศ โดยใช้ชิ้นส่วนในประเทศเพียงร้อยละ 8-10 ของปริมาณการใช้ชิ้นส่วนทั้งหมด ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายของรัฐบาลที่กำหนดให้อยู่ในระดับร้อยละ 40 ภายในปี 2548 และเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 60 ในปี 2553

ปี 2549 ยอดจำหน่ายรถยนต์รวม 40,853 คัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.5 ทั้งนี้ โตโยต้า ยังคงครองส่วนแบ่งการตลาดสูงสุดถึงร้อยละ 36 ตามด้วย Truong Hai และ Vina Star

อุตสาหกรรมรถยนต์ในเวียดนามมีข้อจำกัดสำคัญคือ รัฐบาลเก็บภาษีในอัตราสูง รวมถึงสภาพถนนหนทางในเมืองที่คับแคบ มีไหล่ทางที่เล็ก ประกอบกับขนาดของบ้านที่คับแคบและขาดแคลนที่จอดรถในเมืองใหญ่ เป็นอุปสรรคต่อการใช้รถยนต์ อีกทั้งยังขาดศูนย์ซ่อมบำรุง ทำให้การผลิตมีจำนวนน้อย ไม่เกิดการประหยัดจากขนาด (Economies of Scale) และต้นทุนการผลิตสูง

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลพยายามส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยผลักดันให้เกิดเครือข่ายการผลิตยานยนต์ (Cluster) โดยเฉพาะในภาคเหนือ แผนพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ของเวียดนามจนถึงปี 2553 มีพื้นที่ที่ต้องการการลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ ได้แก่

- ▶ภาคเหนือ บริเวณฮานอย ไฮฟอง และกว๋าง นินห์
- ▶ภาคกลาง บริเวณ Thanh Hoc จนถึง Khanh Hoa
- ▶ภาคใต้ บริเวณจังหวัดโดยรอบนครโฮจิมินห์ อาทิ Ba Ria, Vung Tau, Dong Nai, Binh Duong รวมถึงนครเกิ่นเทอ (เพื่อเป็นศูนย์บริการจังหวัดโดยรอบ Mekong River Delta)

หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดและดูแลโครงการลงทุนในอุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วนมี 4 หน่วยงาน ได้แก่

- ▶Vietnam Motors Industry Corporation (VINAMOTOR)
- ▶Vietnam Engine and Agricultural Machinery Corporation (VEAM)
- ▶Vietnam Coal Corporation (VINACOAL)
- ▶Sai Gon Automotive Transport Corporation (SAMCO)

ตารางที่ 15 ยอดขายและส่วนแบ่งตลาดของบริษัทผู้ประกอบรถยนต์ในเวียดนาม ปี 2549

บริษัท	ยอดขาย (คัน)	ส่วนแบ่งตลาด (ร้อยละ)
1. Toyota	14,784	36
2. Truong Hai	5,354	13
3. Ford	3,610	9
4. Vina Star (Mitsubishi)	3,398	8
5. Isuzu	2,344	6
6. Vinaxuki	2,393	6
7. Visuco (Suzuki)	1,807	4
8. Vidamco (GM Daewoo)	1,634	4
9. Mercedes-Benz Vietnam	1,202	3
10. Honda	1,110	3
11. VMC (BMW, Mazda, Kia)	659	2
12. Hino	613	2
13. Mekong (Fiat, Ssangyong, PMC)	597	2
14. Vindaco (Daihatsu)	530	1
15. SAMCO	478	1
16. Vinacomin Vinacoal	340	1
รวม	40,853	100

ที่มา : Vietnam Automobile Manufacturers' Association (VAMA)

ตารางที่ 16 คาดการณ์กำลังการผลิตรถยนต์ของเวียดนามเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน ปี 2550-57

	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
โลก	84,067.1	88,247.2	91,533.1	94,033.2	95,765.4	95,765.4	95,765.4	95,992.4
ไทย	1,596.2	1,712.8	1,838.8	1,838.8	1,838.8	1,838.8	1,838.8	1,838.8
มาเลเซีย	916.0	1,025.4	1,030.0	1,030.0	1,030.0	1,030.0	1,030.0	1,030.0
อินโดนีเซีย	696.0	707.6	707.6	795.7	820.4	823.7	823.7	823.7
ฟิลิปปินส์	267.0	238.1	238.1	238.1	238.1	238.1	238.1	238.1
เวียดนาม	94.5	94.5	94.5	99.6	99.6	99.6	99.6	99.6

หน่วย : พันคัน

ที่มา : PricewaterhouseCoopers. Vietnam's Automotive Component Industry, 2007. p.6

รถจักรยานยนต์

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการจักรยานยนต์ในเวียดนามถึง 52 ราย โดย 22 รายเป็นรัฐวิสาหกิจ และ 23 รายเป็นบริษัทเอกชน อีก 7 รายเป็นการลงทุนของต่างชาติ กำลังผลิตรวมกว่า 4 ล้านคัน แต่ปริมาณผลิตจริงไม่ถึงครึ่งหนึ่ง บริษัทของเวียดนามรายใหญ่ ได้แก่ Vietnam Motors Industry Corporation (Vinamotor) และ Lisohaka ส่วนบริษัทต่างชาติรายใหญ่ ได้แก่ SYM ของไต้หวัน Honda, Yamaha, และ Suzuki ของญี่ปุ่น จำนวนจักรยานยนต์ในเวียดนามปัจจุบันประมาณ 11 ล้านคัน และเพิ่มขึ้นกว่า 1 ล้านคันทุกปี ดังนั้นยางรถจักรยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ จึงเป็นธุรกิจที่น่าสนใจ

ตารางที่ 17 ผู้ประกอบการจักรยานยนต์ต่างชาติในเวียดนาม ปี 2550

บริษัท	ตราสินค้า	ที่ตั้ง
1. Honda Vietnam	Honda	จังหวัด Vinh Phuc (เขต Me Linh ใกล้ฮานอย)
2. Yamaha Motors Vietnam	Yamaha	เขต Soc Son (ฮานอย)
3. GMN*	Honda Spacy	จังหวัด Hung Yen (เขต My Hao ใกล้ฮานอย)
4. Lifan Vietnam	Lifan	จังหวัด Hung Yen (ใกล้ฮานอย)
5. Vietnam Suzuki Corp.	Suzuki	จังหวัด Dong Nai (เมือง Bien Hoa ใกล้โฮจิมินห์)
6. Vietnam Manufacturing and Export Processing Co. (VMEP)	SYM, Attila, Angel, Hi-angel, Magic, Star	จังหวัด Dong Nai (ใกล้โฮจิมินห์ 2 โรงงาน) และจังหวัด Ha Tay (ใกล้ฮานอย)
7. JRD Malaysia	JRD	จังหวัด Phu Yen (ภาคใต้ตอนเหนือ)

หมายเหตุ : * เป็นการร่วมทุนระหว่างนักลงทุน 3 ประเทศ ได้แก่ Geleximco (เวียดนาม) Manoyant (ไทย) และ Newchipxeng (ลาว)

ที่มา : จากการรวบรวม

สถาบันยุทธศาสตร์และนโยบายอุตสาหกรรม (Institute for Industry Policy and Strategy) คาดว่าความต้องการรถจักรยานยนต์ในเวียดนามจะมีมากถึง 24 ล้านคันในปี 2553 และเพิ่มเป็น 29 ล้านคันในปี 2558 และ 32 ล้านคันในปี 2563 ปัจจุบันกรุงฮานอยและโฮจิมินห์มีอัตราการครอบครองจักรยานยนต์ 1 คันต่อประชากร 2 คน ขณะที่ด่งไน (Dong Nai) บาเรีย-หุงเต่า (Baria-Vungtau) และบินเยือง (Binh Duong) มีอัตราการครอบครองจักรยานยนต์ 1 คันต่อประชากร 3 คน จังหวัดอื่นๆ ที่เหลือ 1 คันต่อประชากร 6 คน

ตารางที่ 18 คาดการณ์ความต้องการรถจักรยานยนต์ของเวียดนามปี 2553-63

	2543	2548	2553	2558
ประชากร (ล้านคน)	77.6	83.1	88.7	94.1
ความต้องการรถจักรยานยนต์ (ล้านคัน)	6.4	15.2	24.2	28.8
อัตราการครอบครองรถจักรยานยนต์ (คน/คัน)	12.2	5.5	3.7	3.3

ที่มา : PricewaterhouseCoopers. Vietnam's Automotive Component Industry, 2007. p.4

รองเท้าและเครื่องหนัง

อุตสาหกรรมรองเท้าและเครื่องหนังของเวียดนามขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนปัจจุบันกลายเป็นผู้ส่งออกสำคัญอันดับ 4 ของโลก รองจาก จีน ฮองกง และอิตาลี สร้างรายได้จากการส่งออกให้เวียดนามมากเป็นอันดับ 3 รองจากน้ำมันดิบ และสิ่งทอ แต่โรงงานที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างผลิตให้บริษัทต่างชาติ และใช้วัตถุดิบคุณภาพสูงที่นำเข้าจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด รวมถึงการออกแบบ เทคโนโลยี และการตลาด อุตสาหกรรมนี้จึงยังต้องการการพัฒนาอีกมาก โดยเฉพาะเมื่อต้องแข่งขันกับคู่แข่งสำคัญอย่างจีน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าเวียดนามถึงครึ่งหนึ่ง

เวียดนามมีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนี้เกือบ 400 บริษัท เป็นรัฐวิสาหกิจ 55 ราย เอกชนท้องถิ่น 191 ราย และบริษัทต่างชาติ 134 ราย จำแนกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ได้คือ ผลิตรองเท้าประมาณ 300 ราย ผลิตเครื่องหนังประมาณ 20 ราย ผลิตชิ้นส่วนรองเท้าประมาณ 30 ราย โรงงานฟอกหนังประมาณ 30 ราย และผลิตเครื่องจักร 2 ราย จ้างแรงงานรวมกันกว่า 5 แสนคน โรงงานส่วนใหญ่จะอยู่ใน Ho Chi Minh City, Dong Nai, Binh Duong และ Hai Phong ผู้ประกอบการ ขนาดใหญ่ ได้แก่

- ▶ Binh Tan Consumer Goods Manufacturing Co., Ltd. (BITAS)
- ▶ Binh Tien Imex Corp., Ltd. (BITIS)
- ▶ Hiep An Corporation (HANICO)
- ▶ Hiep Hung Shoe Company (HICIMEX)
- ▶ Hung Sang Co., Ltd. (HUNSAN)
- ▶ Legamex

ขณะที่บริษัทผู้ผลิตรองเท้าขนาดใหญ่จากต่างประเทศ อาทิ Nike, Adidas, Bitu, Fila ฯลฯ ต่างก็มีโรงงานผลิตในเวียดนามภายใต้ตราสินค้าที่มีชื่อเสียง เช่น Nike, Reebok, Adidas, Diadora, Timberland, Clarks, Puma, Fila, Decathlon, New Balance, Cat, Nine West เป็นต้น

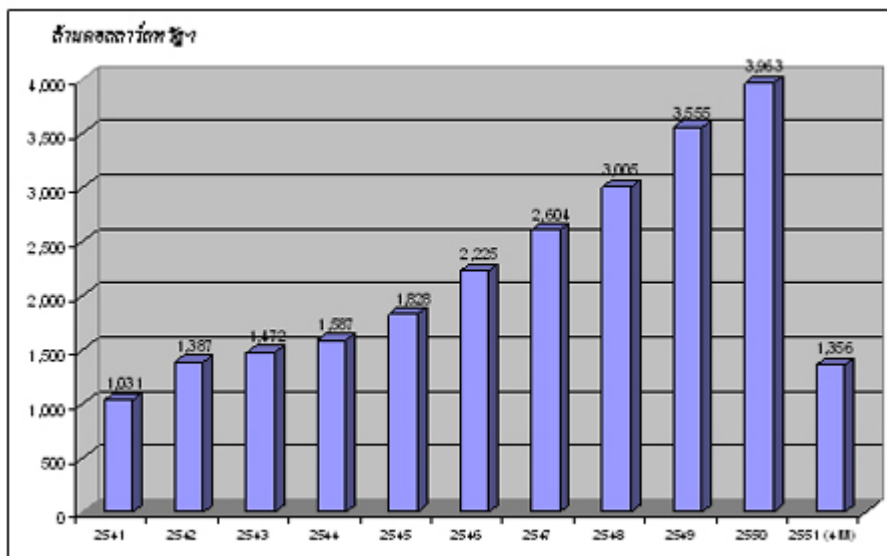
กว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมดเป็นการส่งออก โดยในปี 2550 เวียดนามมีการส่งออกรองเท้าและผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้นเกือบ 4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.5 และใน 4 เดือนแรกของปี 2551 มีมูลค่า 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 15.1

ตารางที่ 19 มูลค่าส่งออกรองเท้าของเวียดนาม ปี 2541-51 (4 เดือน)

	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551 (4 M)
ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	1,031	1,387	1,472	1,587	1,828	2,225	2,604	3,005	3,555	3,963	1,356
+, - % (ร้อยละ)	-	34.5	6.1	7.8	15.2	21.7	17.0	15.4	18.3	11.5	15.1

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam

แผนภาพที่ 12 มูลค่าส่งออกรองเท้าของเวียดนาม ปี 2541-51 (4 เดือน)

เหล็กและผลิตภัณฑ์

แม้เวียดนามจะมีแหล่งแร่เหล็กในประเทศ ด้วยปริมาณแร่เหล็กสำรองราว 1.2 พันล้านตัน (สำรวจไปแล้ว 568 ล้านตัน) แต่ยังคงขาดความสามารถในการพัฒนาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลให้เวียดนามยังเป็นผู้นำเข้าเหล็กและเหล็กกล้าสุทธิ (Net Importer) อันดับ 6 ของโลก โดยในปี 2550 มีมูลค่านำเข้า 4.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 68 สำหรับช่วง 4 เดือนแรกของปี 2551 เวียดนามนำเข้าเหล็กด้วยมูลค่า 3.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 1.5 เท่า อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามประเมินว่าอุตสาหกรรมเหล็กปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมดาวรุ่ง ราคามีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จึงเป็นโอกาสดีที่จะลงทุนปรับปรุงศักยภาพการผลิตภายในประเทศ เพื่อทดแทนการนำเข้า รวมถึงสนับสนุนการลงทุนผลิตเหล็กปลายน้ำบางประเภท เพื่อรองรับโรงถลุงเหล็กแห่งใหม่ที่มีแผนจะตั้งขึ้น ยกเว้นการลงทุนผลิตเหล็กเส้นก่อสร้างที่ปัจจุบันมีกำลังการผลิตเกินความต้องการใช้ไปจนถึงปี 2553*

*เปิดยุทธศาสตร์เหล็กเวียดนามสู่อาเซียน”, กรุงเทพธุรกิจ, 16 กุมภาพันธ์ 2551, หน้า 22.

ปี 2550 ที่ผ่านมา มีนักลงทุนต่างชาติสนใจเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมเหล็กของเวียดนามจำนวนมาก อาทิ

- ▶ Formosa ลงทุนสร้างโรงงานถลุงเหล็ก มูลค่ากว่า 17 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- ▶ Posco Group ผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่จากเกาหลีใต้ สร้างโรงงานผลิตเหล็กมูลค่า 1.13 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ กำลังการผลิตรวม 3 ล้านตัน/ปี จะเริ่มดำเนินการปลายปี 2552 จ้างแรงงานไม่ต่ำกว่า 1 หมื่นคน
- ▶ Essar ผู้ผลิตเหล็กจากอินเดียได้ลงนามร่วมกับ Vietnam Steel Corporation และ Vietnam Rubber Corporation ก่อสร้างโรงงานเหล็กมูลค่ากว่า 527 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในจังหวัดบาเรีย - หวุงเต่ากำลังการผลิต 2 ล้านตัน/ปี
- ▶ Tata Group ผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อสร้างโรงงานเหล็กที่จังหวัด Ha Tinh มูลค่า 3.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ กำลังการผลิตรวม 4.5 ล้านตัน/ปี

อย่างไรก็ตาม นาย Pham Chi Cuong ประธานสมาคมเหล็กของเวียดนาม (Vietnam Steel Association) ได้แสดงความกังวลว่า การลงทุนของบริษัทเหล็กรายใหญ่ของต่างชาติ จะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตในประเทศได้ ส่วนการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน คาดว่าคงไม่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเหล็กของเวียดนาม เพราะประเทศในกลุ่มอาเซียนมีระดับความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมเหล็กใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นมาเลเซีย ไทย และอินโดนีเซีย แต่การเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น อาจส่งผลกระทบต่อเวียดนาม เพราะประเทศเหล่านี้เป็นผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่ของโลก ขณะที่เวียดนามยังไม่มีความพร้อมเพียงพอ

ด้านรัฐบาลได้อนุมัติพิมพ์เขียว (Blue Print) การพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กของประเทศระหว่างปี 2550-68 โดยกำหนดทำยุทธศาสตร์ไว้ 3 จุด คือ พื้นที่ริมปากแม่น้ำแดง พื้นที่ภาคกลาง และพื้นที่เขตเศรษฐกิจทางใต้ (บาเรีย-หวุงเต่า) มีหลักการสำคัญ คือ เน้นตอบสนองความต้องการเหล็กภายในประเทศ ส่วนที่เหลือจากการบริโภคในประเทศจึงส่งออก ภายได้พิมพ์เขียวดังกล่าว ได้ประมาณความต้องการเงินลงทุน 10-12 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับผลิตเหล็กขั้นต้น 12-15 ล้านตัน และผลิตเหล็กขั้นปลาย 19-21 ล้านตัน ในปี 2568 โดยมีเป้าหมายให้กับผู้ผลิตเหล็กในประเทศ สามารถส่งออกเหล็กรวม 0.5-0.7 ล้านตัน ในปี 2553 หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 9-10 ของการผลิตในประเทศ เพิ่มขึ้นเป็น 0.7-0.8 ล้านตันในปี 2558 คิดเป็นร้อยละ 9.5-10.0 ของการผลิตในประเทศ และ 0.9-1.0 ล้านตันในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 7-8 ของการผลิตในประเทศ

แผนดังกล่าวมุ่งเน้นลงทุนในโครงการสำคัญ เช่น Ha Tinh Steel Complex, Dung Quat Steel Complex รวมถึงการขยาย Thai Nguyen and Steel Company และ Lao Cai Steel Complex ขณะที่สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของเวียดนามพร้อมให้เงินกู้ เพื่อการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตถึง ร้อยละ 30 ของมูลค่าการลงทุน ตลอดจนใช้บจกจกระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากร รวมถึงการออกมาตรฐานสิ่งแวดล้อมสำหรับอุตสาหกรรมเหล็ก และสนับสนุนการนำเข้าของเสียต่างๆ ที่เกิดจากกระบวนการผลิตเหล็กกลับมาใช้ใหม่ อีกทั้งยังกำหนดเป้าหมายให้บริษัทผู้ผลิตเหล็กทั้งหมดต้องได้มาตรฐานสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ภายในปี 2553 ด้วย

การค้า

สินค้าในตลาดเวียดนามจำแนกตามแหล่งผลิตได้เป็น 2 ประเภท คือ สินค้าที่ผลิตโดยผู้ประกอบการในประเทศ ซึ่งสินค้าประเภทนี้ส่วนใหญ่มีคุณภาพระดับต่ำถึงปานกลาง ทั้งนี้ รัฐบาลเวียดนามได้มีมาตรการในการคุ้มครองสินค้าที่ผลิตในประเทศ โดยการตั้งราคากลางค่อนข้างสูงในการคำนวณภาษี และมีการควบคุมสินค้านำเข้าที่สำคัญ สินค้าอีกประเภทหนึ่ง คือ สินค้าที่ผลิตโดยนักลงทุนต่างประเทศ โดยจะเป็นทั้งการผลิตเพื่อการส่งออก และทดแทนการนำเข้า

ปี พ.ศ. 2547 สินค้าที่ผลิตโดยนักลงทุนจากต่างประเทศ และส่งออกไปขายทั่วโลก 14,267 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 54.8 เมื่อเทียบกับข้อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศขณะที่สินค้าผลิตโดยผู้ผลิตภายในประเทศ 11,736 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้าที่ชาวเวียดนามต้องการส่วนใหญ่เป็นเครื่องอุปโภคและบริโภค ซึ่งมีราคาไม่สูงนัก เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป เวชภัณฑ์ รถจักรยานยนต์ ฯลฯ รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายสนับสนุนให้ประชาชนใช้สินค้าในประเทศ สินค้านำเข้าส่วนใหญ่ จึงเป็นปัจจัยการผลิต เช่น เครื่องจักรกลและชิ้นส่วน น้ำมัน เชื้อเพลิง เหล็ก ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

การท่องเที่ยวและบริการ

เวียดนามมีแผนแม่บทการท่องเที่ยวในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2553 โดยมีคำขวัญเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติว่า “Vietnam the Destination for the millennium” และตั้งเป้าหมายที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เพิ่มขึ้นเป็น 9 ล้านคน ในช่วง 3 – 4 ปีที่ผ่านมา ถือได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างมากจนได้รับการคาดหมายจาก World Travel and Tourism Council (WTTC) ให้เป็นประเทศที่จะมีอัตราการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยวสูงสุดอันดับ 7 ของโลก ระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2558 เนื่องจากเวียดนามได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวมากที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชีย

เวียดนามเป็นประเทศเปิดใหม่และมีประวัติศาสตร์ความเป็นมานับพันปี ประกอบด้วยเวียดนามมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลกถึง 4 แห่ง คือ อ่าวฮาลอง พระราชวังเว้ เมืองโฮยอัน (หรือฮอยอัน) และอาณาจักรจาม นอกจากนี้ ยังมีสถานที่สำคัญเกี่ยวกับสงคราม ได้แก่ สถานที่ในการประกาศเอกราชจากฝรั่งเศสที่เดียเบียนฟู อุโมงค์กูจิสมัยสงครามเวียดนามกับสหรัฐอเมริกาที่บริเวณใกล้กับนครโฮจิมินห์ รวมทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกมากมาย ได้แก่ สถานที่พักตากอากาศที่ซาปา ชายทะเลที่นครดานัง และจังหวัดนาจาง

อนึ่งเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมที่นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2544 และที่บาห์ลี อินโดนีเซีย ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2545 และเดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 รวมทั้งการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นทั่วโลกที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ยังผลให้นักท่องเที่ยวหันมาท่องเที่ยวในประเทศที่มีความปลอดภัยสูงอย่างเวียดนามมากยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2547 ถึงแม้ว่าเวียดนามจะประสบปัญหาโรคไข้หวัดนกระบาด แต่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไม่มากนัก โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังเวียดนาม 2.9 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 16.7 ชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเวียดนามมากที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา รองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และเกาหลีใต้ ตามลำดับ

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ยังส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมโรงแรมและบ้านพักตากอากาศ โดยเฉพาะในฮานอย และนครโฮจิมินห์ ซึ่งเป็นเมืองเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่สำคัญ มีโรงแรมเพิ่มขึ้นถึง 1 เท่า ในระยะเวลาเพียง 6 ปี ส่วนใหญ่เป็นโรงแรมท้องถิ่นของชาวเวียดนาม ขณะที่โรงแรมของชาวต่างชาติมีแนวโน้มทรงตัว ทั้งนี้ ในปี 2549 โรงแรมและบ้านพักตากอากาศในฮานอยมีจำนวน 698 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 เป็นของชาวเวียดนาม 683 แห่ง และชาวต่างชาติ 15 แห่ง ขณะที่ในนครโฮจิมินห์ มีจำนวน 916 แห่ง เป็นของชาวเวียดนาม 897 แห่ง และชาวต่างชาติ 19 แห่ง

รัฐบาลเวียดนามได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ถนน ขยายเส้นทางการบิน ปรับปรุงโรงแรมและบ้านพักตากอากาศให้ทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนเวียดนามเพิ่มขึ้น รวมถึงการมุ่งพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นภาคการผลิตที่แข็งแกร่งและยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเวียดนามยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการบริการเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติด้านการให้บริการ รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพของโรงแรมและบ้านพักตากอากาศให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกับอารยประเทศ

ตารางที่ 20 จำนวนชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในเวียดนาม ปี 2545-51 (4 เดือน)

		2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551(4M)
1.	จีน	723,435	703,519	778,431	752,576	520,485	580,513	294,048
	% +, -	6.3	-2.8	10.6	-3.3	-30.8	11.5	63.6
2.	เกาหลีใต้	105,168	129,580	232,995	317,213	421,741	475,388	182,906
	% +, -	40.3	23.2	79.8	36.1	33.0	12.7	-2.5
3.	สหรัฐฯ ¹	259,853	214,253	272,473	333,566	385,654	408,323	165,531
	% +, -	12.8	-17.5	27.2	22.4	15.6	5.9	6.4
4.	ญี่ปุ่น	279,766	211,563	267,210	320,605	383,896	418,333	140,514
	% +, -	36.4	-24.4	26.3	20.0	19.7	9.0	-5.8
5.	ไต้หวัน	211,073	210,659	256,906	286,324	274,663	319,291	111,275
	% +, -	5.7	-0.2	22.0	11.5	-4.1	16.2	10.0
6.	ออสเตรเลีย	96,556	89,551	128,661	145,359	172,519	224,619	88,953
	% +, -	14.7	-7.3	43.7	13.0	18.7	30.2	6.5
7.	ไทย	41,012	38,080	53,682	84,100	123,804	167,043	69,832
	% +, -	29.6	-7.1	41.0	56.7	47.2	34.9	32.8
8.	ฝรั่งเศส	111,548	91,268	104,025	126,402	132,304	183,790	65,655
	% +, -	11.9	-18.2	14.0	21.5	4.7	38.9	5.6
9.	มาเลเซีย	45,932	46,004	55,717	76,755	105,558	153,507	54,235
	% +, -	75.1	0.2	21.1	37.8	37.5	45.4	15.1
10.	กัมพูชา	73,154	83,317	90,838	186,543	154,956	150,216	52,034
	% +, -	2.7	13.9	9.0	105.4	-16.9	-3.1	-11.5
11.	อื่นๆ	680,739	621,306	686,938	838,314	907,906	1,148,326	471,971
	% +, -	8.5	-8.7	10.6	22.0	8.3	26.5	22.6
	รวม	2,628,236	2,439,100	2,927,876	3,467,757	3,583,486	4,229,349	1,696,954
	% +, -	12.8	-7.2	20.0	18.4	3.3	18.0	16.1

ที่มา : General Statistical Office

ตารางที่ 21 จำนวนโรงแรมและบ้านพักตากอากาศ ในฮานอย และโฮจิมินห์ ปี 2544-49

	ฮานอย						โฮจิมินห์					
	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2544	2545	2546	2547	2548	2549
1. การลงทุนของเวียดนาม	316	355	445	582	648	683	423	673	725	804	867	897
% +, -	7.8	12.3	25.4	30.8	11.3	5.4	11.3	59.1	7.7	10.9	7.8	3.5
- รัฐบาล	89	86	82	82	83	83	101	86	55	56	54	52
% +, -	0.0	-3.4	-4.7	0.0	1.2	0.0	-9.8	-14.9	-36.0	1.8	-3.6	-3.7
- เอกชน	227	269	363	500	565	600	322	587	670	748	813	845
% +, -	11.3	18.5	34.9	37.7	13.0	6.2	20.1	82.3	14.1	11.6	8.7	3.9
2. การลงทุนของ ต่างประเทศ	17	17	15	18	15	15	20	21	20	19	20	19
% +, -	0.0	0.0	-11.8	20.0	-16.7	0.0	0.0	5.0	-4.8	-5.0	5.3	-5.0
รวม	333	372	460	600	663	698	443	694	745	823	887	916
% +, -	7.4	11.7	23.7	30.4	10.5	5.3	10.8	56.7	7.3	10.5	7.8	3.3

หน่วย : แห่ง

ที่มา : Hanoi Statistical Office และ Ho Chi Minh City Statistical Office

2. การค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศขยายตัวต่อเนื่อง อันเป็นผลจากการส่งออกน้ำมันดิบที่ดิบปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันในตลาดโลกที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการส่งออกสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นตามราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกด้านการนำเข้า มีอัตราการเพิ่มขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และเหล็กกล้า เป็นสำคัญ เวียดนามยังขาดดุลการค้าสูง โดยเฉพาะปีนี้ 18,028.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ ดังแสดงไว้แล้วในตารางที่ 4

สินค้าส่งออกมากที่สุดคือ น้ำมันดิบ สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ดังแสดงไว้แล้วในตารางที่ 7

สินค้านำเข้ามากที่สุดคือ เครื่องจักรและชิ้นส่วนอุปกรณ์ส่วนประกอบ 5,116 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 4.4 รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม 3,571 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.2 เหล็กกล้า 2,509 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.8 วัตถุดิบสิ่งทอและเครื่องหนัง 2,216 ล้านดอลลาร์

สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7 และอิเล็กทรอนิกส์ 1,324 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.8 เป็นที่น่า
สังเกตว่าเวียดนามส่งออกน้ำมันดิบมาก แต่มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสูง⁵ (ดังตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 สินค้านำเข้าที่สำคัญของเวียดนาม

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้า	2548	2549	2550	2551
เครื่องจักรและชิ้นส่วนอุปกรณ์	2,706 (9.0)	3,700 (36.7)	5,350 (44.6)	5,116 (-4.4)
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	1,834 (-11.4)	2,017 (10.0)	2,410 (19.5)	3,571 (48.2)
เหล็กกล้า	965 (17.1)	1,317 (36.5)	1,642 (24.7)	2,509 (52.8)
วัตถุดิบสิ่งทอและเครื่องหนัง	1,590 (11.8)	1,781 (12.0)	2,039 (14.5)	2,216 (8.7)
อิเล็กทรอนิกส์	710 (-20.5)	649 (-8.6)	689 (49.2)	1,324 (36.8)

ที่มา: CEIC

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

⁵ เนื่องจากแต่เดิมเวียดนามยังไม่มีโรงกลั่นน้ำมันเป็นของตนเอง แต่ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2552 โรงกลั่นน้ำมันแห่งแรกได้ดำเนินการผลิตแล้ว
ต่อไปปริมาณการส่งออก น้ำมันดิบและนำเข้าน้ำมันกลั่นจะลดลง

บทที่ 3

นโยบาย กฎระเบียบการลงทุนรวมถึงมาตรการด้านภาษีของหน่วยงานส่งเสริมการลงทุน และขั้นตอนในการขอส่งเสริมการลงทุน

นโยบายส่งเสริมการลงทุน

เวียดนามประกาศใช้ กฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศฉบับแรก เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการเพิ่มเติมแก้ไข เพื่อส่งเสริมและดึงดูดให้มีการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ปัจจุบันกฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศฉบับล่าสุดที่ใช้คือ Unified Enterprise Law และ Common Investment Law ประกาศใช้เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548

กฎหมายการลงทุนของเวียดนามค่อนข้างชัดเจนและเอื้อประโยชน์แก่นักลงทุน โดยรัฐบาลส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติและยืนยันที่จะไม่ยึดกิจการเป็นของรัฐ รวมทั้งอนุญาตให้ส่งเงินทุนและกำไรกลับประเทศได้ รัฐบาลจะไม่เก็บภาษีเครื่องจักรอุปกรณ์ และวัสดุก่อสร้างที่นำเข้ามา เพราะผลิตสินค้าส่งออก นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการอนุมัติโครงการลงทุนจากต่างชาติ โดยใช้ระบบ “One-stop Service” เพื่อแก้ปัญหาความล่าช้าเกี่ยวกับการขออนุญาตลงทุน รัฐบาลเวียดนามมีการใช้มาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมและควบคุมการลงทุนในเวียดนามหลายมาตรการ ดังนี้

1) มาตรการด้านภาษี

1.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล เริ่มปี 2552 อัตรามาตรฐานร้อยละ 25 (เท่ากันทั้งบริษัทเวียดนามและบริษัทต่างประเทศ)

1.2 ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม อัตราภาษีเป็นไปตามใบอนุญาต เช่น ร้อยละ 10 หรือ 20 ในกรณีที่ได้รับการยกเว้นภาษี เช่น 2-4 ปี การยกเว้นให้เริ่มนับตั้งแต่ปีที่มีการ (ไม่ใช่ปีที่เริ่มดำเนินการ)

1.3 ในการโอนกำไรกลับประเทศ สามารถทำได้เป็นรายไตรมาส และไม่ต้องเสีย Withholdings Tax

1.4 ระหว่างไทย และเวียดนาม มีกฎหมายยกเว้นการเก็บภาษีซ้ำซ้อนส่วน RE-Investment ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีหรือคืนภาษีให้

2) มาตรการด้านการเงินการธนาคาร

รัฐบาลเวียดนามอนุญาตให้สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศประกอบธุรกิจที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ทำให้ธุรกิจสามารถใช้บริการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ

3) การจัดตั้งเขตส่งเสริมการส่งออก และเขตพื้นที่อุตสาหกรรมต่างๆ

ปัจจุบันเวียดนามมีเขตส่งเสริมการลงทุน 2 ประเภท คือ Export Processing Zone (EPZ) และ Industrial Zone (IZ) โดยเฉพาะในนครโฮจิมินห์ ไฮฟอง ฮานอย ฯลฯ เพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติ โดยกำหนดอัตราภาษีที่ต่ำเป็นพิเศษ สำหรับธุรกิจที่เข้าไปลงทุนในเขตอุตสาหกรรมทั้ง 2 ประเภท

4) มาตรการอื่นๆ ที่ให้แก่ักลงทุนต่างชาติ เช่น

- ระยะเวลาที่ได้รับสิทธิในการเช่าที่ดิน ทั้งนี้ขึ้นกับใบอนุญาตการลงทุน (Investment License) เป็นหลัก โดยปกตินักลงทุนต่างชาติได้รับสิทธิในการเช่าที่ดินประมาณ 50 ปี และอาจขยายเป็น 70 ปี หากโครงการที่ได้รับการส่งเสริมจาก The Standing Committee of the National Assembly สำหรับโครงการลงทุนจากต่างชาติประเภท BOT (Build-Operate-Transfer Contract) นักลงทุนต่างชาติไม่ต้องเช่าที่ดิน เมื่อตกลงเริ่มทำโครงการแล้วรัฐบาลจะมอบที่ดินให้ดำเนินการ เมื่อโครงการแล้วเสร็จนักลงทุนต้องโอนสิทธิของโครงการนั้นให้แก่รัฐบาลตามรูปแบบ BOT

- นักลงทุนต่างชาติ สามารถนำสิทธิการใช้ที่ดินมาเป็นหลักประกันการกู้เงินได้ และอนุญาตให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในเวียดนามสามารถรับจํานองสิทธิการใช้ที่ดินได้

- ประกันความมั่นใจให้แก่ักลงทุนต่างชาติ โดยให้การรับรองว่าหากรัฐบาลเวียดนามมีการออกกฎหมายใหม่ที่จะทำให้นักลงทุนต่างชาติได้รับความเสียหาย นักลงทุนสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์ตามที่ได้รับอยู่เดิมได้

- การทยอยยกเลิกระบบ 2 ราคา (Elimination of Dual Pricing) ในภาคธุรกิจประเภทต่างๆ เช่น ตู้เครื่องบิน ตู้รถไฟ ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ

- การแก้ไขข้อกำหนดในกฎหมายแรงงาน เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2545 เช่น บริษัทต่างชาติสามารถรับสมัครแรงงานได้ โดยไม่จำเป็นต้องจ้างแรงงานผ่านตัวแทนจัดหางาน

นโยบายส่งเสริมการค้า

นโยบายการค้าระหว่างประเทศของเวียดนาม คือ การส่งเสริมให้มีการค้าเสรีโดยรัฐบาลได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการค้าระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2544 จึงได้ประกาศนโยบายการนำเข้าและส่งออกในช่วงปี พ.ศ. 2544-2548 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1) การควบคุมการนำเข้า-ส่งออกสินค้าของเวียดนาม

1.1 สินค้าที่ห้ามนำเข้า-ส่งออกในช่วงปี พ.ศ. 2544-2548

- สินค้าที่ห้ามนำเข้ามี 11 รายการ ได้แก่ อาวุธ ยาเสพติด ผลิตภัณฑ์สารเคมี สินค้าที่มีลักษณะอันตราย ประทัด ดอกไม้ไฟชนิดต่างๆ บุหรี่ สินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้แล้ว ยานพาหนะที่มีพวงมาลัย

ขวา วัสดุและยานพาหนะที่ใช้แล้ว ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของ Asbestos of Amphibole Group และ เครื่องมือใช้รหัสลับเฉพาะกิจ

- สินค้าที่ห้ามส่งออกมี 7 รายการ ได้แก่ อาวุธ วัตถุโบราณ ยาเสพติด ไม้ สัตว์ป่า สัตว์ หรือพืชที่หายาก เครื่องมือใช้รหัสลับเฉพาะกิจ

1.2 สินค้านำเข้า-ส่งออกที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงการค้า

- การนำเข้า-ส่งออกตาม 1.1 (เฉพาะกรณีพิเศษ) เป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรี โดย กระทรวงการค้าเป็นผู้ออกใบอนุญาต

- สินค้าอื่นๆ ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกระทรวงการค้ามี 8 รายการ ได้แก่ ปูนซีเมนต์ กระจกขาว เหล็กบางชนิด น้ำมันพืช รถจักรยานยนต์ใหม่ น้ำตาลทรายขาวและกากน้ำตาล

- สินค้าอื่นที่ต้องขออนุญาตส่งออกจากกระทรวงการค้าในช่วงปี พ.ศ. 2544-2548 ได้แก่ สิ่งทอและสินค้าที่จำเป็นต้องมีการควบคุมตรวจสอบ

1.3 สินค้านำเข้า-ส่งออก ที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานเฉพาะ ซึ่งต้องได้รับการตรวจสอบ และขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

- วัตถุประสงค์ กระทรวงอุตสาหกรรมวัตถุไวไฟรับผิดชอบ
- หนังสือ หนังสือพิมพ์ กระทรวงข่าวสารและวัฒนธรรมรับผิดชอบ
- ไปมุก เพชรพลอย ของประดับ ธนาคารกลางรับผิดชอบ
- งานศิลปะ ของสะสม และของโบราณ กระทรวงข่าวสารและวัฒนธรรม รับผิดชอบ

2) ข้อกำหนดเฉพาะสำหรับสินค้านำเข้า-ส่งออกบางประเภท

2.1 การนำเข้า-ส่งออกไม้และผลิตภัณฑ์ไม้

- ยกเลิกการพิจารณาอนุญาต และการจัดสรรโควตาไม้ป่าธรรมชาติเพื่อผลิตสำหรับการส่งออก

- อนุญาตให้ส่งออกผลิตภัณฑ์ไม้ทุกชนิด ยกเว้น ไม้ซุง ไม้แปรรูปอย่างหยาบที่ตัดจากป่า ธรรมชาติในป่า

- อนุญาตให้ส่งออกผลิตภัณฑ์ไม้ทุกชนิดที่ใช้ไม้จากการนำเข้า โดยไม่ต้องเสียภาษีส่งออก เช่น ไม้ซุง ไม้กระดานแปรรูปอย่างหยาบ

- การนำไม้ที่เป็นวัตถุดิบจากต่างประเทศที่มีพรมแดนร่วม ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ นายกรัฐมนตรีและข้อเสนอแนะของกระทรวงการค้า

2.2 การส่งออกสินค้าสิ่งทอ

- พิจารณาจากอุปสงค์การผลิตในประเทศตามความตกลงพหุภาคีและทวิภาคีของสินค้าสิ่งทอ โดยให้กระทรวงการค้าพิจารณาข้อตกลงโควตา สัดส่วน การประมูล และเงื่อนไข ร่วมกับกระทรวง ทบวง และกรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ผลิตรายใหญ่ของเวียดนาม

2.3 การส่งออกข้าวและนำเข้าปุย

- ยกเลิกระบบโควตาส่งออกข้าว นำเข้าปุย และยกเลิกการกำหนดผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ส่งออกและนำเข้าสินค้าทั้งสองประเภท

- สัญญาส่งออกข้าวไปยังตลาดที่มีข้อตกลงระหว่างประเทศ กระทรวงการค้าหรือกับ สมาคมรัฐพืชตั้งตัวแทนในการติดต่อ ทำสัญญา และจัดสรรปริมาณส่งออกข้าว

- การส่งออกข้าวตามโครงการใช้หนี้ การช่วยเหลือของรัฐบาล ตลอดจนการแทรกแซงตลาดให้ดำเนินการภายใต้ความคิดเห็นและพิจารณาของคณบดีกรมมนตรี

2.4 การนำเข้าน้ำมันและเชื้อเพลิง

- การกำหนดปริมาณนำเข้าน้ำมันและน้ำมันเบนซิน กระทรวงวางแผนและการลงทุน พิจารณาร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าและกระทรวงการคลังเสนอต่อคณบดีกรมมนตรี

- การจัดสรร การมอบหมายและการควบคุมปริมาณนำเข้า รัฐมนตรีกระทรวง อุตสาหกรรมและการค้ามอบหมายผู้ประกอบการการนำเข้าน้ำมันเป็นผู้ปฏิบัติ

- การติดตามสถานการณ์ของอุปสงค์ อุปทานและราคาน้ำมันให้กระทรวงวางแผนและการลงทุนพิจารณาร่วมกับกระทรวง ทบวง กรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อเสนอคณบดีกรมมนตรี พิจารณาปรับเปลี่ยนนโยบาย

2.5 การนำเข้าชิ้นส่วนเพื่อประกอบรถยนต์ และจักรยานยนต์

- ผู้ประกอบการที่ประกอบและผลิตรถยนต์และจักรยานยนต์ที่ลงทุนในเวียดนามต้องได้รับอนุญาตให้นำเข้าชิ้นส่วนเพื่อทำการผลิตและประกอบถูกต้องตามใบอนุญาตลงทุน สำหรับผู้ประกอบการที่ทำการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ จะดำเนินการได้เฉพาะสถานที่จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น และต้องคำนึงถึงสัดส่วนในประเทศ คุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยของยานพาหนะ และห้ามมิให้จำหน่ายหรือส่งชิ้นส่วนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ให้ผู้อื่น

2.6 การควบคุมวัสดุเหลือใช้และขยะอุตสาหกรรม

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเวียดนาม ทำหน้าที่กำหนด รายการวัสดุเหลือใช้ ขยะอุตสาหกรรมที่ห้ามนำเข้า เงื่อนไขและคุณสมบัติของวัสดุเหลือใช้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบ ในการผลิตภายในประเทศซึ่งอนุญาตให้นำเข้าได้

นโยบายและกฎระเบียบ

1) การนำเข้า-ส่งออกเครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อการก่อสร้าง การนำเข้า-ส่งออกเครื่องจักรและอุปกรณ์ชั่วคราวเพื่อนำไปซ่อมแซม หรือใช้ในการก่อสร้างสำหรับโครงการต่างๆ ไม่ต้องขออนุญาตจากกระทรวงการค้า

2) การนำเข้ารถยนต์ ทบวงศุลกากรแห่งเวียดนามมีหนังสือ 1368/GSTL กำหนดระเบียบการนำเข้ารถจักรยานยนต์ ชิ้นส่วนและอะไหล่ ดังนี้

- การนำเข้าจักรยานยนต์เป็นคัน ต้องมีหนังสือรับรองคุณภาพของเจ้าหน้าที่อย่างเป็นทางการของประเทศผู้ส่งออกหรือหนังสือรับรองคุณภาพของหน่วยงานที่ทำการตรวจสภาพของเวียดนาม

- การนำเข้าชิ้นส่วนรถยนต์ที่ไม่ครบชุด และอะไหล่รถจักรยานยนต์ต้องแนบหนังสือรับรองการตรวจสอบคุณภาพของกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเวียดนาม พร้อมทั้งต้องยื่นหนังสือรับรองการไม่ละเมิดสิทธิบัตรทางด้านอุตสาหกรรมที่กำลังได้รับการคุ้มครองของผู้ประกอบการอื่นด้วย

2.7 การนำเข้าเพื่อส่งออก (Re-export)

- วัสดุภัณฑ์ประเภทต่างๆ ที่นำเข้าโดยรัฐบาล เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ย สามารถส่งออกขายยังประเทศที่สามได้เฉพาะลูกค้าต่างประเทศที่รับรองว่าจะชำระด้วยเงินตราต่างประเทศที่สามารถแลกเปลี่ยนได้โดยเสรี และได้รับความยินยอมจากกระทรวงการค้าแล้วเท่านั้น

2.8 รูปแบบการประกอบธุรกิจที่มีลักษณะพิเศษ

- กรณีที่จำเป็น และเพื่อเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ รัฐบาลเป็นผู้พิจารณา รูปแบบการประกอบธุรกิจบางสัญญาที่มีการลงนามระหว่างรัฐต่อรัฐ เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า การชำระหนี้ และการชำระหนี้ และการให้ความช่วยเหลือ

2.9 สินค้าที่อยู่ในความควบคุมด้วยกลไกอื่นๆ

- เพื่อเป็นการคุ้มครองการผลิตในประเทศ การสร้างความเป็นธรรมทางการค้าและเพื่อเป็นการรักษาสินค้าควบคุม ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2548 รัฐบาลจะใช้โควตา ภาษีศุลกากรค่าธรรมเนียมสินค้าควบคุม และมาตรการต่างๆ สำหรับสินค้านำเข้าบางประเภท

ขั้นตอนการลงทุนในประเทศเวียดนาม

การลงทุนในประเทศเวียดนาม นับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการควรประเมินศักยภาพของตนเองทั้งในด้านความเชี่ยวชาญในธุรกิจ ความสามารถในการตลาด การพัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากร ประสบการณ์ในการลงทุนต่างประเทศ จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับการลงทุนภายในประเทศ การประกอบธุรกิจจะต้องได้มาตรฐานสากล ผู้ประกอบการจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย กระบวนการในการลงทุนในเวียดนาม มีกระบวนการคร่าว ๆ ตามข้อเสนอแนะของกระทรวงการวางแผนและการลงทุนของเวียดนาม⁶ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกโครงการลงทุน

การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศเวียดนามได้ทำการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทางเศรษฐกิจสำหรับทุกๆ 5 ปี กระทรวงการวางแผนและการลงทุนของเวียดนามเป็นผู้รับผิดชอบการลงทุนของต่างชาติได้อย่างอิงถึงรายการของโครงการที่รัฐบาลได้เปิดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนดังต่อไปนี้

- (1) โครงการการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ
- (2) โครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริม
- (3) บริเวณที่เกี่ยวข้องทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
- (4) ในส่วนที่ใบอนุญาตในการลงทุนถือเป็นเงื่อนไขหนึ่ง และ
- (5) ในส่วนการลงทุนที่จะไม่ได้รับใบอนุญาต

หากมิได้กล่าวถึงส่วนที่ใบอนุญาตในการลงทุนที่ถือเป็นเงื่อนไขหนึ่ง หรือส่วนที่การลงทุนจะไม่ได้รับใบอนุญาตแล้ว นักลงทุนสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ในเรื่องของการเลือกโครงการลงทุน ผู้ร่วมลงทุน สถานที่ ระยะเวลาในการลงทุน ตลาดสำหรับการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์และสัดส่วนการบริจาคมที่สำคัญของกฎบัตรตามเงื่อนไขของกฎหมายการลงทุนและวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง และยิ่งไปกว่านั้น นักลงทุนอาจตัดสินใจในรูปแบบของการลงทุนประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตามจำนวนสัดส่วนของการลงทุนซึ่งไม่ได้เป็นเงื่อนไขสำหรับบริษัทท้องถิ่นของชาวเวียดนามแต่จะมีผลบังคับสำหรับการลงทุนจากนักผู้ประกอบการชาวต่างชาติ (Foreign Investment Enterprise : FIEs) เช่น การแสวงหาประโยชน์จากธุรกิจ และการใช้ทรัพยากรทางน้ำ การลงทุนในภาคการนำเข้า ส่งออก การค้า และการจำหน่าย เป็นต้น

⁶ Vietnam, A Guide for Business and Investment, January, 2007.

ตามกฎหมายการลงทุนและกฎีกาฉบับที่ 108 ของเวียดนามได้ระบุไว้ถึงรายการของภาคการลงทุน อย่างไรก็ตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องจะระบุถึงรูปแบบของเงื่อนไขที่ FIEs จำเป็นต้องมี ในอุตสาหกรรมบางอย่างอาจหมายถึงการที่ FIEs อาจดำเนินการได้เพียงแต่ในรูปแบบของการลงทุนต่างชาติในลักษณะร่วมทุน (Joint Venture Enterprise: JVE) กับผู้ประกอบการชาวเวียดนาม

ในส่วนอื่นๆ การดำเนินการของ FIEs ในภาคการลงทุนที่มีเงื่อนไขอาจดำเนินการได้ร้อยละ 100 (Foreign Own Enterprise: FOEs) แต่จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขบางประการ อาทิเช่น โครงสร้างเงินทุน ประสิทธิภาพเฉพาะในการดำเนินโครงการ เป็นต้น

ในทุก ๆ ปี กระทรวงการวางแผนและการลงทุนได้จัดทำรายการโครงการของประเทศสำหรับนักลงทุนต่างชาติ คณะรัฐมนตรี หน่วยงาน และคณะกรรมการจังหวัดยังได้จัดทำรายการของโครงการสำหรับอุตสาหกรรมในพื้นที่และพื้นที่เฉพาะ ในหลักการ โครงการต่างๆ ที่รวมอยู่ในรายการจะเป็นการพิจารณาตามการวางแผนปัจจุบัน

2. การจัดประเภทโครงการและรายละเอียดของใบอนุญาตลงทุน

ผู้มีอำนาจในการอนุมัติโครงการลงทุนปัจจุบันแบ่งออกเป็น

1. นายกรัฐมนตรี ซึ่งการอนุมัติจะจำกัดอยู่ในแต่เพียงเรื่องของ “นโยบายการลงทุน”
 2. คณะกรรมการประชาชน ในแต่ละจังหวัดและเมืองภายใต้การบริหารราชการส่วนกลาง และ
 3. ผู้มีอำนาจการจัดการในการบริหารเขตนิคมอุตสาหกรรม เขตนิคมส่งเสริมการค้าส่งออก เขตนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค และเขตเศรษฐกิจในจังหวัดและเมืองภายใต้การบริหารราชการส่วนกลาง
- การจัดระบบตามขั้นตอนของการอนุมัติการลงทุนและใบอนุญาตลงทุน ประกอบไปด้วย

นายกรัฐมนตรี:

- โครงการที่ไม่ได้คำนึงถึงแหล่งเงินทุนหรือจำนวนเงินลงทุนในภาคการลงทุนเฉพาะ (สนามบิน ท่าจอดเรือ การทำเหมือง น้ำมันและก๊าซ กิจการ โทรทัศน์ คาสีโน โรงงานผลิตบุหรี่ มหาวิทยาลัย การพัฒนาของ IZs, EPZs, HTZs และ ECs “พื้นที่ zones”
- โครงการที่ไม่ได้คำนึงถึงแหล่งเงินทุนซึ่งมีจำนวนเงินลงทุนมากกว่า 1.5 พันล้าน VND ในภาคการลงทุนเฉพาะ (ไฟฟ้า กระบวนการในการทำเหมืองแร่ การแยกโลหะออกจากแร่ การก่อสร้างระบบทางรถไฟและโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำภายในประเทศ การผลิตแอลกอฮอล์และเบียร์ อื่นๆ) และ
- โครงการของ FDI ที่ไม่คำนึงถึงจำนวนเงินลงทุนในภาคการลงทุนเฉพาะ (การขนส่งทางทะเล ไปรษณีย์ โทรคมนาคมและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์และการพิมพ์ และอื่นๆ)

คณะกรรมการประชาชนภายใต้การบริหารราชการส่วนกลาง

1. โครงการนอกเขตพื้นที่และไม่ได้อยู่ในอำนาจอนุมัติของนายกรัฐมนตรี
2. โครงการสำหรับการพัฒนาของระบบโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่ในถิ่นที่อยู่ซึ่ง ไม่มีผู้มีอำนาจบริหารจัดการในการเขตนิคมอุตสาหกรรม เขตนิคมการค้าเพื่อกิจการเพื่อการส่งออก เขตนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค และเขตเศรษฐกิจในจังหวัดและเมืองภายใต้การบริหารราชการส่วนกลาง

ผู้มีอำนาจจัดการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรม เขตนิคมการค้าเพื่อกิจการเพื่อการส่งออก เขตนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค และเขตเศรษฐกิจในจังหวัดและเมืองภายใต้การบริหารราชการส่วนกลาง

1. โครงการที่อยู่ในเขตพื้นที่และไม่ได้อยู่ในอำนาจอนุมัติของนายกรัฐมนตรี
2. โครงการสำหรับการพัฒนาของระบบโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่

ใบรับรองการลงทุนทั้งหมด (แต่เดิมเรียกว่า “ใบอนุญาตลงทุน”) ในปัจจุบันออกโดยนายกรัฐมนตรี หรือผู้มีอำนาจจัดการในการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรม เขตนิคมการค้าเพื่อกิจการเพื่อการส่งออก เขตนิคมอุตสาหกรรมไฮเทค และเขตเศรษฐกิจในจังหวัดและเมืองภายใต้การบริหารราชการส่วนกลาง อย่างไรก็ตามในภาคการลงทุนเฉพาะ เช่น การธนาคารหรือประกัน คณะรัฐมนตรียังคงมีอำนาจเต็มในการอนุมัติและมีอำนาจในการให้ใบอนุญาต

3. กระบวนการในการขอใบอนุญาต

การขอรับใบอนุญาตจะขึ้นอยู่กับขนาดและภาคของการลงทุน ซึ่งความแตกต่างของการขอใบอนุญาตและขั้นตอนในการลงทะเบียนนั้นประกอบไปด้วย

- การลงทะเบียนธุรกิจ
- การลงทะเบียนการลงทุน หรือ
- การประเมินการลงทุน

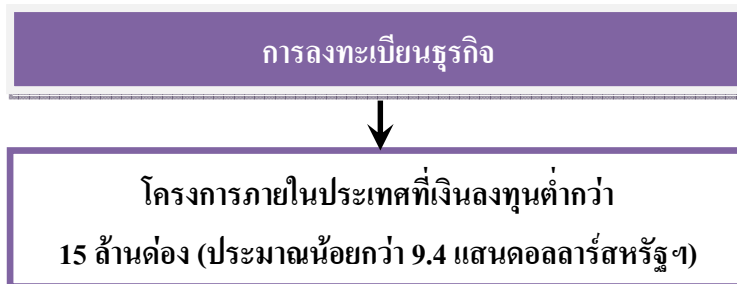
นักลงทุนต่างชาติจะต้องปฏิบัติตามการขอใบอนุญาตที่แตกต่างและขั้นตอนในการลงทะเบียนซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดและภาคการลงทุน

การลงทุนเขียนธุรกิจ

บริษัทภายในประเทศขนาดเล็กที่ลงทุนต่ำกว่า 15 ล้านดอลลาร์ (ประมาณน้อยกว่า 9.4 แสนล้านบาท) ที่ไม่ตกอยู่ภายใต้ “ภาคการลงทุนที่มีเงื่อนไข” (ดังได้อธิบายไว้ด้านล่าง) จะลงทะเบียนแบบการลงทุนเขียนธุรกิจ

อย่างไรก็ตามการลงทุนเขียนธุรกิจจะนำไปสู่การลงทุนเขียนการลงทุนในเหตุการณ์ต่อไปนี้

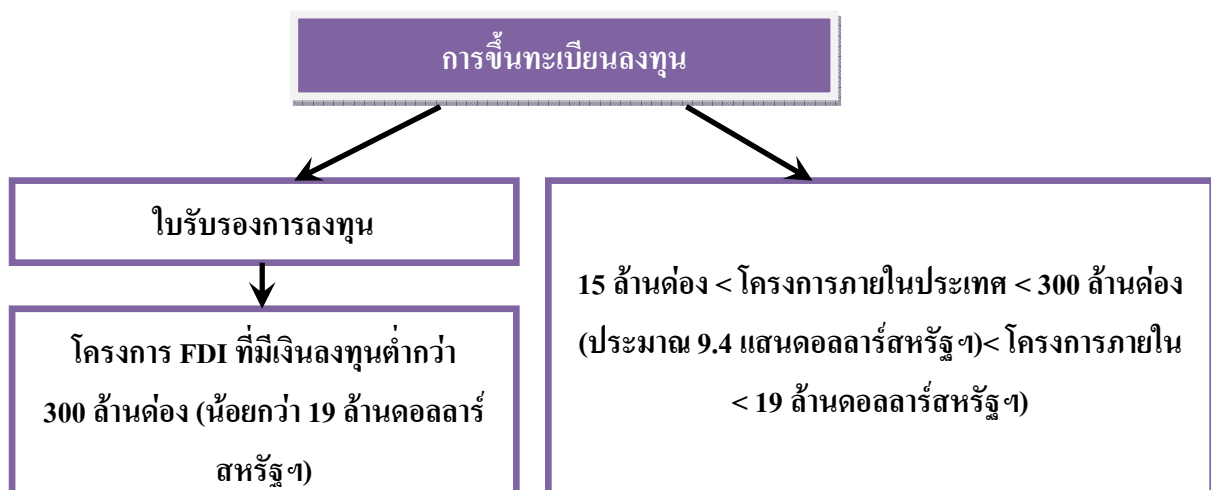
- (1) บริษัทตกอยู่ภายใต้ภาคการลงทุนที่มีเงื่อนไข หรือ
- (2) ถ้าบริษัทต้องการยื่นเพื่อเก็บบันทึกในการกระตุ้นการลงทุนในใบอนุญาต

การขึ้นทะเบียนลงทุน

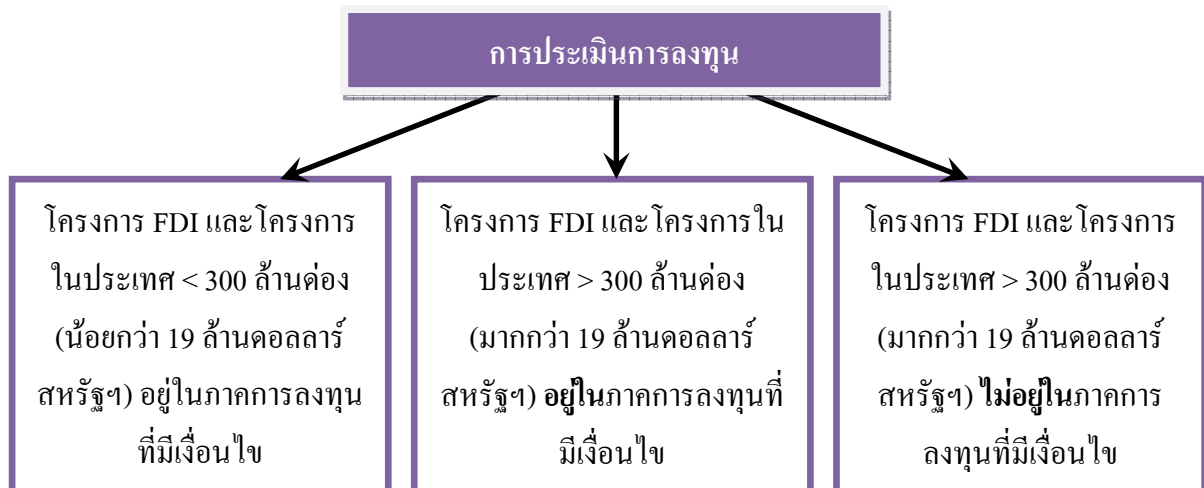
โครงการ FDI ที่มีเงินลงทุนรวมทั้งหมดต่ำกว่า 300 ล้านดอลลาร์ (ประมาณต่ำกว่า 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ที่ไม่ตกอยู่ในภาคการลงทุนที่มีเงื่อนไข จะต้องขึ้นทะเบียนการลงทุนและตีพิมพ์ใบรับรองการลงทุน ใบรับรองการลงทุนยังจะใช้ในฐานะการขึ้นทะเบียนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายทางการค้าของธุรกิจนั้น

โครงการลงทุนในประเทศที่มีเงินลงทุนรวมระหว่าง 15 – 300 ล้านดอลลาร์ (ประมาณต่ำกว่า 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) จะต้องขอขึ้นทะเบียนลงทุน และนักลงทุนท้องถิ่นมักจะกำหนดเครื่องหมายการค้าของบริษัทแยกต่างหากและหลังจากนั้นจึงยื่นขอขึ้นทะเบียนของโครงการทุกโครงการ โดยปราศจากการรับใบรับรองการลงทุน บริษัทสามารถขอขึ้นทะเบียนการลงทุนเพิ่ม โดยไม่จำเป็นต้องลงทุนเพิ่มในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายทางการค้าของธุรกิจ

การประเมินการลงทุน

โครงการลงทุนต่างประเทศและในประเทศที่มีเงินลงทุนทั้งหมดมากกว่า 300 ล้านดอลลาร์ (19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือต่ำกว่า 300 ล้านดอลลาร์แต่ตกอยู่ในภาคที่มีเงื่อนไขต้องทำการประเมินการลงทุน ซึ่งการประเมินการลงทุนจะมี 3 รูปแบบที่แตกต่างกันดังแสดงไว้ตามภาพด้านล่าง

การยื่นเอกสาร

การยื่นเอกสารจะต้องจัดเตรียมเป็นภาษาเวียดนามตามแบบฟอร์มมาตรฐานที่เผยแพร่ของ MPI และต้องจัดส่งถึงตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนเพื่อขอใบรับรองการลงทุน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับขนาดการลงทุนและภาคการลงทุน และการยื่นเอกสารยังจะหมายรวมถึงกรณีต่างๆ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 23 เงื่อนไขการขอขึ้นทะเบียน

ขนาดและภาคการลงทุน	การขึ้นทะเบียนสำหรับการขอใบรับรองในการลงทุน	การประเมินสำหรับการขอใบรับรองในการลงทุน
โครงการที่ลงทุนภายในประเทศ < 300 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ < 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ไม่อยู่ในภาคการลงทุนที่มีเงื่อนไข	<p>การยื่นสำหรับขึ้นทะเบียนการลงทุน (เตรียมเอกสารตามแบบฟอร์มตัวอย่าง) ซึ่งจะรวมถึงหัวข้อต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ลงทุนจะต้องมีสถานภาพที่ถูกต้องตามกฎหมาย - วัตถุประสงค์ ขนาดและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการการลงทุน - เงินลงทุนและตารางงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ - จำนวนพื้นที่ที่ต้องการใช้และการรับประกันในการปกป้องสิ่งแวดล้อม(ถ้ามี) - คำร้องสำหรับการกระตุ้นการลงทุน (ถ้ามี) 	

ขนาดและภาคการลงทุน	การขึ้นทะเบียนสำหรับการขอใบรับรอง ในการลงทุน	การประเมินสำหรับการขอใบรับรอง ในการลงทุน
<p>โครงการ FDI < 300 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ < 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ไม่อยู่ในภาคการลงทุนที่มีเงื่อนไข</p>	<p>การยื่นสำหรับขึ้นทะเบียนการลงทุน (เตรียมเอกสารตามแบบฟอร์มตัวอย่าง) ซึ่งจะรวมถึงหัวข้อต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ลงทุนจะต้องมีสถานภาพที่ถูกต้องตามกฎหมาย - วัตถุประสงค์ ขนาดและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการการลงทุน - เงินลงทุนและตารางงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ - จำนวนพื้นที่ที่ต้องการใช้และการรับประกันในการปกป้องสิ่งแวดล้อม(ถ้ามี) - คำร้องสำหรับการกระตุ้นการลงทุน (ถ้ามี) - รายงานงบประมาณการเงินของผู้ลงทุน (ผู้ลงทุนต้องจัดเตรียมเอง) - สัญญาการร่วมทุนและใบอนุญาตการร่วมทุนในกรณีของ JVE หรือใบอนุญาต (ในกรณีของ FOE 100%) หรือสัญญาร่วมดำเนินธุรกิจ (ในกรณีของ BCC) (ถ้ามี) 	
<p>โครงการ FDI และโครงการในประเทศ > 300 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ > 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ไม่อยู่ในภาคการลงทุนที่มีเงื่อนไข</p>		<ul style="list-style-type: none"> - การขอสำหรับการตีพิมพ์ของใบรับรองการลงทุน - เอกสารที่พิสูจน์สถานะที่ถูกต้องกฎหมายของผู้ลงทุน - รายงานงบประมาณการเงินของผู้ลงทุน (ผู้ลงทุนต้องจัดเตรียมเอง) - ข้อความชี้แจงเกี่ยวกับ Eco-technical (การศึกษาความเป็นไปได้) และ - สัญญาการร่วมทุนและใบอนุญาตการร่วมทุนในกรณีของ JVE หรือใบอนุญาต (ในกรณีของ FOE 100%) หรือสัญญาร่วมดำเนินธุรกิจ (ในกรณีของ BCC) (ถ้ามี) - ข้อความชี้แจงในเรื่องของการชดเชยของเงื่อนไขตามกฎหมายสำหรับโครงการลงทุน

ขั้นตอนในการอนุมัติเพื่อขอจัดตั้งบริษัท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้⁷

1. ศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจ นักลงทุนควรศึกษารายละเอียดประเภทกิจการที่สนใจ วัตถุประสงค์ของการเข้าไปลงทุนในเวียดนาม เช่น ต้องการทรัพยากร ตลาด หรือ แรงงาน เป็นต้น เพื่อเลือกจังหวัดที่เหมาะสมในการลงทุน รวมถึงการศึกษาข้อมูลทั่วไปของเวียดนาม และกฎระเบียบในการลงทุนซึ่งต้องมีการติดตามอยู่เสมอ

2. การเดินทางสำรวจด้วยตนเอง นักลงทุนควรเดินทางไปสำรวจเส้นทางการลงทุนด้วยตนเอง เพื่อให้เห็นสภาพแวดล้อมจริงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน ตลาดแรงงาน นิคมอุตสาหกรรม เพื่อประกอบการพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับโครงการนั้น รวมทั้งเป็นโอกาสได้ทำความรู้จักกับผู้แทนหน่วยราชการและนักธุรกิจของเวียดนาม นอกจากนี้ ควรติดต่อบริษัทที่ปรึกษาในเวียดนามเพื่อขอคำแนะนำในการลงทุน โดยควรเลือกบริษัทที่มีประสบการณ์และมีความน่าเชื่อถือด้วย

3. การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการหลังจากมีความมั่นใจในการลงทุนแล้ว นักลงทุนควรศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการอย่างละเอียด กำหนดเป้าหมายการลงทุนที่ชัดเจน พื้นที่ที่ต้องการลงทุน วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน และสามารถใช้เป็นคู่มือในการบริหารโครงการเมื่อมีการลงทุนจริงได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการลงทุน ในกรณีที่ผลตอบแทนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ได้ศึกษาไว้

4. เลือกรูปแบบในการลงทุน ตามกฎหมายของเวียดนาม อนุญาตให้ต่างชาติลงทุนได้ทั้งในลักษณะสัญญาร่วมลงทุนกับนักธุรกิจเวียดนาม (Business Co-operation Contract) กิจการร่วมกับนักธุรกิจเวียดนาม (Joint Venture) หรือนักลงทุนต่างชาติลงทุนเองทั้งหมด (Wholly Foreign-Owned Enterprise) หรือการทำสัญญากับภาครัฐในกรณีการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ หากเป็นการลงทุนเองทั้งหมด นักลงทุนจะมีอิสระในการบริหารงานอย่างเต็มที่ แต่ในบางกิจการรัฐบาลเวียดนามยังไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติลงทุนเองทั้งหมด โดยเฉพาะในสาขาบริการ เช่น ร้านอาหาร โรงแรม ในกรณีนี้ นักลงทุนต้องหาคู่สัญญาที่เป็นชาวเวียดนาม และควรให้คู่สัญญามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์โครงการตั้งแต่ต้นเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน

5. การขออนุญาตลงทุนในเวียดนาม หลังจากเลือกทำเลที่ตั้งโรงงาน ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการและรูปแบบการลงทุนได้แล้ว ควรทำสรุปรายงานการจัดตั้งโครงการ (Proposal) ครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ วัตถุประสงค์ ที่ตั้งของโครงการ ลักษณะการลงทุน และผู้ร่วมทุนท้องถิ่น (ถ้ามี) เพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติโครงการ

⁷ ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 2551.

6. การจัดตั้งบริษัท เมื่อได้รับอนุมัติโครงการแล้ว บริษัทต้องดำเนินการดังนี้

6.1 จัดตั้งคณะกรรมการบริหารบริษัท (Board of Management) แต่งตั้งประธานและรองประธานคณะกรรมการบริหารบริษัทภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตลงทุน (กฎหมายเวียดนาม อนุญาตให้บุคคลเพียงคนเดียว สามารถจัดตั้งบริษัทได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ) สำหรับกิจการร่วมทุน (Joint Venture) คณะกรรมการบริหารจะต้องมาจากผู้แทนแต่ละฝ่ายตามสัดส่วนของเงินลงทุน และสมาชิกอย่างน้อย 2 คน ในคณะกรรมการบริหารต้องมาจากฝ่ายเวียดนาม ส่วนประธานกรรมการบริหาร มาจากการแต่งตั้งร่วมกันของทั้งสองฝ่าย

6.2 จัดประชุมคณะกรรมการบริหารบริษัทภายใน 60 วัน นับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตลงทุน ทั้งนี้ เพื่อกำหนดกฎระเบียบการดำเนินการของคณะกรรมการบริหารบริษัท จัดตั้งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายบัญชี ระบุมูลค่าเงินลงทุน แผนการก่อสร้างโรงงาน เป็นต้น กรณีกิจการร่วมทุน ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการคนที่ 1 คนหนึ่งคนใดต้องเป็นผู้แทนจากฝ่ายเวียดนาม

6.3 ส่งบันทึกการประชุมคณะกรรมการบริหารข้างต้น ไปยังแผนกวางแผนและการลงทุนของจังหวัดที่ลงทุน และหากลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม ให้ส่งไปยังคณะกรรมการบริหารนิคมอุตสาหกรรมที่ตั้งโรงงานด้วย

6.4 จัดทะเบียนคณะกรรมการบริหารบริษัท ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ที่กรมวางแผนและการลงทุนของจังหวัด (DPI) หรือหากลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมให้จดทะเบียนกับคณะกรรมการบริหารนิคมอุตสาหกรรม (BOM)

6.5 ประกาศการจัดตั้งบริษัทในหนังสือพิมพ์เป็นเวลา 3 วันติดต่อกัน โดยระบุชื่อและที่อยู่ของบริษัท ชื่อและที่อยู่ของบริษัทลงทุนต่างชาติ ประเภทของการลงทุน เลขที่บัตรส่งเสริมการลงทุน วันที่อนุญาต จำนวนทุนจดทะเบียน จุดประสงค์และขอบเขตการดำเนินการของบริษัท

6.6 นำบัตรส่งเสริมการลงทุนไปยื่นขอตราขงบริษัทที่สถานีตำรวจในท้องถิ่น

6.7 นำบัตรส่งเสริมการลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไปแจ้งขอรับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรที่แผนกสรรพากรจังหวัด

อนึ่ง จังหวัด นิคมอุตสาหกรรม และเขตการค้าพิเศษบางแห่งในเวียดนามจะมีหน่วยงานเฉพาะที่อำนวยความสะดวกด้านการขออนุมัติโครงการลงทุนแบบครบวงจร (One-stop Services) แก่นักลงทุนต่างชาติที่จะลงทุนในพื้นที่ โดยขั้นตอนทั้งหมดจะใช้เวลาเพียง 7-10 วัน สำหรับการลงทุนที่ไม่ใช่สาขาที่มีเงื่อนไขพิเศษ

7. การจ้างแรงงาน

7.1 แรงงานเวียดนาม ปัจจุบันบริษัทต่างชาติสามารถจ้างแรงงานท้องถิ่นได้โดยตรง ยกเว้นสถานทูตและองค์กรระหว่างประเทศเท่านั้นที่ยังต้องจ้างแรงงานและจ่ายเงินเดือนผ่านหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ บริษัทต้องจ่ายค่าประกันสังคมร้อยละ 15 และค่าประกันสุขภาพอีกร้อยละ 2 ของค่าจ้างเงินเดือนให้กับพนักงานชาวเวียดนามด้วย ขณะเดียวกันพนักงานชาวเวียดนามต้องจ่ายค่าประกันสังคมร้อยละ 5 และค่าประกันสุขภาพร้อยละ 1 เช่นเดียวกัน

7.2 แรงงานต่างชาติ กระทรวงแรงงาน ทหารผ่านศึกและสวัสดิการสังคมของเวียดนาม มีคำสั่งที่ 19-LDTBXH-QD ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2533 กำหนดเงื่อนไขการจ้างแรงงานต่างชาติว่าบริษัทสามารถจ้างแรงงานต่างชาติได้เฉพาะตำแหน่งที่ต้องใช้ทักษะความชำนาญสูง ซึ่งไม่สามารถสรรหาได้ภายในเวียดนาม โดยให้ยื่นคำขอจ้างแรงงานต่างชาติ (Work Permit) เป็นลายลักษณ์อักษรไปยังสำนักงานแรงงานในท้องถิ่น และต้องระบุระยะเวลาการจ้างแรงงานต่างชาติดังกล่าว พร้อมแผนการฝึกอบรมบุคลากรชาวเวียดนามให้มีความสามารถทดแทนเพื่อทำงานแทนแรงงานต่างชาติได้ในอนาคต

7.3 การขอใบอนุญาตจ้างแรงงานต่างชาติ (Work Permit) บริษัทต้องนำหลักฐานต่าง ๆ อาทิ หนังสือเดินทาง และทะเบียนบ้าน ทั้งต้นฉบับและสำเนา พร้อมด้วยสัญญาจ้างงาน ระบุเหตุผลการว่าจ้าง ที่อยู่ของบริษัทเป็นภาษาเวียดนาม แผนภูมิโครงสร้างบุคลากรของบริษัท รายชื่อแรงงานต่างชาติทั้งหมด ทะเบียนบริษัท หนังสือระบุดุลประสงค์ของบริษัท รายชื่อคณะกรรมการบริหารบริษัท หนังสือรับรองคุณวุฒิการศึกษา ประวัติการทำงาน หนังสือรับรองสุขภาพออกโดยโรงพยาบาลที่รัฐกำหนด หนังสือรับรองประวัติอาชญากรรม โดยถ้ามาจากประเทศไทยต้องให้สันติบาลพิมพ์ลายนิ้วมือและรับรองว่าไม่เคยมีประวัติอาชญากรรม หลังจากนั้นให้กระทรวงการต่างประเทศประทับตราและสถานทูตเวียดนามในประเทศไทยรับรองความถูกต้องของเอกสารและส่งต่อไปยังกระทรวงต่างประเทศของเวียดนาม เพื่อรับรองตราของสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย ทำายที่สุดนำไปแปลเป็นภาษาเวียดนามพร้อมรับรองความถูกต้องที่ Notary Public

8. การขอใบอนุญาตดำเนินการ (License) หลังจากที่บริษัทแจ้งรายชื่อคณะกรรมการบริหารบริษัท ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และพนักงานทั้งหมดของบริษัท ไปยังกรมวางแผนและการลงทุนของจังหวัดแล้ว บริษัทต้องนำหลักฐานที่แสดงว่าได้นำเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนแล้ว โดยอาจอยู่ในรูปเงินสดหรือเครื่องจักร หรือการเปิดบัญชี Capital Account กับธนาคาร เพื่อขอใบอนุญาตดำเนินการ (License) จากกระทรวงวางแผนและการลงทุน หรือหน่วยงานที่มีอำนาจอนุมัติเมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงสามารถเปิดดำเนินการจริงได้

ขั้นตอนการขออนุมัติจัดตั้งสาขาหรือสำนักงานตัวแทน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้⁸

บริษัทต่างชาติอาจขอจัดตั้งสาขา (Branch) หรือสำนักงานตัวแทน (Representative Office) ในเวียดนามได้ ในฐานะเป็นตัวแทนของบริษัทแม่ในต่างประเทศ แต่ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหารายได้ เช่น การลงนามในสัญญา การรับชำระเงินโดยตรง และการซื้อขายสินค้า เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การตั้งสำนักงานตัวแทนก็เป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินกิจกรรมพื้นฐานเพื่อจัดตั้งบริษัทจำกัดในอนาคต สำนักงานตัวแทนสามารถจ้างแรงงานท้องถิ่น นำเข้าเครื่องมืออุปกรณ์สำนักงาน และทำหน้าที่ให้บริการลูกค้า วิจัยตลาด และศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (ยกเว้นสถาบันการเงินซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารชาติเวียดนาม) และต้องปฏิบัติตามกฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีข้อกำหนดขั้นต่าดังนี้

- ต้องดำเนินธุรกิจเวียดนามอย่างน้อย 5 ปี
- ต้องสร้างความมั่นใจว่าโครงการลงทุนนั้นมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจเวียดนาม

ทั้งนี้ ยกเว้นสำนักงานตัวแทนที่กำลังวางแผนโครงการที่มูลค่าเกิน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าที่ผลิตหรือแปรรูปในเวียดนาม อาจไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นครบถ้วน

เอกสารที่ต้องใช้ในการจัดตั้งสาขาหรือสำนักงานตัวแทน

1. แบบคำขออนุญาตจัดตั้งสาขาหรือสำนักงานตัวแทนในเวียดนาม
2. สำเนาใบรับรองบริษัทและประทับตราโดยหน่วยงานราชการในประเทศของผู้ลงทุน กรณีของไทย คือ สำเนาใบบริคนห์สนธิ ประทับตราโดยกรมส่งเสริมธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
3. สำเนาใบรับรองบริษัทตามข้อ 2 ที่แปลเป็นภาษาเวียดนาม โดยมีข้อความเหมือนกัน ประทับตราโดยสถานทูตเวียดนามในประเทศไทย

หากเอกสารถูกต้องและครบถ้วน สามารถอนุมัติโครงการได้ภายใน 15 วัน นับจากวันยื่นเอกสารหลักฐาน

ทั้งนี้ ขั้นตอนการขออนุมัติลงทุนและจัดตั้งบริษัท สามารถสรุปเป็นขั้นตอน ได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1	ศึกษาประเภทกิจการ ศึกษาเมือง จังหวัด นิคมที่จะเลือกลงทุนที่เหมาะสมกับการแปรรูปสัตว์น้ำ
ขั้นตอนที่ 2	ศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากเอกสาร เดินทางไปศึกษาดูงาน หรือ รับคำแนะนำจากบริษัทที่ปรึกษา เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึก ซึ่งมีมากขึ้นแตกต่างกันไปในแต่ละอุตสาหกรรม
ขั้นตอนที่ 3	ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) โดยอาจขอรับคำปรึกษาจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ขั้นตอนที่ 4	ขั้นตอนการลงทุน โดยอาจจะลงทุนแบบ

⁸ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 2551.

- 1.1 ลงทุนเอง 100%
 - 1.2 หากคู่สัญญาร่วมทุนในเวียดนาม วิธีการสามารถหาได้จาก
 - 1.2.1 การส่งข่าวสารผ่านคนกลางหลาย ๆ ราย
 - 1.2.2 ศึกษาจากข้อมูลของคู่สัญญา
 - 1.2.3 เยี่ยมชมงานและศึกษารายละเอียด
 - 1.2.4 งานข่าวกรองทางธุรกิจเมื่อเลือกคู่สัญญาร่วมทุนได้แล้ว สามารถขอรับคำปรึกษาจากที่ปรึกษา
- ที่ปรึกษาคู่สัญญาในเวียดนาม หรือ
- ที่ปรึกษาในประเทศไทย
- ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรายงานข้อเสนอ (Proposal) เพื่อจัดตั้งโครงการ โดยสามารถยื่นเสนอได้ตามหน่วยงานดังต่อไปนี้
- 5.1 นำเสนอ DPI เพื่ออนุมัติโครงการ กรณีตั้งอยู่นอกเขต IZ และ EPZ ของกรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์ โดยมีวงเงินลงทุนไม่เกิน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
 - 5.2 นำเสนอ MPI เพื่ออนุมัติโครงการ กรณีตั้งอยู่นอกเขต IZ และ EPZ ของจังหวัดอื่นๆ ที่เหลือ โดยมีวงเงินลงทุนไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือกรณีตั้งอยู่ในเขต IZ หรือ EPZ ของทุกจังหวัด โดยมีวงเงินลงทุนเกิน 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
 - 5.3 นำเสนอ BOM เพื่ออนุมัติโครงการ ในกรณีที่ตั้งอยู่ในเขต IZ หรือ EPZ ของทุกจังหวัด โดยมีวงเงินไม่เกิน 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- ขั้นตอนที่ 6 หน่วยงานตาม 5.1 5.2 และ 5.3 พิจารณาการจัดตั้งบริษัท และจะแจ้งผลการอนุมัติ
- ขั้นตอนที่ 7 เมื่อได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งบริษัทได้แล้ว จะต้องปฏิบัติดังนี้ คือ
- 7.1 จัดตั้งบริษัท
 - 7.2 จัดตั้งคณะกรรมการบริหาร
 - 7.3 จัดตั้งประธานและรองประธาน
 - 7.4 จัดตั้งคณะกรรมการบริษัท
- ทั้งนี้ ตามข้อ 7.1 -7.4 จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 30 นับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตลงทุน
- ขั้นตอนที่ 8 ประชุมคณะกรรมการบริหารบริษัท เพื่อกำหนดกฎระเบียบการดำเนินงานและแต่งตั้งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายบัญชี ภายใน 60 วัน นับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตลงทุน
- ขั้นตอนที่ 9 ส่งบันทึกการประชุมคณะกรรมการบริหารไปยัง DPI ของจังหวัด หรือ BOM ของนิคมอุตสาหกรรมที่โรงงานตั้งอยู่

- ขั้นตอนที่ 10 จดทะเบียนคณะกรรมการบริหารบริษัท ณ DPI ของจังหวัด หรือ BOM ของนิคมอุตสาหกรรม
- ขั้นตอนที่ 11 สามารถดำเนินการพร้อมกันได้ ดังนี้
- 11.1 ประกาศจัดตั้งบริษัทในหนังสือพิมพ์ 3 วันติดต่อกัน
 - 11.2 นำบัตรส่งเสริมการลงทุนไปยื่นขอตราขายบริษัทที่สถานีตำรวจในท้องถิ่น
 - 11.3 นำบัตรส่งเสริมการลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปขอรับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีที่
แผนกสรรพากรจังหวัด
- ขั้นตอนที่ 12 การสรรหาแรงงาน ซึ่งสามารถหาได้โดย
- 12.1 สรรหาแรงงานในท้องถิ่น
 - 12.2 ติดต่อสำนักงานแรงงานท้องถิ่นเพื่อขอใบอนุญาตจ้างแรงงานต่างชาติ (Work Permit)
ในกรณีที่ต้องจ้างแรงงานต่างชาติ
- ขั้นตอนที่ 13 แจ้งรายชื่อคณะกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และพนักงานทั้งหมดไปยัง
DPI ของจังหวัดอีกครั้ง
- ขั้นตอนที่ 14 สามารถดำเนินการพร้อมกันได้ ดังนี้
- 14.1 นำหลักฐานการนำเงินลงทุนเข้ามา ซึ่งอาจอยู่ในรูปเงินสด หรือเครื่องจักร เพื่อขอ
ใบอนุญาต (License) จาก MPI หรือ DPI หรือ BOM ของนิคมที่โรงงานตั้งอยู่
 - 14.2 เปิดบัญชี Capital Account กับธนาคาร
- ขั้นตอนที่ 15 ดำเนินกิจการได้

บทที่ 4

ธุรกิจและการลงทุนของต่างชาติ

การลงทุนระหว่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2551 เวียดนามมีเงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศ (Foreign direct investment : FDI) 64,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 37.8 โดยสาขาการผลิตที่มีเงินทุนเคลื่อนย้ายสูงที่สุดคือ อุตสาหกรรมและปิโตรเลียม 1,244.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.3 รองลงมาได้แก่ เกษตรกรรมป่าไม้ 344.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าตัวการโรงแรมและการท่องเที่ยว 209.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 96.6 การก่อสร้าง 37.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 52.6 การคมนาคมและการสื่อสาร 32.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว วัฒนธรรมและการศึกษา 27.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 11.5 และบริการ 26.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 13.6

ตารางที่ 24 เงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศ จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

	2549	2550	2551
อุตสาหกรรมและปิโตรเลียม	1,012.6 (-44.2)	947.6 (-6.4)	1,244.3 (31.3)
เกษตรกรรมและป่าไม้	27.3 (32.5)	117.7 (331.1)	344.7 (192.9)
โรงแรมและการท่องเที่ยว	138.5 (1,271.3)	106.4 (-23.2)	209.2 (96.6)
การก่อสร้าง	65.4 (697.6)	79.7 (21.9)	37.8 (-52.6)
การคมนาคมและการสื่อสาร	17.5 (-92.4)	12.9 (-26.3)	32.7 (153.5)
วัฒนธรรมและการศึกษา	26.5 (-47.9)	30.5 (15.1)	27.0 (-11.5)
การบริการ	19.3 (-18.6)	30.2 (56.5)	26.4 (-13.6)

ที่มา: CEIC

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

เงินทุนเคลื่อนย้ายส่วนใหญ่มาจากไต้หวันมากที่สุด 424.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.5 รองลงมา ได้แก่เกาหลีใต้ 335.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.7 ญี่ปุ่น 222.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเกือบสองเท่า สหราชอาณาจักร 176.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 8.4 จีน 74.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 45.9 สหรัฐอเมริกา 65.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.2 สำหรับไทย 6.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลง 84.0

ตารางที่ 25 เงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศที่สำคัญ

	(ดอลลาร์สหรัฐฯ)		
	2548	2549	2551
ไต้หวัน	247.0 (24.9)	293.8 (18.9)	424.5 (44.5)
เกาหลีใต้	247.8 (137.6)	249.3 (0.6)	335.9 (34.7)
ญี่ปุ่น	89.9 (-44.0)	78.6 (-12.6)	222.0 (182.4)
สหราชอาณาจักร	63.4 (8.6)	193.0 (204.4)	176.7 (-8.4)
จีน	59.8 (0.7)	137.6 (130.1)	74.4 (-45.9)
สหรัฐอเมริกา	139.0 (23.9)	44.7 (-67.8)	65.8 (47.2)
ไทย	40.5 (14.7)	41.8 (3.2)	6.7 (-84.0)

ที่มา: CEIC

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

โครงการลงทุนจากต่างประเทศ

เวียดนามให้ความสำคัญกับการลงทุนในโครงการต่างๆ โดยเฉพาะการลงทุนด้านพลังงานและเน้นการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าที่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้รวมถึงเพื่อให้เกิดการสร้างงานและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การลงทุนในโครงการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและการสื่อสารส่งผลให้การลงทุนในเวียดนามมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามก็มีนโยบายสงวนอาชีพไว้สำหรับชาวเวียดนาม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเบาบางประเภท ขณะเดียวกันทิศทางการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เริ่มเปลี่ยนจากอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสมัยดั้งเดิม เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นและปรับเปลี่ยนนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศประเภทกิจกรรมร่วมทุนมาเป็นการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดมากขึ้น ทำให้ระยะหลังเวียดนามเริ่มมีเงินทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม การเข้าไปลงทุนในเวียดนามนักลงทุนต้องเสนอโครงการและได้รับอนุมัติจากกระทรวงการวางแผนและการลงทุน (Ministry of Planning and Investment : MPI) ก่อนจึงจะดำเนินการได้ โดยมีรูปแบบการลงทุนที่สำคัญ ดังนี้

1) สัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Cooperation Contract : BCC) เป็นการร่วมทุนทำธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างประเทศกับนักลงทุนของเวียดนาม มีการกำหนดสัดส่วนการลงทุนหน้าที่ความรับผิดชอบและการแบ่งกำไรเท่าเทียมกันระยะเวลาของสัญญาจะตกลงกันทั้งนี้ต้องผ่านความเห็นชอบจาก SCCI โดยข้อเสียของการลงทุนประเภทนี้คือ ไม่จำกัดความรับผิดชอบหากเกิดการขาดทุน

2) กิจการร่วมทุน (Joint Venture Enterprise) เป็นการร่วมทุนทำธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างประเทศกับนักลงทุนในประเทศการลงทุนประเภทนี้เป็นการดำเนินการในรูปแบบหุ้นส่วนที่จำกัดความรับผิดชอบ มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของเวียดนาม การก่อตั้งต้องได้รับอนุญาตและจดทะเบียนก่อตั้งจาก SCCI สัดส่วนการลงทุนจากต่างประเทศต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมดและระยะเวลาการร่วมทุนไม่เกิน 50 ปี

3) การลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด (Enterprise with One Hundred Percent Foreign Invested Capital) เป็นการลงทุนขององค์กรหรือเอกชนจากต่างประเทศทั้งหมด โดยต้องได้รับใบอนุญาตและจดทะเบียนการก่อตั้งจาก SCCI ซึ่งระยะเวลาลงทุนจะเท่ากับของประเภทกิจการร่วมทุน การลงทุนประเภทนี้ถ้าเป็นการลงทุนในบางสาขาที่สำคัญทางเศรษฐกิจ SCCI อาจกำหนดให้กิจการนั้นๆ สามารถเปลี่ยนรูปกิจการร่วมทุนได้ โดยให้รัฐวิสาหกิจของเวียดนามสามารถถือหุ้นบางส่วน

4) กิจการลงทุนดำเนินการแล้วโอนให้รัฐ (Build – Operate – Transfer Contract : BOT) เป็นรูปแบบการลงทุนที่เป็นข้อตกลงที่เป็นข้อตกลงระหว่างนักลงทุน และผู้แทนของรัฐบาลในการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน ฯลฯ ผู้ลงทุนจะรับผิดชอบโครงการในระยะเวลาหนึ่งตามที่ตกลงกัน เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวต้องโอนกิจการนั้นให้แก่รัฐบาล

วันที่ 22 เมษายน 2551 จำนวนโครงการของต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในเวียดนามมีจำนวน 8,878 โครงการ เงินลงทุนรวม 92,666 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่เป็นทุนที่ชำระแล้วเพียงประมาณ 29,155 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 31.5 ของเงินลงทุนรวมเท่านั้น โดยมีเกาหลีใต้เป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ที่สุดในเวียดนามทั้งด้านจำนวนโครงการและมูลค่าโครงการ ขณะที่สิงคโปร์เข้าไปลงทุนในเวียดนามมากเป็นอันดับ 2 ในด้านจำนวนโครงการ และได้หัว ซึ่งมียอดโครงการลงทุนน้อยกว่าสิงคโปร์ แต่มีมูลค่าลงทุนมากเป็นอันดับ 2

สำหรับนักลงทุนไทยเข้ามาลงทุนในเวียดนามเริ่มตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมา โดยในช่วง 4 ปีแรกยังมีจำนวนไม่มากนัก แต่หลังจากนั้นคือตั้งแต่ปี 2535 การลงทุนของนักธุรกิจไทยในเวียดนามมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งถึง ณ วันที่ 22 เมษายน 2551 การลงทุนของไทยในเวียดนามมีทั้งสิ้น 170 โครงการ เงินลงทุน 1,667 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สูงเป็นอันดับที่ 13 ของนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในเวียดนาม และเป็นอันดับ 3 ในอาเซียน รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร อาหารสัตว์ โรงแรม การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และสินค้าอุปโภคบริโภค

การลงทุนของไทยส่วนใหญ่อยู่ที่โฮจิมินห์ ฮานอย คองไน บินห์เยือง และบาเรีย-หุงเต่า ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา เริ่มมีนักลงทุนรายใหญ่ของไทยย้ายฐานการผลิตไปเวียดนามหลายราย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก (Labor-intensive) อาทิ อุตสาหกรรมรองเท้าและสิ่งทอ เป็นต้น

กิจการที่ได้รับความนิยมจากนักลงทุนต่างประเทศมากที่สุด คือ ภาคอุตสาหกรรม มีการลงทุนทั้งสิ้น 5,922 โครงการ คิดเป็นมูลค่าลงทุนสูงถึง 52,328 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาคือ ภาคบริการ 2,016 โครงการ มีมูลค่าลงทุนรวม 35,830 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และภาคเกษตรกรรม 940 โครงการ มูลค่า 4,508 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 26 การลงทุนของต่างชาติในเวียดนาม จำแนกรายประเทศ ณ วันที่ 22 เมษายน 2551

ประเทศ	จำนวนโครงการ (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ทุนที่ชำระแล้ว (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
1.เกาหลีใต้	1,903	14,718	15.9	2,721
2.สิงคโปร์	559	11,885	12.8	3,858
3.ไต้หวัน	1,822	10,932	11.8	3,078
4.ญี่ปุ่น	958	10,096	10.9	4,987
5.บริติชเวอร์จิน	353	9,925	10.7	1,377
6.ฮ่องกง	467	6,062	6.5	2,161
7.มาเลเซีย	251	4,156	4.5	1,083
8.สหรัฐฯ	385	4,111	4.4	746
9.เนเธอร์แลนด์	86	2,588	2.8	2,022
10.ฝรั่งเศส	197	2,313	2.5	1,032
11.เกาะเคย์แมน	32	1,971	2.1	595
12.จีน	571	1,873	2.0	253
13.ไทย	170	1,667	1.8	833
14.ซามัว	59	1,429	1.5	29
15.อังกฤษ	99	1,429	1.5	647
16.ออสเตรเลีย	171	1,000	1.1	397
17.ลักเซมเบิร์ก	15	804	0.9	12
18.สวิตเซอร์แลนด์	48	721	0.8	531
19.เยอรมนี	105	599	0.6	161
20.บริติช เวส อินดีส์	6	511	0.6	117
อื่นๆ	621	3,876	4.2	2,515
รวม	8,878	92,666	100.0	29,155

ที่มา : Vietnam Economic Times, May 2008. P. 56

จังหวัดที่นักลงทุนต่างชาตินิยมเข้าไปลงทุนมากที่สุด ได้แก่ นครโฮจิมินห์ มีจำนวนถึง 2,402 โครงการ เงินลงทุนรวม 19,217 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 20.7 ของเงินลงทุนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฮานอย มีโครงการลงทุน 1,062 โครงการ เงินลงทุน 13,224 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเนื่อง 930 โครงการ 11,910 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ บินห์เยือง 1,602 โครงการ 8,769 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และบาเรีย-หวิงเต่า 160 โครงการ 7,410 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 27 การลงทุนของต่างชาติในเวียดนาม จำแนกรายจังหวัด ณ วันที่ 22 เมษายน 2551

จังหวัด	จำนวนโครงการ	ทุนจดทะเบียน	สัดส่วน	ทุนที่ชำระแล้ว
	(ราย)	(ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	(ร้อยละ)	(ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
1. Ho Chi Minh City	2,402	19,217	20.7	6,343
2. Ha Noi	1062	13,224	14.3	3,577
3. Dong Nai	930	11,910	12.9	4,090
4. Binh Duong	1,602	8,769	9.5	2,079
5. Ba Ria-Vung Tau	160	7,410	8.0	1,268
6. Hai Phong	276	2,780	3.0	1,274
7. Kien Giang	14	2,122	2.3	397
8. Hai Duong	289	2,058	2.2	438
9. Vinh Phuc	151	2,034	2.2	439
10. Long An	203	1,996	2.2	423
11. Phu Yen	38	1,854	2.0	123
12. Da Nang	113	1,881	2.0	185
13. Ha Tay	83	1,834	2.0	219
14. Thua Thien - Hue	44	1,199	1.3	146
15. Quang Ngai	16	1,141	1.2	12
16. Bac Ninh	113	1081	1.2	200
17. Quang Ninh	98	991	1.1	398
18. Thanh Hoa	33	756	0.8	451
19. Khanh Hoa	77	660	0.7	376
20. Hung Yen	130	658	0.7	133
21. Hau Giang	5	631	0.7	1
22. Tay Ninh	151	601	0.6	238
23. Quang Nam	53	519	0.6	65
24. Ninh Binh	14	502	0.5	8
25. Lam Dong	104	390	0.4	88
Others *	717	6,448	7.0	6184
รวม	8,878	92,666	100.0	29,155

หมายเหตุ : * รวมโครงการสำรวจน้ำมันและก๊าซนอกชายฝั่งทะเลด้วย

ที่มา : Vietnam Economic Times, May 2008. P. 56.

สาขาการลงทุนที่สำคัญ

การลงทุนจากต่างประเทศสะสมจนถึงปี พ.ศ. 2551 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้าง มีจำนวน 471 โครงการ มูลค่าลงทุน 5,917 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่ภาคเกษตรกรรม ได้แก่ การประมง มีจำนวน 132 โครงการ มูลค่าลงทุน 451.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และภาคบริการ ได้แก่ สำนักงานและอพาร์ทเมนต์ จำนวน 163 โครงการ มูลค่า 11,785 รongลงมาคือ โรงแรมและท่องเที่ยว 243 โครงการ มูลค่า 10,046 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

นอกจากนี้ รัฐบาลเวียดนามได้จัดทำรายชื่อโครงการที่ต้องการการลงทุนจากต่างชาติ ระหว่างปี 2549-53 (List of National Projects Calling for Foreign Investment 2006-2010) ครอบคลุมกิจการประเภทต่างๆ ดังนี้

อุตสาหกรรม และก่อสร้าง

- ▶ โครงสร้างพื้นฐาน เป็นการลงทุนก่อสร้างถนน ทางด่วน ทางรถไฟ ท่าอากาศยาน รวมถึงท่าเรือ และท่าเรือน้ำลึก เพื่อรองรับการคมนาคมขนส่งระหว่างเมืองต่างๆ
- ▶ การสำรวจแร่และโลหะในพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำแดง
- ▶ การผลิตและการค้า โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักรกลการเกษตร และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรม เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ▶ พลังงาน ได้แก่ การก่อสร้างโรงไฟฟ้าเพื่อรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าของภาคอุตสาหกรรม
- ▶ โรงกลั่นน้ำมัน ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์
- ▶ การผลิตวัสดุก่อสร้าง เป็นการลงทุนเพื่อผลิตปูนซีเมนต์ และผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับการก่อสร้าง เป็นต้น
- ▶ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีสูง

แปรรูปเกษตร ป่าไม้ และประมง

- ▶ แปรรูปสินค้าเกษตร ป่าไม้ และปศุสัตว์ อาทิ การผลิตเครื่องเทศ ชา กาแฟ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ กระดาษและเฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ รวมถึงการพัฒนาและวิจัย (R&D) เทคโนโลยีชีวภาพ (Bio-technology)
- ▶ แปรรูปสินค้าประมง

ภาคบริการและท่องเที่ยว

โทรคมนาคมและขนส่ง อาทิ การลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3G เป็นต้น

สุขภาพและการศึกษา อาทิ การลงทุนในธุรกิจโรงพยาบาล การผลิตยารักษาโรค การวิจัยและพัฒนา (R&D) ด้วยชนิดใหม่ รวมถึงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนานาชาติ เป็นต้น

โรงแรม การท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐานในเขตชนบท

ตารางที่ 28 การลงทุนของต่างชาติในเวียดนาม จำแนกรายสาขา ณ วันที่ 22 เมษายน 2551

สาขา	จำนวนโครงการ	ทุนจดทะเบียน	สัดส่วน	ทุนที่ชำระแล้ว
	(ราย)	(ล้าน US\$)	(ร้อยละ)	(ล้าน US\$)
Industry	5,922	52,328	56.5	20,037
Construction	471	5,917	6.4	2,150
Oil and Gas	41	3,904	4.2	5,148
Agriculture	940	4,508	4.9	1,968
Fisheries	132	452	0.5	169
Services	2,016	35,830	38.7	7,150
Offices and Apartment	163	11,785	12.7	1,892
Hotel and Tourism	243	10,046	10.8	2,401
Transport and Telecom	214	4,340	4.7	709
Building New Urban Areas	9	3,478	3.8	111
IZ and EPZ Infrastructure	32	1,691	1.8	576
Health and Education	273	1,246	1.3	363
Banking and Finance	67	969	1.0	715
Others	1,015	2,275	2.5	383
Total	8,878	92,666	100.0	29,155

ที่มา : Vietnam Economic Times, May 2008. P. 56.

สาขาการผลิตที่รัฐบาลให้การสนับสนุน

เวียดนามมีนโยบายที่จะพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรม จึงมีความต้องการเทคโนโลยีขั้นสูงและเครื่องจักรในการผลิตที่ทันสมัย เพื่อดำเนินการผลิตโดยอาศัยความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบจากทรัพยากรที่เวียดนามมีอยู่ กิจกรรมที่รัฐบาลสนับสนุนให้ต่างชาติมาลงทุน ได้แก่

- 1) สาขาการผลิตที่เป็นการส่งเสริมการผลิตเพื่อส่งออกหรือทดแทนการนำเข้า
- 2) การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และแรงงานฝีมือ
- 3) การผลิตที่ใช้แรงงาน วัสดุท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์
- 4) กิจกรรมด้านก่อสร้างสาธารณูปโภค และการสื่อสารขั้นพื้นฐาน
- 5) กิจกรรมบริการเพื่อนำเข้าเงินตราต่างประเทศ เช่น การท่องเที่ยว การซ่อมเรือ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ และการบริการ

สำหรับธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติลงทุน ได้แก่ กิจกรรมที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ กิจกรรมด้านการทหาร กิจกรรมที่ขัดต่อขนบธรรมเนียม กิจกรรมด้านสิ่งพิมพ์และโฆษณา นอกจากนี้ ธุรกิจที่เวียดนามไม่ต้องการให้มีผู้ผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ประมง การสำรวจอัญมณี ผลิตภัณฑ์ดักปลา เบียร์และเครื่องดื่ม ยาสูบ ซีเมนต์ อิฐ กระเบื้อง ลวดเหล็กสำหรับก่อสร้าง ท่อเหล็ก สังกะสี ปูน (ในโตรเจน ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม) แก้วเพื่อการก่อสร้าง หลอดฟลูออเรสเซนต์ และน้ำมันหล่อลื่น เป็นต้น

หน่วยงานที่ดูแลการลงทุนจากต่างประเทศ

- กรณีการลงทุนในธุรกิจการเงินการธนาคาร นักลงทุนต้องไปติดต่อกับ State Bank of Vietnam โดยตรง
- กรณีเป็นการลงทุนในธุรกิจอื่นๆ ที่ไม่ใช่การเงินการธนาคาร นักลงทุนต้องไปติดต่อกระทรวงการวางแผนและการลงทุน (Ministry of Planning and Investment: MPI)
สำหรับธุรกิจน้ำมัน นักลงทุนต้องไปติดต่อทั้ง MPI และหน่วยงานที่ดูแลโดยตรง คือ Petro Vietnam

บทที่ 5

ปัจจัยสนับสนุนการค้าและการลงทุน รวมถึงนโยบายการค้าและการลงทุน ในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่ไทยมีกับเวียดนาม

โอกาสและสู่ทางการลงทุน

1. ด้านเศรษฐกิจโดยรวม ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์สูง และเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี พ.ศ. 2539-2549 มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 7.0 โดยเฉพาะการเติบโตในสาขาอุตสาหกรรมที่มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 15 ต่อปี และในปี พ.ศ. 2547 มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 547.7 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 เมื่อเทียบกับปีก่อน

เมื่อประเมินศักยภาพทางเศรษฐกิจ ทรัพยากร และปัจจัยแวดล้อม แล้วอาจสรุปได้ว่าเวียดนามเป็นประเทศหนึ่งที่น่าสนใจลงทุน จากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในเวียดนาม อาจสรุปโอกาสและประเด็นที่น่าสนใจในการลงทุนของแต่ละประเภทกิจการได้ดังนี้

โอกาสและสู่ทางการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เวียดนามเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก ทั้งส่วนที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง เช่น น้ำมัน ถ่านหิน และแร่ธาตุต่างๆ นับเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยทั้งในการขุดค้น และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านี้ รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ เช่น การก่อสร้าง การขนส่ง การแปรรูปทรัพยากรธรรมชาติ และอุตสาหกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกันได้

รัฐบาลกำลังก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันแห่งแรกของเวียดนามที่ “ยุงคว๊าด (Dung Quat)” ในจังหวัดกว๋างไบ (Quang Ngai) ในภาคกลางใกล้กับจังหวัดดานัง (Da Nang) คาดว่าจะก่อสร้างเสร็จในปี 2552 จึงน่าจะเป็นโอกาสของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์เกี่ยวเนื่อง ปัจจุบันผู้ประกอบการนิคมอุตสาหกรรมอมตะได้ไปสร้างนิคมอุตสาหกรรมเตรียมไว้แล้ว

โอกาสและสู่ทางการลงทุนอุตสาหกรรมแปรรูปพืชผลเกษตร

เวียดนามนับเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงในการเพาะปลูกพืชผลการเกษตร เช่น ข้าว ชา กาแฟ พริกไทย และพืชที่ใช้ผลิตเป็นพลังงานทดแทนได้แม้โดยพื้นฐานของประเทศไทยและเวียดนามจะมีสินค้าที่คล้ายคลึงกัน รวมถึงยังเป็นคู่แข่งทางธุรกิจ แต่ทั้งสองประเทศยังสามารถร่วมมือกันได้ในหลายด้าน โดย

อาศัยความสมบูรณ์ของทรัพยากรและแรงงานของเวียดนาม ประกอบกับความสามารถด้านการแปรรูป เทคโนโลยี และการจัดการตลาดของไทย อย่างไรก็ตามมีปัญหาการหาพื้นที่ขนาดใหญ่เพื่อการเพาะปลูก โดยเฉพาะในภาคใต้ ตัวอย่างสาขาธุรกิจที่น่าสนใจ คือ

▶ **โรงสีข้าว** บริเวณที่มีศักยภาพคือ จังหวัดเกิ่นเซอ (Can Tho) อันเป็นแหล่งปลูกข้าวสำคัญ ของเวียดนาม แต่ปัญหาคือ ข้าวอยู่ในกลุ่มสินค้าอ่อนไหว นักลงทุนต่างชาติสามารถรับจ้างสีได้แต่ไม่ อนุญาตให้ส่งออก นอกจากนี้ยังต้องลงทุนร่วมกับจังหวัด โดยไม่ได้เป็นหุ้นส่วนหลัก อย่างไรก็ตาม ยังคง เป็นธุรกิจที่มีโอกาส โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะเข้าไปลงทุนคือ ในการตั้งโรงสีจะต้องตกลงกับจังหวัด ให้จัดสรรที่นาส่วนหนึ่งไว้เพื่อผลิตวัตถุดิบป้อนโรงสี เพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะมีวัตถุดิบเพียงพอสำหรับ การผลิตอย่างน้อยร้อยละ 50-60 ของกำลังการผลิต

▶ **โรงงานน้ำตาล** ไทยมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีคุณภาพ และยังเป็นผู้ผลิตสำคัญของโลก มี ความได้เปรียบประเทศอื่นอยู่มาก จึงเป็นอีกธุรกิจที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดเวียดนาม

▶ **ธุรกิจปาล์มน้ำมัน** เป็นอีกธุรกิจที่มีศักยภาพ แต่การลงทุนต้องศึกษาอย่างถี่ถ้วน เนื่องจาก เป็นพืชที่ต้องการปัจจัยแวดล้อมมาก ทั้งน้ำ ปุ๋ย และแสงแดด รวมทั้งพื้นที่ขนาดใหญ่ ซึ่งมีปัญหาในภาคใต้ ส่วนภาคกลางแม้จะมีพื้นที่มาก แต่ไม่เหมาะกับการปลูกปาล์ม ที่สำคัญคือปัญหาการชักจูงให้ชาวนาหันมา ปลูกปาล์ม เนื่องจากช่วง 3-4 ปีแรกของการปลูกปาล์ม ยังไม่มีผลผลิต ซึ่งหมายถึงชาวนาจะยังไม่มีรายได้ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อรองรับผลผลิตจำนวนมากด้วย วิธีหนึ่งในการสำรวจ กลุ่มทางการลงทุนคือ การเสนอโครงการและสรุปเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับธุรกิจนั้นต่อคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุนของจังหวัด เพื่อหาแนวทางที่อาจเป็นไปได้และช่วยให้การตัดสินใจง่ายขึ้น

▶ **พืชอื่นๆ** ปัจจุบันบริเวณชายแดนเวียดนามติดกับลาว และกัมพูชา เช่น จังหวัดเตนินห์ (Tay Ninh) มีการปลูกมันสำปะหลังมาก และได้หันได้เข้ามาปลูกยางพาราด้วย ส่วนจังหวัด ดองไน (Dong Nai) ในอดีตเคยปลูกยางมาก แต่ปัจจุบันกลายเป็นเขตอุตสาหกรรมแล้ว

โอกาสและสู่ทางการลงทุนการแปรรูปอาหารทะเล

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรเวียดนามนิยมเลี้ยงปลาประเภท Cat Fish ซึ่งเป็นสายพันธุ์ เดียวกันกับปลาสาวยของไทย โดยบางส่วนจะเลี้ยงในแม่น้ำโขงซึ่งให้ผลผลิตดี ขณะที่บางส่วนเลี้ยงในบ่อ ปัจจุบันเกษตรกรเวียดนามนิยมเลี้ยงปลามากกว่าเลี้ยงกุ้ง เนื่องจากการเลี้ยงปลาให้ผลผลิตดีและรายได้ โดยรวมสูง ตลาดปลากระป๋องยังเปิดกว้าง โดยสหรัฐ และยุโรปนิยมปลาทูนา ส่วนเอเชียนิยมปลาซาร์ดีน ปัญหาคือ วัตถุดิบไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ประกอบการต้องแย่งซื้อปลาที่หน้าแพปลา แม้ราคาจะสูงแต่ไม่ สามารถต่อรองราคาได้ เนื่องจากความต้องการมีสูงกว่าการผลิต

โอกาสและสู่ทางการลงทุนธุรกิจเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์

เวียดนามมีรถจักรยานยนต์กว่า 20 ล้านคัน และเพิ่มขึ้น 1-2 ล้านคันทุกปี ธุรกิจที่น่าสนใจ เช่น ยางรถจักรยานยนต์ อะไหล่ชิ้นส่วน หมวกกันน็อก เป็นต้น โดยเฉพาะหมวกกันน็อก ปัจจุบันเวียดนามมีกฎหมายบังคับให้สวมหมวกกันน็อกเมื่อขับขี่บนทางหลวงแล้ว และนับตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2550 บังคับใช้กับการขับขี่ในเมืองด้วย ความต้องการหมวกกันน็อก คาดว่าจะสูงถึง 40 ล้านใบ และหลายระดับราคา หมวกกันน็อกส่วนใหญ่ที่จำหน่ายในตลาดปัจจุบันคุณภาพยังไม่ได้มาตรฐาน

โอกาสและสู่ทางการลงทุนการผลิตเครื่องจักรและการซ่อมบำรุง

เป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่น่าสนใจ แต่ควรใช้เทคโนโลยีสูง เพราะความต้องการใช้มาก ขณะที่ยังมีผู้ผลิตน้อย รวมถึงธุรกิจการซ่อมบำรุงเครื่องจักร แต่ควรศึกษาสู่ทางการเข้าตลาด และการหาพันธมิตรทางธุรกิจ นอกจากนี้ ช่างฝีมือในเวียดนามมีน้อย ได้หวั่นใช้วิธีส่งคนงานไปฝึกที่ได้หวั่น และทำสัญญาใช้ทุนระยะเวลาหนึ่ง เช่น 2 ปี เป็นต้น

โอกาสและสู่ทางการลงทุนการก่อสร้าง

เวียดนามยังต้องการการพัฒนาอีกมากในโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นถนน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน รถไฟฟ้า โรงไฟฟ้า การพัฒนาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงโครงการพัฒนาเมืองใหม่อีกหลายแห่ง จึงเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยที่จะศึกษาและรับช่วงสัมปทานได้

โอกาสและสู่ทางการลงทุนธุรกิจสิ่งพิมพ์

เป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่น่าสนใจ แม้ว่าเทคโนโลยีสิ่งพิมพ์ของไทย คุณภาพจะไม่ดีเท่าญี่ปุ่น หรือยุโรป แต่น่าจะแข่งขันได้ในตลาดเวียดนาม

โอกาสและสู่ทางการลงทุนโรงพยาบาล

โรงพยาบาลเป็นธุรกิจที่ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด แต่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ประกอบกับราคาที่ดินที่สูงมาก จึงอาจเป็นข้อจำกัดสำคัญของนักลงทุน สำหรับจังหวัดที่มีศักยภาพ เช่น เกิ่นเซอ (Can Tho) เนื่องจากการเดินทางเข้ามารักษาในโรงพยาบาลที่โฮจิมินห์ ใช้เวลาก่อนข้างนาน หากมีโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐานภายในจังหวัด จะทำให้ประชาชนมีทางเลือกมากขึ้น นอกจากนี้ ยังอาจมีลูกค้าบริเวณสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำโขงด้วย ซึ่งลูกค้ากลุ่มนี้ปัจจุบันมีฐานะค่อนข้างดี และตระหนักในเรื่องสุขภาพมากขึ้น

สำหรับชาวกัมพูชาที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนติดกับประเทศไทย พบว่าส่วนใหญ่มักข้ามไปใช้บริการโรงพยาบาลในเวียดนาม แม้ว่าคุณภาพ มาตรฐาน จะยังด้อยกว่าไทย แต่การขออนุญาตเข้าเมืองทำได้ง่ายกว่า ดังนั้น ถ้ามีโรงพยาบาลไทยที่ได้มาตรฐานในเวียดนาม ชาวกัมพูชาจะเป็นลูกค้าสำคัญอีกกลุ่มหนึ่ง

โอกาสและช่องทางการลงทุนท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่อง

เป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่นักลงทุนไทยน่าจะพิจารณาจากการที่เวียดนามเป็นประเทศที่ไม่ค่อยมีภัยธรรมชาติรุนแรง การเมืองสงบเรียบร้อย ประกอบกับการมีชายฝั่ง ทะเลยาว มีเมืองท่า แหล่งโบราณสถานเก่าแก่ จนได้รับการจัดอันดับจากนิตยสารท่องเที่ยวชั้นนำต่างๆ ให้เป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่โดดเด่นแห่งหนึ่งในเอเชีย ตัวอย่างเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของเวียดนาม ได้แก่ ฮานอย โฮจิมินห์ เว้ ฮอยอัน ดาลัต และอ่าวฮาลอง

ปัจจุบันมีคนไทยสนใจเข้าไปลงทุนธุรกิจสปาในภาคกลาง แต่ภาคนี้มักมีพายุรุนแรงเป็นประจำในช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงธันวาคม ซึ่งอาจทำให้เปิดดำเนินการได้ไม่ตลอดทั้งปี อย่างไรก็ตาม หากเน้นทำตลาดในลูกค้าระดับบน (Premium) การเปิดดำเนินการเพียง 6-7 เดือนต่อปี ธุรกิจก็สามารถอยู่ได้ เช่นเดียวกับที่ภูเก็ตหรือเกาะสมุยของไทย

สำหรับดาลัต มีนักลงทุนจากญี่ปุ่นสนใจไปลงทุนสร้างเมืองแบบครบวงจร มูลค่าโครงการประมาณ 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่โครงการยังไม่คืบหน้า เพราะมีความกังวลเกี่ยวกับการคมนาคมที่ไม่สะดวก การเดินทางโดยรถยนต์ใช้เวลานาน เนื่องจากเส้นทางแคบและคดเคี้ยว แม้จะมีสนามบินแต่ใช้เพื่อการเดินทางภายในประเทศเท่านั้น ยังมีได้พัฒนาเป็นสนามบินนานาชาติ

โอกาสและช่องทางลงทุนธุรกิจอื่นๆ

นอกจากนี้ ยังมีธุรกิจอื่นๆ ที่น่าสนใจ อาทิ อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก เพื่ออาศัยประโยชน์จากค่าแรงที่ถูก เช่น สิ่งทอ เครื่องหนัง เป็นต้น อุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น ธุรกิจผลิตอาหารสัตว์ รวมถึงธุรกิจบริการอื่นๆ เช่น การอบรมสัมมนาธุรกิจต่างๆ แฟรนไชส์เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กทั้งด้านภาษาและวิชาการต่างๆ ร้านอาหารที่มีการตกแต่งในรูปแบบที่ทันสมัย ซึ่งปัจจุบันมีนักลงทุนไทยเข้าไปลงทุนบ้างแล้ว

สำหรับผู้ประกอบการที่ยังไม่มั่นใจในการลงทุนต่างประเทศ อาจเริ่มต้นธุรกิจด้วยการส่งสินค้าเข้าไปทดลองตลาดก่อนตัดสินใจลงทุน ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพความต้องการของตลาด และเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ชัดเจนขึ้น รวมทั้งมองเห็นปัญหาที่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนตัวสินค้า หรือกลยุทธ์การเข้าตลาดก่อนลงทุนใหม่ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงและระยะเวลาในการทำตลาดหลังจากลงทุนจริง

ตารางที่ 29 สรุปโอกาสทางธุรกิจและพื้นที่ที่มีศักยภาพในการลงทุนในเวียดนาม

ชนิด	พื้นที่ที่เหมาะสม	โอกาสทางธุรกิจ
1. น้ำมันดิบ	บริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำโขง อ่าว Con Son และอ่าวตังเกี๋ยตอนเหนือ	การสำรวจขุดเจาะและการกลั่นน้ำมัน
2. ถ่านหิน	ตอนกลางของประเทศและเมืองกว๋างนินห์	เหมืองถ่านหิน อุตสาหกรรมต่อเนื่อง การก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง
3. ป่าไม้	ภาคเหนือบริเวณเมืองกว๋างนินห์	แปรรูปไม้ เฟอร์นิเจอร์
4. กาแฟ	ภาคใต้บริเวณ East Truong Son, Western Highland และภาคเหนือบริเวณ Viet Bac-Dong Bac, Tay Bac	ปลูกและผลิตกาแฟสำเร็จรูป
5. ชา	Lam Dong, Lang Son, Son La, Lao Cai	เพาะปลูกและผลิตเครื่องดื่มชาสำเร็จรูป
6. ผลไม้	จังหวัดบริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำโขง	เพาะปลูกและแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น ผลไม้อบแห้ง น้ำผลไม้ แยมผลไม้
7. เกษตร	เกิ่นเซอ และจังหวัดโดยรอบบริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำโขง	เกษตรแปรรูป อาหารกระป๋อง
8. ประมง	จังหวัดดิดชายฝั่งทะเล ตั้งแต่เหนือจรดใต้	ผลิตอาหารทะเลแช่แข็ง และแปรรูป
9. สิ่งทอ	ฮานอย โฮจิมินห์ และจังหวัดโดยรอบ	เส้นใย ปั่นด้าย ทอผ้า ถักผ้า เสื่อผ้า สำเร็จรูป เคหะสิ่งทอ
10. เครื่องหนัง และรองเท้า	โฮจิมินห์ และจังหวัดโดยรอบ	ฟอกหนัง กระเป๋า รองเท้า
11. ยานยนต์	ฮานอย โฮจิมินห์ เกิ่นเซอ และจังหวัดโดยรอบ	ชิ้นส่วนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ทั้ง OEM และ REM
12. เหล็ก	พื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำแดง ภาคกลางบริเวณบาเรีย-หุงเต่า และเขตเศรษฐกิจทางใต้	ผลิตภัณฑ์เหล็กประเภทต่างๆ
13. ท่องเที่ยว	โฮจิมินห์ ฮานอย และจังหวัดท่องเที่ยว อาทิ เว้ ฮอยอัน	โรงแรม รีสอร์ท สปา และธุรกิจต่อเนื่อง

ที่มา : จากการศึกษา

2. การลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามนโยบายสนับสนุนการลงทุนของรัฐ โดยเฉพาะการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

3. ด้านการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- มาตรฐานการศึกษาของเวียดนามค่อนข้างสูง โดยปี พ.ศ. 2547 อัตราการรู้หนังสือของประชาชนเวียดนามอยู่ที่ร้อยละ 94 ของประชากร โดยจำแนกเป็น ระดับประถมศึกษาร้อยละ 92 ระดับมัธยมศึกษาต้นร้อยละ 74 ระดับมัธยมศึกษาปลายร้อยละ 38

- เวียดนามให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่เยาวชน เพื่อเป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยให้ความสำคัญแก่เด็กนักเรียนที่มีพรสวรรค์ในช่วงก่อนเข้ามหาวิทยาลัยกว่า 40 จังหวัด นอกจากนี้ ได้ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับฝึกสอนเด็กที่มีพรสวรรค์ในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา เป็นต้น เพื่อส่งเข้าแข่งขันด้านวิชาการระหว่างประเทศ

- เวียดนามมีความได้เปรียบประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ เนื่องจากเป็นประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการ และการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีจากประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างต่อเนื่อง เช่น ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน เป็นต้น และเป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนและนักศึกษาเวียดนามส่วนใหญ่มุ่งมีความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจ และสนใจการเรียนรู้ทำให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว

4. ด้านการเมือง

- การเมืองของเวียดนามมีความมั่นคง เพราะมีรัฐบาลพรรคเดียว คือ พรรคคอมมิวนิสต์ จึงง่ายต่อการกำหนดแนวทางการบริหารประเทศ ทั้งนี้ จะเห็นได้จากการอนุมัติโครงการขนาดใหญ่ เช่น การสร้างท่าเรือน้ำลึก การสาธารณูปโภคพื้นฐาน ฯลฯ ซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วหากเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน

5. ด้านภูมิศาสตร์

- ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ชา กาแฟ ยางพารา พริกไทย ฯลฯ

- การมีชายฝั่งทะเลที่ทอดยาวจากเหนือจรดใต้ เหมาะสมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการประมงทะเล นอกจากนี้ ยังมีท่าเรือน้ำลึกที่สามารถพัฒนาเป็นจุดรับส่งสินค้าระหว่างประเทศหลายแห่ง

6. ศักยภาพตลาด

- เวียดนามเป็นตลาดขนาดใหญ่และมีศักยภาพ เนื่องจากเวียดนามมีประชากรมากถึง 86.6 ล้านคน และอำนาจซื้อของชาวเวียดนามก็มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ

- ประชาชนมีพฤติกรรมในการใช้จ่ายใช้สอยตามความพอใจสูงกว่าความต้องการพื้นฐานมากขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสนใจกับสินค้าที่มีคุณภาพ และทันสมัยมากขึ้น
- ความหลากหลายของสินค้าในตลาดเวียดนามยังมีน้อย แสดงให้เห็นถึงช่องทางการประกอบธุรกิจ และการลงทุน
- ค่าแรงงานถูก โดยเฉลี่ยค่าจ้างแรงงานอยู่ระหว่างเดือนละ 50-62 ดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 1,750-2,170 บาท)⁹ เนื่องจากประชากรเวียดนามมีมาก ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานเกือบกับชาวเวียดนามมีลักษณะเด่นด้านความขยัน และความอดทน
- เวียดนามมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ และการส่งออกในประเทศมากขึ้น ซึ่งความต้องการนำเข้าวัตถุดิบ สินค้าในปริมาณสูง จึงมีการจ้างงานและมีรายได้มากขึ้นส่งผลให้ความต้องการบริโภคสินค้าในประเทศมากขึ้น
- เวียดนามเป็นประเทศเปิดใหม่ และมีมรดกโลกถึง 4 แห่ง เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว จากต่างประเทศ ก่อปรกัทางเวียดนามพยายามส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวมากขึ้นทุกๆ ปี ส่งผลต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ ตามมา

7. การค้าระหว่างประเทศ

- การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี 2548 ทำให้การค้าและการลงทุนในเวียดนามมีมากขึ้น
- ผลของการทำข้อตกลงทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนธันวาคม ปี 2544 ส่งผลให้เวียดนามสามารถส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเสียภาษีนำเข้าในอัตราต่ำเพียงร้อยละ 4
- เวียดนามได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรจากสหภาพยุโรป ทำให้ได้เปรียบทางด้านราคาในการส่งเข้าไปแข่งขันในตลาดสหภาพยุโรป

การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)¹⁰

การเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 150 ขององค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อช่วงต้นปี พ.ศ. 2550 จะมีส่วนสำคัญในการเปิดประเทศเวียดนามให้น่าสนใจยิ่งขึ้นสำหรับนักลงทุนต่างชาติ โดยรัฐบาลเวียดนามกำลังเร่งปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบด้านการลงทุนที่ใช้บังคับกับนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติให้มีความสอดคล้องกันยิ่งขึ้น รวมถึงเร่งแก้ไขหรือผ่านกฎหมายหลายฉบับให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของ WTO ซึ่งจะทำให้กฎหมายต่าง ๆ ของเวียดนามมีความโปร่งใส และได้มาตรฐานสากลมากขึ้น

⁹ ณ อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ = 35 บาท

¹⁰ WTO: EXIM Bank ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ, มีนาคม พ.ศ. 2550 อ้างใน วิทยา สุภชานกุล และคณะ : 2551 หน้า 239-241

สำหรับพันธกรณีที่ประเทศเวียดนามผูกพันไว้กับ WTO ประกอบไปด้วย

การค้า หลังเข้าเป็นสมาชิก WTO เวียดนามจะต้องทยอยปรับเพดานอัตรากำหนดนำเข้าของสินค้าส่วนใหญ่ตามที่ผูกพันไว้กับ WTO (Bound Rate หรือ Legal Ceiling) ให้อยู่ในช่วง 0-35% โดยจะลดลงจากอัตราเฉลี่ย 17.4% ในปี พ.ศ. 2550 เหลืออัตราเฉลี่ย 13.6% ภายใน ปี พ.ศ. 2562 แบ่งเป็นสินค้าเกษตรต้องลดอัตรานำเข้าเฉลี่ย 21.7% ภายในปี พ.ศ. 2555 ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมต้องลดอัตรานำเข้าเฉลี่ย 12.5% ภายในปี พ.ศ. 2562 อย่างไรก็ตามอัตราภาษีศุลกากรของสินค้าบางรายการที่เวียดนามใช้เรียกเก็บจริงในปัจจุบันอาจต่ำกว่าเพดานภาษีที่ทางการเวียดนามผูกพันไว้กับ WTO

นอกจากนี้ เวียดนามยังต้องยกเลิกการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก แต่ยังสามารถให้การอุดหนุนสินค้าเกษตรที่บริโภคภายในประเทศได้ไม่เกิน 246 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี

สำหรับสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ เวียดนามจะต้องทยอยลดและยกเลิกอัตรานำเข้าจนเหลือ 0% ภายในปี พ.ศ. 2553-2557

การบริการ

เวียดนามตกลงเปิดเสรีภาคบริการในหลายสาขา อาทิ บัญชี กฎหมาย การโฆษณา การวิจัย และพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ การสื่อสารและโทรคมนาคม บริการจัดจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งแต่ละสาขาจะมีรายละเอียดของรูปแบบการถือหุ้นของชาวต่างชาติที่แตกต่างกัน

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจเวียดนาม

การเข้าเป็นสมาชิก WTO ส่งผลโดยตรงให้เวียดนามสามารถยกระดับฐานะของตนเองให้ทัดเทียมกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ของ WTO ซึ่งส่งต่อเศรษฐกิจเวียดนาม

1. สินค้าส่งออกของเวียดนามมีศักยภาพในการแข่งขันสูงขึ้น โดยได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีหรือสิทธิพิเศษในการส่งออกที่ประเทศต่าง ๆ มอบให้แก่สมาชิก WTO เช่น WTO ได้ยกเลิกระบบโควตานำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังประเทศสหรัฐอเมริกาและกลุ่ม EU สำหรับประเทศที่เป็นสมาชิก WTO ทำให้เดิมการส่งออกของเวียดนามยังติดเรื่องโควตาอยู่ แต่การเข้าเป็นสมาชิก WTO นั้น จะทำให้เวียดนามสามารถส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังตลาดดังกล่าวได้อย่างเสรี นอกจากนี้ทำให้ต้นทุนต่ำลงในการนำเข้าวัตถุดิบ ทำให้มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มขึ้น

2. การลงทุนจากต่างประเทศหลังไหลเข้าไปในเวียดนามเพิ่มขึ้น เพราะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่างชาติที่จะเข้าไปลงทุนในเวียดนามและเกื้อหนุนให้เวียดนามเป็นแหล่งดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศได้อย่างมหาศาล

3. ประโยชน์ต่อภาคธุรกิจและชาวเวียดนาม ภาคธุรกิจมีการลงทุนเพิ่มขึ้น ย่อมทำให้มีการจ้างงานภายในประเทศเพิ่มขึ้น มีรายได้จับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น ผู้บริโภคชาวเวียดนามมีทางเลือกในการบริโภคสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น

ซึ่งการพิจารณาจะพิจารณาตามพื้นฐานของแต่ละกรณีของการลงทุนและความสอดคล้องกับ
ธรรมชาติของแต่ละโครงการของ FDI ทั้งนี้เป็นสิทธิของ FDI ที่อาจเรียกให้นักลงทุนให้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม
และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา

8. สิทธิพิเศษทางการค้าภายใต้ข้อตกลงของเวียดนาม

การลดภาษีตามพันธกรณีของข้อตกลงเขตการค้าอาเซียน (AFTA) เวียดนามมีพันธกรณีที่ลด
ภาษีสินค้านำเข้าให้แก่ประเทศสมาชิกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 โดยเวียดนามต้องลดภาษีสินค้านำเข้าในกลุ่ม
Inclusion List และ Temporary Exclusion List ให้เหลือ 0-5% ภายในปี พ.ศ. 2549 และสินค้าในกลุ่ม
Sensitive List ให้เหลือ 0-5% ภายในปี 2556 โดยสินค้าทุกชนิดต้องลดภาษีให้เหลือ 0% ภายในปี พ.ศ. 2559
และข้อตกลงระดับพหุภาคีของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ที่ประเทศเวียดนามจะต้องลดภาษีนำเข้า
สินค้ากลุ่มต่าง ๆ ให้เหลือในอัตราร้อยละ 0 ภายในปี 2555

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน

1. ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ

- ยังมีการควบคุมการนำเข้าสินค้าบางประเภท เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตในเวียดนาม
- มีการกำหนดราคากลางสูงขึ้นจากเดิม เพื่อเป็นการชดเชยการลดภาษีนำเข้าภายใต้กรอบ CEPT
- การจัดกิจกรรมทุกประเภท รวมทั้งการส่งเสริมการขายต้องขออนุญาตก่อน ทำให้ค่าใช้จ่าย
ในการโฆษณาสูงมาก อีกทั้งยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ระบบคมนาคมขนส่งไม่สะดวกและค่าใช้จ่ายในการขนส่งค่อนข้างสูง
- ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ มีราคาสูง ทำให้กระทบต้นทุนการผลิต

3. ด้านข้อมูลข่าวสาร

- ขาดข้อมูลข่าวสารสถิติการนำเข้า และการส่งออก ในรายสินค้าตามที่เกิดขึ้นจริงมีเฉพาะ
ข้อมูลที่เป็นกลุ่มสินค้าที่รัฐบาลประกาศอย่างเป็นทางการเท่านั้น
- ขาดแคลนข้อมูลที่จำแนกเป็นรายสาขาเศรษฐกิจ และรายธุรกิจ ทำให้นักลงทุนมีข้อจำกัด
ในการตัดสินใจเพื่อการค้าและการลงทุน

4. ด้านทรัพยากรมนุษย์

- บุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านยังมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
- เวียดนามมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับปัญหา “สมองไหล” ไปต่างประเทศเนื่องจากมีทุน
การศึกษาจากหลายประเทศที่มอบให้แก่นักเรียนและนักศึกษาเวียดนาม

5. ปัญหาด้านการแข่งขันระหว่างประเทศ

- การแข่งขันด้านเงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียต่างมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุน เช่นเดียวกัน
- ปัญหาความขัดแย้งระหว่างนักลงทุนต่างชาติกับผู้ร่วมทุนท้องถิ่น เนื่องจากแนวทางการบริหารงานแตกต่างกัน ปัญหาการแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ลงตัว โดยเฉพาะธุรกิจที่เป็นการลงทุนร่วม

ศักยภาพทางเศรษฐกิจของเวียดนาม

จุดอ่อนทางเศรษฐกิจของเวียดนาม

ประเทศเวียดนามแม้จะมีแรงดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ แต่ในขณะเดียวกัน ประเทศเวียดนามเองก็ยังมีอุปสรรคในการลงทุนอยู่บ้าง ดังนี้

1. กฎหมายฉบับต่างๆ ของประเทศเวียดนามยังขาดความชัดเจน และต้องอาศัยการตีความ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐเองในบางครั้ง แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศเวียดนามเองก็ได้มีความพยายามที่จะปรับแก้กฎหมายให้เป็นระบบและดีขึ้นอยู่เป็นระยะๆ
2. ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่ยังไม่พร้อมและเพียงพอ โดยเฉพาะกระแสไฟฟ้าที่ปรากฏว่าในปัจจุบันมีการขาดแคลนอยู่บ่อยครั้ง สำหรับปัญหานี้ รัฐบาลได้มีแผนสร้างโรงงานไฟฟ้าในบริเวณต่างๆ ทั่วประเทศ รวมถึงโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ด้วย
3. ประเทศเวียดนามยังขาดแคลนผู้บริหารระดับกลาง และแรงงานที่มีทักษะ ทำให้อัตราค่าจ้างแรงงานกลุ่มนี้ค่อนข้างจะสูงและอาจมีปัญหาค่าความรู้ด้านภาษาอังกฤษ
4. ดัชนีที่ดินและค่าเช่าสำนักงานอยู่ในอัตราที่สูงมาก โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่และเมืองใหม่
5. อุตสาหกรรมต้นน้ำ และ อุตสาหกรรมสนับสนุนยังไม่มีความพร้อม ทำให้ต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนสำคัญจากต่างประเทศ
6. ประเทศเวียดนามมีลักษณะที่แคบและยาว ประกอบกับการคมนาคมขนส่งยังไม่สะดวก อาจจะเป็นผลทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์สูงและใช้เวลานานรวมทั้งทำให้เกิดความแตกต่างกันมากในด้านสังคม วิถีชีวิตระหว่างภาคต่างๆ โดยเฉพาะทางเหนือและทางใต้

จุดแข็งทางเศรษฐกิจของเวียดนาม

ทั้งนี้แม้ว่าจะมีจุดอ่อนในหลายๆ ประเด็น ในทางกลับกันแล้ว ประเทศเวียดนาม ก็ยังคงมีจุดแข็งที่น่าจะเป็นโอกาสสำหรับนักลงทุนไทย กล่าวคือ

1. การเมืองมีเสถียรภาพ นโยบายต่างๆ ได้รับการสานต่ออย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งเสริมและการลงทุนจากต่างประเทศ ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลยังรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมขึ้นอยู่เสมอๆ และหากกฎหมายใหม่ทำให้นักลงทุนได้สิทธิประโยชน์ที่ลดลงจากที่เคยได้รับแล้ว นักลงทุนยังสามารถที่จะเลือกใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายเดิมได้
2. เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และชาวเวียดนามมีกำลังซื้อแฝงอยู่มาก เนื่องจากได้รับเงินโอนจำนวนมากจากญาติมิตรที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ ปัจจุบันมีชาวเวียดนามโพ้นทะเล (Viet Kieu) อยู่ประมาณ 3.2 ล้านคน (ในจำนวนนี้อยู่ในสหรัฐฯ เกือบครึ่งหนึ่ง) ในปี 2550 มีเงินโอนจากชาวเวียดนามโพ้นทะเลผ่านระบบธนาคารประมาณ 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และรายได้จากแรงงานเวียดนามที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศอีกประมาณ 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
3. ประชากรมีคุณภาพและกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ค่าจ้างแรงงานต่ำและประชากรที่อยู่ในวัยทำงานสูงถึงร้อยละ 54 ของจำนวนประชากรทั้งหมด หรือประมาณ 46 ล้านคน อย่างไรก็ตาม ประชากรและแรงงานกระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ ขณะที่ภูมิประเทศของเวียดนามมีลักษณะที่แคบและยาวกว่า 1,650 กิโลเมตร รวมทั้งการคมนาคมขนส่งยังมีต้นทุนสูง การลงทุนจึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดนี้ด้วย
4. มีทรัพยากรธรรมชาติมาก ชายฝั่งทะเลระยะทางยาวถึง 3,260 กิโลเมตร อุดมไปด้วยอาหารทะเล น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ และในปี 2552 เวียดนามจะมีโรงกลั่นน้ำมันแห่งแรก อยู่ในจังหวัดกว๋างไบ่ ใกล้กับนครดานังในภาคกลางของประเทศ ซึ่งจะเป็น โอกาสของอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีสถานที่สวยงาม และ/หรือ ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่เป็นโอกาสทางธุรกิจ
5. สิทธิประโยชน์ด้านภาษี โดยทั่วไป นักลงทุนจะได้รับยกเว้นภาษีเป็นเวลา 4 ปี นับจากปีที่มีการกำไร และเสียภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตรากำไรที่ได้รับการส่งเสริมเป็นเวลา 7 ปี หลังจากนั้นเสียภาษีในอัตราที่ได้รับการส่งเสริมจนถึงปีที่ 15 แล้วจึงเสียภาษีในอัตราปกติร้อยละ 25 ตั้งแต่ปีที่ 16 เป็นต้นไป ทั้งนี้ อัตรากำไรเงินได้นิติบุคคลที่ได้รับการส่งเสริมมีตั้งแต่ร้อยละ 10, 15 และ 20 ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น เงินลงทุน สัดส่วนการส่งออก การจ้างแรงงาน และที่ตั้งโรงงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการค้าและการลงทุน

ก่อนการตัดสินใจประกอบธุรกิจการค้าและการลงทุนในเวียดนาม นักลงทุนจำเป็นต้องไปสำรวจและศึกษาธุรกิจนั้นๆ ในประเทศเวียดนามโดยตรงด้วยตนเอง เพราะนอกจากจะได้รับข้อมูลในเชิงธุรกิจในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์แล้ว ยังจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม วัฒนธรรม และแนวคิดของชาวเวียดนาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการตัดสินใจ

- การจดทะเบียนสินค้า ควรดำเนินการทันที เนื่องจากสินค้าที่ขายได้ดีในเวียดนามจะถูกเลียนแบบอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของสินค้าเป็นอย่างมาก
- วิธีการเข้าถึงตลาดเวียดนาม ในปัจจุบัน มี 3 แนวทาง คือ
 - 1) เข้าร่วมงานแสดงสินค้า Thailand Exhibition ที่กรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์ ในเดือนสิงหาคม ทุกปี โดยติดต่อกรมส่งเสริมการส่งออก สำนักงานตลาดต่างประเทศ และควรดำเนินการไม่น้อยกว่า 2-3 ครั้ง อย่างต่อเนื่อง เพราะการแข่งขันค่อนข้างสูง
 - 2) เข้าร่วมกิจกรรมสนับสนุนและส่งเสริมการขายร่วมกับนักลงทุนเวียดนาม เช่น งาน Thai Trade เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างชื่อของสินค้าไทย
 - 3) เดินทางไปพบปะเจรจาการค้าโดยตรง ซึ่งในเบื้องต้นอาจขอรายชื่อผู้นำเข้าเวียดนามได้จากสำนักงานส่งเสริมการค้าในเวียดนาม เนื่องจากโดยทั่วไปนักธุรกิจชาวเวียดนามไม่นิยมติดต่อธุรกิจทางจดหมาย หรือทางโทรสาร

ระบบภาษีอากร

ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้นิติบุคคลของเวียดนามฉบับล่าสุด และได้ประกาศใช้เมื่อต้นปี 2552 ระบุว่าธุรกิจทุกประเภทต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราเดียวกันทั้งชาวเวียดนามและชาวต่างชาติ คือร้อยละ 25 ยกเว้นกิจการบางประเภทที่ได้รับสิทธิพิเศษในการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังนี้

1. ธุรกิจที่เสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 เป็นระยะเวลา 10 ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ ประกอบด้วย
 - 1.1 ธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ทั่วไป
 - 1.2 ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริม (Investment incentive sectors)
 - 1.3 ธุรกิจลงทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน (Regions with difficult socio-economic conditions)
2. ธุรกิจที่เสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 เป็นระยะเวลา 12 ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการประกอบด้วย
 - 2.1 ธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน (Regions with difficult socio-economic conditions)
 - 2.2 ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริมและอยู่ในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน (Investment in incentive sectors and implemented in difficult socio-economic conditions)

3. ธุรกิจที่เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 เป็นระยะเวลา 15 ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ ประกอบด้วย
 - 3.1 ธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ (Special difficult socio-economic conditions)
 - 3.2 ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ (Special investment incentive sectors) และจะต้องอนุมัติจากนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 30 อัตรากำไรเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมพิเศษ

ประเภทธุรกิจ	อัตรากำไรพิเศษ	จำนวนปีนับจากเริ่มกิจการ	ปีที่ต้องเสียภาษีร้อยละ 25 นับจากเริ่มกิจการ
กิจการร่วมทุนทั่วไป	20	10	11
ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริม	20	10	11
ธุรกิจลงทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน	20	10	11
ธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน	15	12	13
ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริม และอยู่ในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน	15	12	13
ธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ที่รัฐสนับสนุนเป็นพิเศษ	10	15	16
ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐส่งเสริมเป็นพิเศษ	10	15	16

ที่มา: Decree on Corporate Income Tax No. 24/2007/ND-CP

นอกจากนี้ ยังมีการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 4 ปี และลดหย่อนภาษีถึงหนึ่ง อีกไม่เกิน 9 ปี ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นหากบริษัทมีการขยายการลงทุน เพิ่มปริมาณการส่งออก ลงทุนในการวิจัย และพัฒนา หรือจ้างผู้พิการ จะได้รับการพิจารณาลดหย่อนภาษีเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย

ส่วนสิทธิประโยชน์อื่นๆ ในการส่งเสริมการลงทุน เช่น ยกเว้นไม่ต้องเสียค่าเช่าที่ดินเป็นเวลา 3 ปี หรือตลอดอายุโครงการ การลดค่าเช่าที่ดินถึงหนึ่ง (ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมและเขตพื้นที่ที่เข้าไปลงทุน) เป็นต้น

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในปี พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมา รัฐบาลประเทศเวียดนามได้ประกาศปรับปรุงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตาม Decree No.147/2004/ND-CP มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2547 กำหนดให้ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในเวียดนามเกิน 183 วันต่อปี เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าตามระดับเงินเดือนที่ได้รับ ไม่ว่าจะ เป็นรายได้ที่ได้รับจากในหรือนอกประเทศเวียดนามก็ตาม (Global Basis) รวมถึงค่าเช่าบ้านที่บริษัทจ่ายให้ ต้องนำมารวมเพื่อคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย โดยคิดตามจริงแต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินเดือน

สำหรับชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในเวียดนามไม่เกิน 183 วัน เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราคู่เดียว (Flat Rate) คือ ร้อยละ 25

ตารางที่ 31 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของเวียดนาม

ระดับ	ชาวเวียดนาม (ต่อง/เดือน)	ชาวต่างชาติ (ต่อง/เดือน)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1	< 5,000,000	<8,000,000	0
2	5,000,001-15,000,000	8,000,001-20,000,000	10
3	15,000,001-25,000,000	20,000,001-50,000,000	20
4	25,000,001-40,000,000	50,000,001-80,000,000	30
5	>40,000,000	>80,000,000	40

ที่มา: Decree No. 147/2004/ND-CP

ในปี พ.ศ. 2552 รัฐบาลประกาศว่าจะมีการปรับอัตราภาษีใหม่ให้เท่ากันทั้งสองกลุ่ม สำหรับรายได้ อื่น ๆ ที่ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย ได้แก่

ตารางที่ 32 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับรายได้อื่น ๆ

รายการ	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ดอกเบี้ย (ยกเว้นดอกเบี้ยจากเงินฝากธนาคารและเบี้ยประกันชีวิต)	5
เงินปันผล	5
เงินได้จากมรดก (มูลค่าเกิน 10 ล้านด่ง)	10
กำไร (Gain) จากการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	20
กำไร (Gain) จากการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์	25

ที่มา: PricewaterhouseCoopers. "New Law on Personal Income Tax (PIT) in Vietnam". Vietnam News Brief. November 22nd, 2007. P.2.

ภาษีส่งออกและนำเข้า

สินค้าส่งออกมีเพียงไม่กี่รายการที่ต้องเสียภาษีส่งออก เช่น การส่งออกทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นข้าว แร่ธาตุ ผลิตภัณฑ์จากป่า ปลา และเศษเหล็ก อัตราภาษีสูงสุดไม่เกินร้อยละ 45

ส่วนภยานำเข้าจัดเก็บในอัตราสูงสำหรับสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือย ขณะที่สินค้าประเภทเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ วัตถุดิบที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรม โดยเฉพาะที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ อัตราภยานำเข้าอยู่ในระดับต่ำมาก หรือไม่เก็บภาษีเลย สินค้าผ่านแดนหรือเพื่อการบริจาคมได้รับการยกเว้นภยานำเข้า

อัตราภยานำเข้าของเวียดนาม อาจแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ อัตราภาษี MFNs สำหรับประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับเวียดนามในสถานะปกติ (Normal Trade Relation Status) และ เมื่อเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก อัตราภาษี MFN จึงต้องสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลกด้วย กล่าวคือ ไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อประเทศสมาชิกด้วยกัน นอกจากนี้ ได้แก่ อัตราภาษีพิเศษ ที่ประเทศเวียดนามมีข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศต่างๆ เช่น ข้อตกลง CEPT (Common Effective Preferential Tariff Scheme) ที่ประเทศเวียดนามต้องทยอยลดภยานำเข้าสินค้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนเหลือไม่เกินร้อยละ 5 หรืออัตราภาษีตามข้อตกลงกับประเทศอื่นๆ เป็นต้น และอัตราภาษีทั่วไป สำหรับประเทศอื่นๆ นอกเหนือจาก 2 กรณีข้างต้น

อนึ่ง สำหรับกิจการที่มีต่างชาติร่วมทุนในลักษณะ BCC จะได้รับการยกเว้นภยานำเข้า สำหรับอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือที่นำเข้ามาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนในทรัพย์สินถาวร วัสดุก่อสร้างที่ยังไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ และวัตถุดิบบางรายการที่นำเข้ามาด้วยวัตถุประสงค์พิเศษ

สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อการส่งออกจะได้รับการยกเว้นภยานำเข้าเป็นเวลา 9 เดือน หรือ 275 วัน หากเกินนั้นต้องเสียภยานำเข้าก่อน แล้วจึงขอคืน ได้ภายหลังเมื่อมีการส่งออกจริง และการลงทุนในนิคมบางแห่งยังได้รับการยกเว้นภยานำเข้าสำหรับวัตถุดิบที่นำมาใช้ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายในประเทศด้วย

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax: VAT)

ประเทศเวียดนามเริ่มจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปี 2542 ในอัตราร้อยละ 5-20 แล้วแต่ประเภทกิจการ แต่เมื่อวันที่ 23 รัฐบาลได้ประกาศ Decree No. 148/2004/ND-CP แก้ไข Decree No. 158/2003/ND-CP ลงวันที่ 10 ธันวาคม 2546 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยปรับโครงสร้างจากเดิมที่มี 4 อัตราลดลงเหลือ 3 อัตรา คือ ร้อยละ 0, 5 และ 10 และประกาศนี้ยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 33 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

รายการ	อัตราภาษี (ร้อยละ)
-สินค้าหรือบริการเพื่อการส่งออกหรือจำหน่ายในเขตอุตสาหกรรมส่งออก การลงทุนด้านการเงินหรือตลาดทุนในตลาดทุนในต่างประเทศ สินค้าที่จำหน่ายในร้านค้าปลอดภาษี (Duty Free Shop)	0
-สินค้าหรือบริการที่จำเป็น เช่น น้ำ ปูน ยาฆ่าแมลง ยา เครื่องมือแพทย์ อุปกรณ์การศึกษา ของเล่นเด็ก หนังสือวิทยาศาสตร์หรือศิลปะ ผลิตภัณฑ์เกษตรหรือป่าไม้ที่ยังไม่แปรรูป อาหารสัตว์ บริการด้านวิทยาศาสตร์และการเกษตร เป็นต้น	5
-สินค้าหรือบริการอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น รวมถึงสื่อเคเบิล และนายหน้าค้าหลักทรัพย์ ซึ่งในอดีตเคยจัดเก็บในอัตราร้อยละ 20	10

ที่มา: PricewaterhouseCoopers. “New Law on Personal Income Tax (PIT) in Vietnam”. Vietnam News Brief, November 22nd, 2007. P.2.

ภาษีกำไรจากการขายทรัพย์สิน (Capital Gain Tax)

เป็นอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากบริษัทร่วมทุน (JV) บริษัทที่ดำเนินกิจการในลักษณะสัญญาร่วมทุน ธุรกิจ (BCC) หรือบริษัทที่ต่างชาติลงทุนเองทั้งหมดในอัตราร้อยละ 25 กำไรจากการขายทรัพย์สิน (Gain) ได้แก่ กำไรที่เกิดจากส่วนต่างราคาขายของทรัพย์สินลบด้วยต้นทุน หรือ ราคาเดิมของทรัพย์สินลบด้วยต้นทุนในการโอนขาย

ภาษีในการโอนกำไรกลับประเทศ (Profit Remittance Tax)

ในอดีตการโอนกำไรออกนอกประเทศ จะต้องเสียภาษีร้อยละ 3, 5 หรือ 7 ขึ้นอยู่กับเงินลงทุน แต่ได้ยกเลิกแล้วตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ดังนั้น เมื่อนักลงทุนชำระภาษีในเวียดนามครบถ้วนแล้ว สามารถนำหลักฐานการชำระภาษีดังกล่าวมาแสดงเพื่อขอโอนกำไรกลับประเทศไทย (หรือประเทศอื่นๆ) ได้โดยไม่ต้องเสียภาษีในประเทศไทยอีก และนักลงทุนสามารถโอนกำไรกลับประเทศได้ปีละ 4 ครั้ง หรือรายไตรมาส

ทั้งนี้ กฎหมายของประเทศเวียดนามอนุญาตให้นำเงินสดติดตัวเข้าประเทศได้ไม่เกิน 7,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ หากเกินจากนี้ต้องแจ้งศุลกากร และห้ามนำเงินสดติดตัวออกนอกประเทศเกินกว่าจำนวนที่แจ้งไว้กับศุลกากร แต่สามารถถือเงินออกเพิ่มเติมเป็นเงินต้องได้ไม่เกิน 15 ล้านด่ง

บรรณานุกรม

ชนงกรณ์ กุณฑบุตร, 2550. การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขานครโฮจิมินห์, 2551. อัตราค่าสาธารณูปโภคในประเทศเวียดนาม. ประเทศเวียดนาม มิถุนายน 2551.

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ฝ่ายวิจัย 2551. กฎหมายและข้อเสนอแนะในการลงทุนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. 2551.

พ.ประไพพงษ์ และ อภิชาติ สิริผาดิ, 2550. เวียดนามตลาดพันธบัตรที่น่าลงทุน. กรุงเทพฯ: บ. บิซซีเดีย จำกัด.

วิทยา สุภธนากุล และคณะ, 2551. เจาะตลาดเวียดนามผ่านกูรู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เนชั่น กรุ๊ป จำกัด.

สุรภกิจ จุฑาทเทศ, 2547. เปิดเส้นทางการค้า-การลงทุน 6 เหลี่ยมเศรษฐกิจ (เงินตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อินโฟมีเดีย.

KPMG, 2007. Open for Investment, August, 2007.

General Statistic of Vietnam, 2009.

PricewaterhouseCoopers. “New Law on Personal Income Tax (PIT) in Vietnam”. Vietnam News Brief. November 22nd, 2007. P.2.

Vietnam, A Guide for Business and Investment, January, 2007

Vietnam Tax Incentives and Policies, October, 2007.

ADB Report [ระบบออนไลน์] Available <http://www.adb.org> วันที่ 29 เมษายน 2552.

Vietnam, A Guide for Business and Investment, January, 2007

Foreign Investment Agency [ระบบออนไลน์] Available <http://www.fia.vn> วันที่ 30 เมษายน 2552.

Vietnam Statistic [ระบบออนไลน์] Available <http://www.generalstatistic.vn> วันที่ 20 เมษายน 2552.

Ministry of Planning and Investment. [ระบบออนไลน์] Available <http://www.mpi.vn> วันที่ 30 เมษายน 2552.

สัมภาษณ์คุณธีรพงษ์ ฤทธิมาก, ผู้จัดการทั่วไป บ. ซิตโต้ เวียดนาม จำกัด วันที่ 25 พฤษภาคม 2552.

สัมภาษณ์ คุณวิทยา สุภธนากุล วันที่ 30 เมษายน 2552

สัมภาษณ์นาวาตรี ปรีชาชัย ช่วยชู วันที่ 25 พฤษภาคม 2552

ภาคผนวก

- ก. รายชื่อเขตที่ได้รับการส่งเสริม และได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ
- ข. รายชื่อเอกสารคำร้องประเภทต่างๆ
- ค. รายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง